

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Berxwedan

Aylık gazete – 15 Kasım 1994 – Sayı 177 – 3,- DM

PKK uluslaşmak, insanlaşmak ve özgürleşmektir

“Gerçekleşen PKK, gerçekleşen özgür yaşamdır.
Gerçekleşen PKK, gerçekleşen bağımsız uluslaşmadır.
Gerçekleşen PKK, halkın demokrasisidir, özgür bir toplum ifadesidir.
Gerçekleşen PKK, sosyalizmdir, ilerici insanlığın temsilidir.
Eskiden, PKK’de çözümlenen, an değil tarihimizdir, diyorduk;
şimdi ise çözümlenen bir Kürdistan tarihi değil, devrimler
tarihidir. Yine bir birey, bir Kürdistan halkı değil, bir insanlıktır.”

**Direnış
kahramanlarımız**

suskunluk yaşıyordu. Ancak bu suskunluğu bağrında büyük bir isyanı taşıyordu. Bu suskunluk devam etti; ta 1990'da Zekiye'nin bedeninde tuşan alevle değin. Zekiye'nin direnişini 1991'de Vedat AYDIN serhildanı izlemişti. Bu Amed'in uykuda olmadığına bir ifadesiydi. Ve alev daha da gürleşerek yükseliyordu.

Faşist TC gelişmeler karşısında bu sefer daha fazla Amed'e yüklendi. Çünkü gerillaya katılım her

Onunla 2 aylık bir yürüyüş sürecini yaşadık. Mücadeleye katılımımızı birbirimize anlatır, pratikten sonuç çıkartarak eleştiriler yaptık. Yürüyüş boyunca bitmez tükenmez yolu, açlığı, susuzluğu, yorgunluğu, kuru ekmeği paylaştık. Soğuk gecelerde birbirimize sokularak ısınmaya çalıştık, halaylarda mücadelenin coşkusunu paylaştık, çok susamışken dere kenarında doyuya su içtik. Pusudan manevra yaparken yine coşkumuzdan bir şey kaybetmemiştik. Ha-

katıla gülmüş. Öğle saatlerinde yanımıza geldiğinde E.B... arkadaş hem gülüyor, hem de Ayten arkadaşla takılıyordu; "Sen böyle olaylarla daha çok karşılaşsın, sen en iyisi saçlarını uzat ya da seni bizim erkek arkadaşların mangasına alalım." Ayten arkadaş kıpkırmızı kesilmişti, biz de O'nun o sevimli haline gülüyorduk. Sonra da biz O'na takılıyor, "Ayten, sen bir gün bizim başımızı belaya sokacaksın" diyorduk.

Yürüyüş hattında köyle-

1990 yılında babasının kontralar tarafından katledilmesiyle birlikte, dört kardeş küçük yaşta gerillaya katılmışlar. İki yıl kadar Haftanın'de askeri, siyasi eğitim gördükten sonra kendi önerisi üzerine Amed planlama grubuna alınmıştı.

Amed O'nun için ayrı bir anlam taşıyordu, sürekli orayı yaşıyor, "Amed artık uyanmalı, oraya silahlı eylem gerekli" diyordu. O niyetinde, şehir eylem timinde yer alarak gerillayı şehre taşırdı. Diyarbakır

Belediye Başkanı Turgut Atalay'a suikast eyleminde Ayten yoldaş bizzat yer almıştı. Cesur ve ataktı. Daha sonra birçok eyleme katıldı. Son olarak Diyarbakır "Söz" gazetesini dahil bir gecede üç bombalama eylemi sırasında iki yoldaşıyla birlikte şehit düştü.

Ayten yoldaş, seni direniş şehrinde özgürlüğe uğurladık. Sen şehit düştüğün gece Mazlumlara, Zekiye'ye karıştın, anın mücadelemizde yaşayacaktır.

Bir mücadele arkadaşı

Seni direniş şehrinde özgürlüğe uğurladık

Amed, nice Kürdistan'ın gönlünde taht kurduğu, uğruna ölümün göze alındığı bir şehir. Hele Amed'i mücadeleyle birlikte tanımak, onun için savaşmak, o suskun direnişçiliğine bir ilmek de Kürdistanlı gençlerin kanıyla-canıyla atmak, Amed'i daha da efsaneleştiriyordu. Unutulmaz Diyarbakır zindanları artık bu şehirle birlikte anılmaya başlamıştır. Zindanlarda uygulanan vahşetler kanlı kara bir leke gibi Diyarbakır şehrinin alınına yazılmıştır. Zindandaki zulüm ve vahşet bir halkın geleceğini karartmak içindi. Dersimler, Ağrılar, Zilanlar yetmemişti düşman için. "Öldü, gömdük, üstünü betonladık" dedikleri Kürdistan'da yeni bir umut yeşeriyordu.

Bu yeni umut, direnişin yeni adı olan PKK'ydi. 1980'lerin Diyarbakır zindanında PKK'li tutsakların şahsında Kürt halkı yok edilmek isteniyordu. Her yer suskun gece karanlığına gömülmüşken, vahşet doruktayken, yürekler suskun karanlığı delen bir bedende yanan ateşti. Bir yıldız gibi yükselen **Mazlum DOĞAN**'dı. Işığın daha da gürleşenler, bedenleri tutuşturanlar **Ferhatlar** oldu. Artık direniş dalga dalga büyüyor, ölüm oruçlarında yüceleşen **Hayriler**, **Kemaller** oluyordu. Direniş parlak bir yıldız gibi gözleri kamaştırıyordu. Bu sefer vahşetin karanlığında boğulan, karanlığa gömülen faşist TC oluyordu.

Direnış filizi bir sarmasık gibi Kürdistan dağlarında da boy atıyordu. Gelişen mücadeleyle karanlıkları yaşatmak, geriye dönme artık mümkün değildi. Düşman, Amed'de uyguladığı tarihi özel savaş politikasını daha da geliştirip, burayı kendine bir kale yapmak, Kürdistan'ın başkentini kendi denetimine alıp çevresini de zincirlerle örmek ve böylece onu tutsak almak istiyordu. Nice direniş yaşamış Amed büyük bir

geçen gün artıyordu. Düzen yeni oluşumlara gidiyor, ölüm mangalarıyla yurtseverleri katletmeye, sokak ortasında öldürmeye başlıyordu.

Bunu önlemek ve isyanı yükseltmek için çok sayıda gerilla Amed'e gönderildi. 27 Mart 1993 yerel seçim öncesi birçok bombalama eylemleri gerçekleştirildi. İşte, bunlardan birinde henüz onaltı yaşında olan Ayten yoldaş şehit düştü. O da canından çok sevdiği ülkesinin başşehirinde şehit düşmüş, toprağını kendi kanıyla sulamıştı.

Ayten (Şükran HAN-DAR) yoldaşı Haftanın'de Amed planlama grubundayken tanıdım. Henüz 13-14 yaşlarında, uzaktan bakıldığında bir erkek çocuğunu andırıyordu. Kısacık kesilmiş kıvr kıvr saçları, çil çil yanakları, iri ele gözleri ve küçük gövdesiyle tam bir erkek çocuğu gibiydi. Yürüyüşü de oldukça askeriydi. Minicik bedeninde silahıyla birlikte 6 şarjör, 2 bomba taşıyordu. Vücudunun bir parçası olan Sinisi'ni (Çin yapımı kalaşnikof silahı) her gün temizler, ona özenle bakardı.

Ayten yoldaş ile çok kısa bir zamanda hemen kaynaşmıştık. Çok konuşkan, güleç ve girişkendi. Kitap okumasını sevmezdi, bildiğini ise gerillada öğrenmişti. Ancak önderliğin talimatlarını özenle dinler, tebessüm ederdi.

van topları tepemize yağarken, biz yine şakalaşıp espri yapıyorduk. Yol boyunca Amed'de neler yapabileceğimizi tartışmış, konuşmuştuk. Amed'i çok merak ederdi, çünkü hiç görmemişti. Amed kendisinde bir tutku halindeydi, bu yüzden hep anlatmamı isterdi. Oraya bir an önce varmak için sabırsızlanırdı. Yürüyüşte bir aksilik, bir gecikme olduğunda kabul etmez, çok kızardı.

Ayten yoldaşla birçok anımız oldu. Daha önce de belirttiğim gibi bir erkek çocuğunu andırıyordu. O'nu bayanlar mangasından görenler bazen çok kızardı. Gidip uyaralım dedikleri zaman, uyarılar karşısında hiç tepki göstermez, sadece tebessüm ederdi. Ayten yoldaşın konuşmasını beklerdik. Karşımızdaki arkadaş da O'nun bayan olduğunu görünce kızarıp, mahcup bir halde özür diler ve giderdi.

Bir defasında Cudi'de konaklamış, uzun bir yürüyüş sonunda dinlenmek için bir taşın arkasında üç bayan arkadaş uyumaya çekilmişti. Cudi kuryesi olan "portatif" bir arkadaş bizim yanımızda uyuyun Ayten arkadaş görmüş, koşa koşa E.B... arkadaşın yanına gitmiş ve ona durumu anlatmış. E.B... arkadaş, "Dur hele, durumu şimdi anlatırız" demiş. Daha sonra Ayten'i suya giderken görünce "Bizim portatif boşuna bu kadar telaş etmiş" diyerek katıla

re de gidiyor, hem ihtiyaçlarımızı karşılıyor, hem de propaganda yapıyorduk. Ama Ayten arkadaş bu sefer de köylüler erkek sa- nıyorlardı. O her ne kadar durumu izah etmeye çalışsa da çok geç kalabiliyordu bazen. Ayten yoldaşın al al olmuş yanaklarına bakar, biz de kıs kıs gülerdik. O da yarı mahcup, yarı kızgın bir şekilde "Heval, bir daha saçlarımı kesmeyeceğim" derdi.

Kurye değişimi genelde gece olurdu. Kurye arkadaşlar da Ayten yoldaşı küçük bir arkadaş sanıp şaka yaparlardı. Ayten arkadaş hemen sert cevap verir, arkadaşları şaşırtırdı. Kurye arkadaşlar da hem şaşırdıklarından, hem de utandıklarından bir daha Ayten'in yanına uğramaz, gördüklerinde de tebessüm ederlerdi.

Ayten yoldaş, uzun gece yürüyüşlerinde çok yorulur, ama bir an bile çevresine hissettirmezdi. Bazen yürürken uyurdu. Yürüyüş hattında önümde yürüdüğüm için, çoğu zaman sıradan ayrıldığı da olurdu. Ben de koşarak O'nu tutar, uyandırardım. Bazen de uykulu haliyle bir tümseği ya da çukuru görmez, düşerdi. Bu yüzden her tarafı yara bere içinde kalırdı.

Ayten yoldaş, sömürgeciliğin göç ettirme politikası nedeniyle yıllar önce İzmir'e göç etmiş, Nusaybinli yurtsever bir ailenin en büyük çocuğuydu.

Onlar ki patlayan namluda özgürlük açılan yarada kavgayı ölümde yaşamı yaratanlar

Onlar ki emeği sevda

özgürlüğü tutku

silahı yoldaş bilenler

Onlar ki

dört kitabın cennetini

yeryüzüne

yalın ayak bağı açık

vuruşarak yayanlar

Onlar ki

geceye ışık

onura baş

kuşlara kanat

hayata kaynak olup akanlar

Onlar şimdi ülkemde

ihanete saplanan kurşun

tutsaklığa intikam kesilenler

Bilirim bilirim onları

zulüm kâr etmez

ciğerini söker ejderhaların

Bilirim bilirim onları

yürek vuruşlarında

büyütürler umudu

Onlar

Kürdistan dağlarında

özgürlük kartalları

Berxwedan

Aylık Gazete

V. I. S. d. P.: Mariano Lohmann
Steinkauler Str. 33, 51063 Köln

Druck: Druckhaus Bonn • Vertrieb: Eigenvertrieb

Australya 4.00 \$ / Avusturya 25.00 s. / Belçika 70.00 bfr
Danimarka 12.00 dkr / Fransa 12.00 fr / Hollanda 4.00 hfl
İngiltere 1.20 £ / İsveç 12.00 skr / İsviçre 3.00 sfr / Norveç 12.00 nkr

ABONE KOŞULLARI

Almanya içi	Almanya dışı
6 ay 36.00 DM	6 ay 72.00 DM
12 ay 66.00 DM	12 ay 130.00 DM

BERXWEDAN'DAN
ayın yorumu

PKK 16 YILDA KÜRT ULUSUNU YARATTI

Her ulusun ve halkın tarihinde önemli ve hayati dönüm noktaları vardır. Halklar ve uluslar bununla yürür, bununla doğarlar. Ve sürekli önlerini açan, yolunu çizen bir gelişme yaratarak yürürler.

PKK, 16. kuruluş yıldönümüne giriyor. PKK deyince, Kürt ulusu, Kürt halkı ve Kürdistan akla geliyor. Kürdün çağdaş kurtuluş tarihini PKK'den ayırmak mümkün değildir. PKK'yi Kürdistan halkından ayırmak, oldukça zordur. Düşmanımız Türk özel savaşı rejimi, emperyalizm ve yerli ihanetçiler grubu bunu çok denedi. Halk "Biz PKK'yız, PKK biziz" diye karşılık vermiştir. Artık halk PKK'dir ve PKK de bir halk hareketidir.

PKK deyince Kürdün, halkların gözleri parlamaktadır. Yüzlerine ışık düşmektedir. Çünkü PKK, tükenişten dirilişe, dirilişten kurtuluşa halkı taşımıştır. Partimiz 16. kuruluş yıldönümüne, kurtuluş sürecini başlatarak, 5. zafer ve kurtuluş kongresini geliştirerek giriyor.

Bugün parti, bütün ulusun kaderine damgasını vurmuştur. Öncülüğü kesinleştirmiş ve halkı kazandıran bir tarzın sahibi yapmıştır. Öncülük olayı nettir. PKK tarihi bir bakıma Parti Önderliği'nin kesin rol oynadığı tarihtir. Parti Önderliği herkesin göremediğini görmüş, bütün zor anlarda partiyi düze çıkarmasını bilmiştir. Kadroların ve halkın önünü sürekli açmıştır. Bundan dolayı Parti Önderliği, sadece bir partinin önderliği değil, bütün ulusun ve halkın önderi durumuna gelmiştir. Başkan APO, bugün ulusal bir önderliktir. Dünya tarihine damgasını vuran bir önderliktir. Her yönüyle Kürtlere ve insanlığa kazandıran, sürekli katkı yapan ve bütün halkın gönlünde taht kuran bir önderliktir.

Önderlik gerçeği ve tarzı, PKK'ye mal olduğu kadar, bütün halka da mal olmuştur. Bu da, yenilgiyi, teslimiyeti kesinlikle kabul etmeyen, başarıyı, zaferi garantileyen bir tarzıdır.

PKK öncülük: ideolojik, siyasi ve askeri açıdan yol gösterdiği kadar, ulusun ve halkın birliğidir. Özcesi bir halk hareketidir. Halkı, parti-cephe-ordu silahına kavuşturmuş ve kurtuluş savaşını zafere yakın noktaya getirmiştir. Bunun için, Kürdistan halkının her bireyi, "ben PKK'liyim" diyor. İster ERNK, ister ARGK, ister yasal alanda yer alsın; isterse yeni ve küçük bağlar kuran istisnasız herkes PKK'li olduğunu gururla ifade etmektedir.

Bu da PKK'nin halk ve emek hareketi durumuna gelmesinden dolayıdır. PKK zor olanı, inanılmaz görüneni başarmaktadır. PKK adı, mücadele, direniş ve kurtuluş savaşı ile birleşmiştir. PKK önderliği bir şeyi ortaya atınca, o mutlaka yapılır.

Parti-cephe-ordu olayı ve buna bağlı diğer örgütsel araçlar ve ulusal kurumlaşmaların rolleri farklı farklıdır. Bu yapılanmaların hepsi birbirini tamamlamaktadır. Bunlar birbirine karıştırılmaz, ama Çin Sed'iyle birbirinden ayırtmak da zordur. Cepheleşme, ordulaşma ve ulusal kurumlaşmaların hepsinde partinin damgası vardır. Bu örgütlenme ve kurumlaş-

malar partiyle başlatmıştır ve partiye, Parti Önderliği'ne dayanarak gelişmişlerdir. Bundan dolayı halk olarak başta korumamız ve üzerinde en çok titrememiz gereken gerçeklikler Parti Önderliği ve parti olduğunu bilmektir. Bunun yolu da, Parti Önderliği ve partiyi izlemekten, doğru anlayıp uygulamaktan geçiyor.

Ulusal kurtuluş avası, bütün halkın savaşını dönüştürmüştür. PKK 5. zafer kongresine gidiyor. Bu, yakın tarihin zafere dönüştürülmesi anlamına geliyor. Bir sonraki PKK 6. Kongresi'ni özgür Kürdistan'da gerçekleştirmek olanakları yakalanmıştır.

PKK, yok olma ve yenilgi tarihini ortadan kaldırdı. Zafer tarihini başlatırken, parti-cephe ilişkisi temelinde, savaşan halk gerçekliğine önem veriyor. Artık her Kürt ve Kürdistan'da yaşanan diğer azınlık halklar doğrudan savaşın içindedir. PKK'nin 16. zafer yıldönümünü kutlamak; daha çok ulusal kurtuluş savaşına bağlanmaktadır. Herkese savaşta mutlaka rol düşüğüne göre, o zaman görev buna inanmak ve yapmaktır.

Parti cephe içindir. Cephe ve ulusal kurumlaşmayı büyütmek de parti içindir. Hepsini, halkın iktidarlaşmasıdır. Kürdün kavuştuğu özgür yaşamı ve ulusal kimliği kurtuluş savaşı temelinde geliştirmesidir. Askeri ordulaşma kadar siyasi ordulaşmayı geliştirmek gerekiyor. Parti Önderliği'nin "Ulusal örgütlenmeyi tamamlayalım", "Onbinleri eğitelim" talimatı, halkın iktidarını geliştirmektir; iktidara yürüyüşü ve Kürdistan'a kavuşmayı sağlamaktır.

Kürdistan'daki halk daha çok savaşmaktadır. Her şeyi mücadele temelinde, emeğe dayanarak, yoğun çaba göstererek kazanıldığını çok iyi biliyoruz. Bu gerçek, her Kürdün ruhuna işlemiştir. Bu ruh, amaca, kurtuluşa inanmaktır. Kararlılık, fedakarlık, cesaret, savaşan halk kişiliğidir. Her şart altında dayanmak, zorluklara katlanmak ruhta, kişilikte güzelliği ve özgürlüğü yaşamaktır. Ülkede, ERNK saflarındaki her Kürt hem milistir, hem öz savunma birliğinde, hem siyasi ve örgütsel çalışmanın içindedir. Kurulan her ilişki ulusal kurtuluş savaşını geliştirmeye yöneliktir. Savaşarak bir halkın güzelleşmesi, sevilmesi ve dünyaya kendisini daha iyi kabul ettirmesi ancak böyle olur.

Metropolde milyonlarca Kürt nüfusu vardır. Burası hem ülkeye dönüşün, hem de savaşın bir cephesidir. Buralarda düşmana vurmak, düşmanın ekonomisini, servetini baltalayarak daha da geliştirmelidir. Düşman Kürdistan'ı yakıyorsa, halkımız da düşmana ait olan ve kirli savaşı geliştirmek için kullanılan her şeyi ateşe verebilir. Zaten bu yönlü çabalar yoğun-

Avrupa'ya sürülen, göç ettirilen Kürt kitleleri, PKK'ye sahiplenmenin savaşan halk gerçekliğine ulaşma olduğunu biliyor. Savaş ve zafer Kürdistan'da kazanılır. Bunun ruhuyla bütün faaliyetlerin merkezine ülkeyi oturtmak, kazanılan ve kazanılacak her şeyi ülkeye aktarmak asıl görevdir. Kürdistan'daki ulusal kurtuluş savaşına katılmak ancak böyle olur. Kitle olarak, "Biz PKK'yız" demenin anlamı

budur.

Düşman, bu yıl beklediğini bulmadı, "ömür biçme ve bitirme" tarihi olarak Eylül ayını vermişti. Her şeyini kullandı, gerillayla baş edemeyince halka ve güzel coğrafyamıza, yarattığımız uygarlık değerlerini tahrip etmeye yöneldi. Düşmanımızı iyi tanıyoruz, savaşı kaybetmiştir. Ama imha ve tahrip etmekten, yakıp yıkmaktan da kolay kolay vazgeçmez.

Parti-cephe-ordu olarak güç, birkaç kat arttı. Ulusal ve uluslararası alanda daha da büyüme yaşandı. Bunu gören düşman, yeni bir savaş yılına hazırlanıyor. Partimiz güz atılım ile iyi bir cevap verdi. Gerilla Koçgiri ve Malatya'ya ulaştı. Kayseri ve Sivas'a, kuzeyde Karadeniz'e dayanmıştır.

Düşman, yoğun siyasi ve ekonomik bunalım içindedir. Bunun için Türkiye'de faşizmin ve şovenizmin kitle tabanını yaratmaya çalışıyor. Yeni bir psikolojik taarruz başlatmaya çalışıyor. Buna karşı, partimizin hazırlıkları yoğundur. Güz atılımının güçlü geçmesi, düşmanın yeni savaş yılına yönelik çabalarını zayıflatıyor. 5. Kongre, kurtuluş savaşını daha iyi geliştirmek için yeni bir atılımdır. Yeni yılı özgürlük ve kurtuluş yılına çevirmenin güçlü bir zeminidir. Ayrıca mücadelenin bu mevzisinde sürdürülen halkın savaşını daha ileriye taşınması yaşanacaktır.

PKK'nin öncülüğünde geçmiş yılların halk olarak nasıl kurtarıldığının deney ve tecrübesi var. Bunu iyi anlamak gerekiyor. Neyin nasıl yaratıldığı iyi anlaşılmasa, mevcut savaş gerçekliğine cevap vermek eksik olur. Parti ve Parti Önderliği rolünü tam oynuyor. Ordumuz kendi alanında rolünü tam ve yerinde oynamanın çabası içindedir. ERNK, yani cephe, siyasi ordulaşmamız rolünü oynamaya çalışıyor, milyonlara varan kitle gücü var. Yalnız bu kadar büyüyen kitleye karşı, cephe savaş gerçekliğine dayanan rol ve görevlerini henüz yeterince yerine getirmiyor. Savaş bu alanda güçlendirmemiz, cephe üyesi ve denetiminde olan her Kürdü, Kürdistanlıyı savaş gerçekliğine bağlamak ve bunun yaşamasını sağlamak onun görevlerinden biridir. Yapılması gereken budur.

Partiye ve Parti Önderliği'ne sahip çıkmak, kurtuluşa ulaşmak, dönemin yurtseverliği ve savaş gerçekliğine ulaşmaktır. PKK'nin 16. yıldönümünü kutlamanın tek anlamlı yolu buradan geçmektir.

PKK, emek hareketidir. Kazanmak emek harcamaktır. Emek, daha çok halklaşmak, uluslaşmak, Kürdistanlaşmak, özgürleşmektir. Emek harcamak ve savaşmak iktidarlaşmaktır. PKK, halk demokrasisidir; Kürdün yaşamak istediği, hiç kimseye boyun eğmediği özgür toplumdur.

PKK 16. yılda diriliş mücadelesini tamamlayıp kurtuluşun ve zaferin sürecine girerken, her kadro, her yurtsever, bütün Kürdistan halkı buna kendini hazırlamalı, görevlerini büyütmeli, temposunu yükseltmeli, kişiliğini ve yaşamını her zamankinden daha fazla savaşçı kılmalıdır.

■ **PKK tarihi bir bakıma Parti Önderliği'nin kesin rol oynadığı tarihtir. Parti Önderliği herkesin göremediğini görmüş, bütün zor anlarda partiyi düze çıkarmasını bilmiştir. Kadroların ve halkın önünü sürekli açmıştır. Bundan dolayı Parti Önderliği, sadece bir partinin önderliği değil, bütün ulusun ve halkın önderi durumuna gelmiştir.**

TÜRK ORDUSU

Büyük Herekol savunmasında

BOZGUNA UĞRADI

Botan güz dönemi Şehitler Harekatı başarılı Herekol savunması ile başladı. Faşist Türk ordusunun yılların azgınlığına dayanarak bu yılın başlarından itibaren çok iddialı bir biçimde tüm Kürdistan'ın genelinde başlattığı operasyonlar, Botan-Behdinan Eyaleti'nde de tüm hızıyla günlerce sürdürüldü. Düşmanın özel savaş alanı olarak değerlendirdiği Botan-Behdinan Eyaleti'ndeki savaş güçlerimizin hareketli-koordineli savaşın özgün uygulama biçimlerini her tarafta yoğun bir şekilde adım adım devreye koydular. Geliştirdikleri direnişle, düşmanın tüm operasyonlarını boşa çıkardıkları gibi, faşist orduya çok ağır kayıplar verdirdiler ve düşman ordusunu bozguna uğrattılar. Düşman operasyonlarının boşa çıkarılmasının yanısıra saldırı inisiyatifi de ele geçiren güçlerimiz mevsimin de elverişliliğinden yararlanarak merkezi düzeyde planlanan Botan güz dönemi Şehitler Harekatı'nı başlatmış bulunmaktadır. Bunun güz hamlesi olarak Ekim ayının başlarında başlatılan Herekol Dağı savunması başarılı bir biçimde 9 gün devam ederek sonuçlanmıştır.

Herekol Dağı'nda savaş güçlerimizi çevreleyen ve dağı ele geçirmek isteyen faşist Türk ordu güçleri planlı ve kapsamlı bir hareket düzenleyerek, Herekol Dağı'nın giriş kapılarından olan Deriya Dolasa, Şan, Deşte Ropoled vb. kapılarıyla Pervari tarafından saldırıya geçmiştir. Düşman birlikleri esas olarak Herekol Dağı'nın kuzey ve batı yönlerinden saldırıyı başlatmıştır. Doğu ve Güney yönlerinde ise Herekol'e giden kapılara pusu atarak kendi planlarına göre saldırı sonucu sahadan kaçacak olan güçlerimize burada atacakları sekizli pusu taktiği çerçevesinde imha etmeyi tasarlamıştır. Aynı zamanda dağlık çevrelere, tüm alana yoğun bir askeri güç yığmıştır. Kendi güvenliğini sağlamak için Eruh'a bağlı Kerkük köyüne asker yığınağı yaparak, yine Pervari'ye bağlı Kumcu köyünde de askeri

güç bulundurarak, Herekol'e yakın olan Pervari ovasında da yedek güçlerini konumlandırmıştır. 3000 dolayındaki askeri gücün daha sonra yapılan takviyelerle sayıları artırılmıştır. Tüm Pervari korucuları birliktelikte başlatılan bu kapsamlı operasyona karşı, Herekol Dağı'ndaki güçlerimiz merkezi karar ve komuta yönetimi biçiminde ilk günden savunmaya geçerek düşmana ağır kayıplar vermiştir. Savaş güçlerimiz ile düşman kuvvetleri arasında 9 gün geceli gündüzlü yoğun bir savaş yaşanmıştır. Düşman güçleri ilk günde yoğun uçak ve kobra helikopterleriyle saldırı düzenleyerek, karadaki saldırı kollarını savunmak istemiştir. Ancak gerillalarımızın saldırıları sonucu yaşanan yoğun çatışmalarla düşman başarıya ulaşamamıştır.

Daha sonraki günlerde yakın mesafeli çatışmalardan dolayı kendi birimlerini devurma ihtimali ile uçak saldırılarını devreden çıkarmıştır. Bunun yerine tank ve top atışlarını devreye sokmuştur. 9 gün boyunca düşmanın kara saldırı kollarına yapılan bütün takviye ve desteklere rağmen düşman güçleri Herekol Dağı'nı ele geçirememiş ve ağır darbeler almıştır.

Gerilla güçlerimiz hareketli savaşın her türlü taktiğini kullanarak, yoğun çatışmalar, mevzi savaşı, hat savunması tarzında, alan tutma şeklinde Herekol Dağı savunmasını yaparken, diğer yandan da pusu, baskın, suikast, sızma gibi her türlü eylem şeklini de peş peşe devreye koyarak düşman güç-

lerine yüzlerce kayıp vermiştir. Öyle ki, düşman hareketsiz bırakılarak mahsur bir duruma getirilmiştir. Kendi mevzilerinde bir metre bile ilerleyemedikleri gibi her başlarını kaldırdıklarında güçlerimizin yoğun saldırılarıyla karşılaşmışlardır.

Çatışmaları çoğunlukla başlatan taraf gerilla güçlerimiz olmuştur. Özellikle çatışma içinde düşmana karşı başarılı suikastler uygulayan gerillalarımız, faşist ordunun komutası altında Pervari ovasında bekleyen yedek kuvvetlerine yönelerek başarılı sonuçlar almışlardır. Düşmanın Herekol'un doğu ve güneyindeki kapılara sekizli pusu taktik çerçevesinde çok kalıpcı bir biçimde atmış olduğu pusular da savaş güçlerimizce boşa çıkarılmıştır.

Düşman bu hareket boyunca kendi savaş güçlerine 3 defa kapsamlı takviye yaparak yaklaşık 95 araç dolusu askeri alana yığmıştır, fakat yine de hiçbir sonuç alamamıştır. Düşman dağın iki ayrı yönünde ani saldırılarla çıkarma yapmak istemişse de bunlar gerillalarımızın planlı pusularına düşürülerek faşist ordu güçlerine ağır kayıplar verdirilmiştir. 9. günün sonunda düşmana çok sayıda ölü ve yaralı verdiren gerilla güçlerimiz sürekli mevzi savaşı değil, geçici bir savunma olarak ve dönemin bir taktiği olarak uyguladıkları Herekol Dağı savunması hareketine son vererek yeni bir taktiği uygulamaya geçirmişlerdir. Çok az sayıda gerilla gücüyle Botan'ın orta yerindeki Herekol Dağı'nda gerçekleştirilen bu başarılı sa-

vunma hareketi, özellikle düşmanın yoğun operasyon tarihi içinde **"PKK'nin gücünü ezdim, yok ettim, başardım"** tarzındaki söylemlerinin ne kadar asılsız, yalan bir propaganda olduğunu bir kez daha kanıtlamıştır. Bu savunma da gösteriyor ki, PKK gerillasının her an istediği alanı savunabileceği, yine düşmanın kendisi açısından çok stratejik bir konuma sahip olan Herekol Dağı'na bile ne kadar güç yığsa da hakim olamadığını gözler önüne sermiştir.

Herekol Dağı savunması da göstermiştir ki, savaş güçlerimiz açısından PKK savaş taktiğinin dönemin özgün biçimi olan hareketli-koordineli savaşın pusu, baskın, suikast, sızma, koordineli çatışma, geçici mevzi savaşı vb. biçimleri eğer doğru tarzında uygulanırsa, düşmanın yoğun operasyonları boşa çıkarılacaktır. Faşist Türk ordu güçlerine karşı ciddi sonuçlar alınacak ve düşmana ağır kayıplar verdirilecektir. Hareketli-koordineli savaşın pusu, baskın biçimini uygulayan geçici mevzi ve alan savunması tarzda gelişen ve başarıyla sonuçlanan Herekol Dağı savunması Botan güz dönemi Şehitler Harekatı'nın ilk hamlesi olarak sürecin yaratıcı taktikleriyle gündeme girmiştir. Botan güz dönemi Şehitler Harekatımız yeni taktik hamleleri önümüzdeki günlerde adım adım devreye sokacak ve bunlar açıklamalarımızla kamuoyuna duyurulacaktır.

GÜNEY SAHA KOMUTANLIĞI

"Savaş güçlerimiz ile düşman kuvvetleri arasında 9 gün geceli gündüzlü yoğun bir savaş yaşanmıştır. Düşman güçleri ilk günde yoğun uçak ve kobra helikopterleriyle saldırı düzenleyerek, karadaki saldırı kollarını savunmak istemiştir. Ancak gerillalarımızın saldırıları sonucu yaşanan yoğun çatışmalarla düşman başarıya ulaşamamıştır."

GERİLLA ORDUSU

büyük kurtuluş ruhuyla

VURUYOR VE İLERLİYOR

BOTAN-BEHDİNAN SAVAŞ CEPHESİ: DÜŞMAN KAÇIYOR

Cudi

17 Ekim 1994 tarihinde ARGK gerillaları Cudi Dağı eteklerinde operasyona çıkan düşman güçlerine pusu attılar. Girê Azman ve Bepin mevkiinde kuşatmaya alınan operasyon güçleriyle gün boyu devam eden çatışmalarda 59 asker ve 5 korucu öldürüldü, çok sayıda asker ve korucu da yaralandı. Çatışmalarda 4 gerilla şehit düşerken, 5 gerilla da yaralandı. Eylem ardından Cudi'yi tam bir savaş alanına çeviren düşman güçleri dağ-taş demeden her tarafı bombaladılar. Uzun bir süredir Cudi alanında bulunan düşman güçleri ARGK gerillalarının bu eyleminden sonra Cudi'deki son birliklerini de geri çekerek Cudi'yi boşalttılar. Bepin köyünde öldürülen korucular daha önce **Yılmaz UZUN** ile birlikte 4 gerillanın düşman tarafından komployla katledilmesinde rol oynamışlardı.

Levine -Kato

Türk ordu birlikleri 6 gün boyunca Hakkari'nin Levine ve Kato alanlarında binlerce asker, tank, panzer ve helikopterlerle gerillalara karşı operasyon düzenlediler. ARGK gerillaları hareketli savaş taktiklerini uygulayıp düşman güçlerini işlevsiz bırakarak darbe vurdular. Karadan ve havadan da takviyelerin yapıldığı operasyon alanında çıkan çatışmalarda toplam 22 asker öldürüldü, 40 asker yaralandı.

Gabar-Herekol

Gabar ve Herekol'da düşman güçleriyle gerillalar arasında 18-19 Ekim tarihlerinde yoğun çatışmalar yaşandı. Çatışmaların yoğunlaştığı Zaman Tepesi'nde düşman güçleri gerillalar tarafından çembere alınarak hareketsiz bırakıldı. Gabar ve Herekol alanlarına taktik birimler gönderen Türk ordusu gerillaların yoğun saldırıları sonucu geri çekilmek zorunda kaldı. Herekol ve Gabar'daki çatışmalarda toplam 2 asteğmen, 28 asker öldürüldü, 1 astsubay ve 1 korucu da yaralandı.

Kela Memê

Kela Memê'de darbe üstüne darbe yiyen Türk ordusu kendi içindeki moralsizliği ve firarileri önlemek için gerillalara karşı içi boş olan operasyonlar düzenliyor. 18 Ekim 1994 tarihinde Kela Memê'de operasyon düzenleyen Türk ordu güçleri gerillalar karşısında bozguna uğrayarak geri çekildiler. Çıkan çatışmalarda 12 asker öldürüldü. İbrahim Yayla (Samsun) adlı 1 asker de gerillalar tarafından esir alındı. Esir alınan askerin verdiği bilgilerde, gerillalar karşısında aldıkları darbeler sonucu intikam amaçlı operasyon düzenledikleri ve ordu içinde her geçen gün büyük bunalımların, intiharların ve firarilerin boyverdiği belirtildi.

Ers-Eruh

20 Ekim 1994 tarihinde Eruh'a bağlı Ers köyü yakınlarında gerillalar tarafından düşman güçlerine iki ayrı noktada atılan pusu-

da 14 asker öldürüldü, çok sayıda asker de yaralandı. Eylem ardından Ers köyüne baskın düzenleyen düşman güçleri çok sayıda köylüyü işkenceden geçirerek gözaltına aldılar.

Yüksekova

Stratejik bir konuma sahip olan Yüksekova'da son bir aydır TC katliam ve terör estirmektedir. Gerillaların Yüksekova'da gerçekleştirdiği eylemlerde ölümcül darbeler alan düşman güçleri, köyleri boşaltmakta, dağ-taş demeden her tarafı yakmaktadır. Yüksekova'da halka zorla koruculuk dayatılmaktadır. Aşiretlerle toplantı yapılarak tabur ve karakolların gerilla saldırıları karşısında korunması için köylülerin siper edilmesi hedeflenmektedir. Doski aşiretiyle devletin yaptığı toplantıların sonuçsuz kalması ve Yüksekovalıların koruculuğu kabul etmemesi üzerine Yüksekova'ya bağlı çok sayıda köy ve mezra boşaltılarak yakıldı.

20 Ekim 1994 tarihinde Yüksekova'nın Güldere, Adaklı, Derbirge ve Memkan köylerine baskın düzenleyen düşman güçleri köylüleri işkenceden geçirdiler. Şevket Kartal, Fatih Yaşar adlı iki yurtseveri de işkenceyle katlederek panzerlerin arkasına bağlayıp sürüklediler. Daha sonra düşman güçleri Yüksekova'da 100'ü aşkın kişiyi tutuklayarak Diyarbakır Cezaevi'ne gönderdi.

24 Ekim 1994 tarihinde Şemdinli-Yüksekova yolunda düşman güçlerine gerillalar tarafından pusu atıldı. Şemdinli'den Yüksekova'ya giden 4 askeri araç ağır silahlarla taranarak imha edildi. Araçların içinde bulunan 12 asker öldürüldü. Aynı anda Yüksekova'dan Şemdinli'ye giden diğer bir düşman konvoyuna da atılan pusu da 2 cemse imha edildi, 1 cemse de tahrip edildi. Müdahaleye giden düşman güçlerine iki ayrı noktadan yapılan baskında ise 1 panzer imha edildi, 30 asker de öldürüldü.

31 Ekim 1994 tarihinde Yüksekova-Şemdinli yolunda korucularla gerillalar arasında çıkan çatışmada 12 korucu öldürüldü, çok sayıda korucu da yaralandı.

Zıvinge-Şikeftiya-Gabar

29 Ekim 1994 tarihinde Gabar'a bağlı Zıvinge taburu ARGK gerillaları tarafından kuşatılarak düşman güçlerine ağır darbeler vuruldu. Taburu koruyan iki tepe gerillalar tarafından düşürülerek, çadırlarda bulunan askerlere de suikast düzenlendi. Mevzilerde bulunan askerler ise rastgele ateş açarak kaçmaya çalıştılar. Tabur binası büyük oranda tahrip edildi. Gerillalar plan çerçevesinde Zıvinge taburuna yakın olan Şikeftiya taburuna da 4 ayrı noktadan baskın düzenlediler. Taburu koruyan mevziler kısa bir çatışmadan sonra düşürüldükten sonra tabur binası ağır silahlarla taranarak imha edildi. Gerillaların her iki tabura düzenledikleri baskında 40'a yakın asker öldürüldü, 1 gerilla şehit düştü, 4 gerilla da yaralandı. Düşman güçleri 4 kez helikopterlerle ölü ve yaralıları taşıdı. Türk ordu güçleri eylemin

ardından Zıvinge ve Şikeftiya alanlarında bulunan güçlerine 11 helikopterlik yeni bir güç takviye ettiler.

Bafe-Behdinan

31 Ekim 1994 tarihinde Botan Eyaleti sınırları içinde bulunan Bafe mıntıkasında 5 kişiden oluşan gerilla biriminin düşman güçlerine ihbar edilmesi sonucu çıkan çatışmada 1'i astsubay olmak üzere toplam 9 asker ve 2 korucu öldürüldü. Ömer adlı 1 gerilla, Ekrem ve Sabri adlı 2 milis de şehit düştü. Bafe köyünde şehit düşen gerilla ve milislerin cenazeleri kalabalık bir kitle tarafından toprağa verildi.

Şuke-Bire-Hakkari

ARGK gerillaları tarafından 1 Kasım 1994 tarihinde Hakkari'ye bağlı Şuke ve Bire köyleri kuşatmaya alınarak korucu ve askerlere ağır darbeler vuruldu. Sabah saatlerinde Şuke ve Bire köylerinin etrafındaki tepeler tutularak korucuların bulunduğu alanlar ağır silahlarla tarandı. Korucular herhangi bir karşılık vermeden teslim olmak isterlerken, Türk ordu güçlerinin müdahalesi sonucu çatışmaların tekrar başlaması üzerine gerilla kuşatması gece geç saatlere kadar devam etti. Yoğun çatışmaların yaşandığı alanın, kobra helikopterleri tarafından bombalanması sonucu 1 gerilla şehit düştü, 3 gerilla da yaralandı. Düşman güçlerinden ise 30 asker ve 9 korucu öldü-

rüldü. Koruculara ait 600 koyun gerillalar tarafından kamulaştırıldı.

Serxete-Eruh

8 Kasım 1994 tarihinde gerillalar Eruh'a bağlı Serxete köyü karakoluna dokuz ayrı noktadan baskın düzenlediler. Karakol çevresinde bulunan bütün mevzi ve tepeler düşürüldü. Karakol binası ağır silahlarla taranarak imha edildi. Daha sonra gerillalar korucuların bulunduğu mahallelere baskın düzenlediler ve koruculara ağır darbeler vurdu. Müdahaleye giden askerler Serxete köyünü ağır silahlarla tarayarak köyü büyük oranda tahrip ettiler. Düşman güçlerinin helikopterlerle alanı bombalaması sonucu 4 gerilla yaralandı. Çatışmalarda 21 asker öldürüldü, çok sayıda asker yaralandı. Eylemde 16 adet G-3, 2 adet 60'lık havan topu, 1 adet 57'lik geri tepmesiz top, 8 adet 57'lik top roketi, 18 adet 60'lık havan roketi, 410 adet G-3 mermisi, 220 adet M-16 mermisi, 14 adet G-3 şarjörü, 2 adet gece dürbünü, 6 adet el bombası, 2 adet ışıldak, 5 adet çadır, 1 adet M-27 yedek namlusu, 1 adet G-3 roketi, 6 adet çanta, 110 DM ve 10 milyon 150 bin TL gerillalar tarafından ele geçirildi.

Çatışmada öldürülen askerlerin kimlikleri ise şöyledir: Karabey Yıldırım (Elmalı köyü, Ispir-Erzurum), Gazi Turan (Afyon), Halim Çimen (Ilica-Erzurum), Cevahir Çevik (Giresun), İbrahim Pektaş (Aydın), İlhan Sert.

MARDİN EYALETİ'NDE GERILLA ATAKTA

Marinos-Bagok

18 Ekim 1994 tarihinde ARGK gerillalarının Nusaybin'e bağlı Bagok ve Marinos alanlarında yollara döşedikleri mayınların patlaması sonucu operasyona çıkan Türk ordu güçlerinden 16 asker öldü, çok sayıda asker de yaralandı. Eylem ardından Türk ordu birliklerinin Nusaybin'e bağlı Bakısyen köyünü havan toplarıyla vurması sonucu çok sayıda hayvan telef olurken birçok köylü de yaralandı.

Babide-Bagok

Nusaybin ve Bagok alanlarında gerillalar karşısında büyük darbeler alan düşman güçleri 1-3 Kasım 1994 tarihleri arasında Bagok alanında gerillalara karşı operasyon düzenlediler. Operasyonun birinci gününde Bagok tepesinde pusuya düşen düşman güçlerinden 3 asker öldü, 1 asker de yaralandı. İkinci gün devam eden operasyonda Bagok'un Babide köyü yakınlarında gerilla pususuna düşen düşman güçlerinden 6 asker öldürüldü. Daha sonra Germike, Derçemçe, Bermaroke ve Marine mıntıklarında araziye çıkmak isteyen düşman güçlerinin burada tekrar düştükleri pusuda gerillalar tarafından 14 asker öldürüldü. Operasyonun üçüncü gününde Bagok'un Geliye

Sor mıntıkasında 3 koldan düşmanın kuşatmasına giren gerillalar, daha sonra kuşatmayı yararak düşmana ağır darbeler vurdular. Çıkan çatışmalarda 15 asker öldürüldü, çok sayıda asker de yaralandı. Düşman güçleri kobra helikopterleriyle yoğun hava saldırıları düzenleyerek geri çekildi. Hava saldırılarında Elif ve Baran adında iki gerilla şehit düştü.

Girze-Kerboran

21 Ekim 1994 tarihinde Kerboran'a bağlı Girze mıntıkasında operasyona çıkan düşman güçleri gerillaların bulunduğu alanı çembere alıp darbe vurmak istediler. Gerillaların konumlandığı stratejik bir tepelyi ele geçirmek isteyen askerlere, gerillalar tarafından püskürtülerek darbe vuruldu. Çıkan çatışmalarda 14 asker öldürüldü, 10 asker de yaralandı.

GARZAN EYALETİ'NDE DÜŞMAN BARINAMIYOR

Batman

19 Ekim 1994 tarihinde gerillalar Batman şehir merkezine düzenledikleri baskında emniyet binası, polis lojmanları ve diğer kurum-kuruluşların ağır silahlarla taranması sonucu 8 polis öldürüldü, 9 polis de yaralandı.

Qulik-Batman

Batman'ın Kozluk ilçesi Bekirhan belesinde operasyondan dönen Batman Alay Komutanlığı ve Kozluk Jandarma Komutanlığı'na bağlı askerler ile korucu ve özel timlerden oluşan bir askeri konvoy 4 Ekim 1994 tarihinde gerillaların pususuna düştü. Bekirhan nahiyesi ile Qulik (Bulgurlu) köyü arasında akşam saat 17.30 sıralarında pusuya düşen düşman güçleriyle gerillalar arasında çıkan çatışmada 40'a yakın asker ve özel tim elemanı öldürüldü. Çok sayıda asker ve özel tim elemanı da yaralandı. Ayrıca özel timlere ait 5 araba ve 2 panzer de imha edildi. Çatışma ardından Türk ordu güçleri köylülere ait 30 koyunu tarayarak telef ettiler.

Herende-Sason

22 Ekim 1994 tarihinde Sason'a bağlı Mella Merg ve Herende köyüne baskın düzenleyen gerillalar korucuların bulunduğu mahallelere kuşatmaya alarak koruculara darbe vurdular. Müdahaleye giden askerlerin de gerillaların pususuna düşmesi sonucu günboyu yoğun çatışmalar yaşandı. Çatışmalar esnasında bir kısım asker çatışmalara girmeyerek kaçtı. Baskında koruculara ait evler büyük oranda tahrip edilirken, 21 asker öldürüldü, 14 asker yaralandı. Rızgar adında 1 gerilla da şehit düştü. Ayrıca koruculara ait 4 su motoru ve 1 trafo da imha edildi.

ARGK (Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan)'nin 42 no'lu açıklaması:

KASIM AYI EYLEM BİLANÇOSU

1-Bu ay içerisinde 398 ayrı noktada askeri eylem gerçekleştirilmiştir. Bu eylemlerde 15'i rütbeli olmak üzere, toplam 706 asker öldürülmüş, 3'ü rütbeli, 213 asker de yaralanmıştır. Verilen bu sayılar, bizat gerilla güçleri tarafından tespit edilen düşmanın ölü ve yaralı sayısıdır. Düşmanın gizlediği ölü ve yaralı asker sayısı verilen bu sayıya dahil değildir. Ayrıca bu ay içerisinde 4'ü korucu yakını olmak üzere, 169 korucu öldürüldü, 3'ü korucu yakını olmak üzere, 84 korucu da yaralandı. Bu ay içerisinde 22 faşist, 21 polis ve özel tim, 9 ajan-işbirlikçi, 1 müdahat ve 1 kontra gerillalar tarafından öldürüldü. 1 müdür ve 3 özel tim elemanı da yaralandı.

2-Bu ay içerisinde 111 gerilla şehit düştü, 63 gerilla da yaralandı. Yaralanan gerillalar, ordu gücümüzün tıbbi olanaklarıyla tedavi altına alınmıştır.

3- 9 korucu çobanı olmak üzere toplam 29 kuru-

cu yakını, 2 faşist, 54 korucu, 3 öğretmen, 1 uzman çavuş, 1 asker, 1 memur ve 1 ajan ARGK gerillaları tarafından gözaltına alındı. Sorguları tamamlananlar ve suç işlemeyenler serbest bırakılmıştır.

4-Bu eylem ve çatışmalarda düşman güçlerinden alınan malzemeler: 4 adet MG-3, 30 adet G-3, 6 adet B-7, 1 adet aydınlatma tabancası, 5 adet BKC, 20 adet kalaşnikof, 9 adet tabanca, 1 adet A-4, 1 adet uçaksavar, 6 adet lav silahı, 3 adet bruno, 4663 adet G-3 mermisi, 1850 adet MG-3 mermisi, 12 adet bombaatar, 265 adet M-16 mermisi, 4920 BKC mermisi, 800 adet A-6 mermisi, 33 adet A-4 mermisi, 20 adet bruno mermisi, 1265 adet kalaşnikof mermisi, 4 adet G-3 roketi, 8 adet B-7 roketi, 10 adet el bombası, 156 adet G-3 şarjörü, 1 adet karnas şarjörü, 92 adet kalaşnikof şarjörü, 5 adet tabanca şarjörü, 7 adet el telsizi, 6 adet gece

dürbünü, 11 adet gündüz dürbünü, 38 adet sırt çantası, 1 adet daktilo, 1 adet bilgisayar, 7 adet çadır, 20 adet yağmurluk, 1910 küçükbaş hayvan, 225 büyükbaş hayvan, 192 milyon 50 bin TL, 540 DM, 150 dolar ve 300 dinar gerillalar tarafından kamulaştırıldı.

5-Bu ay içerisinde 17 okul yakıldı. 8 taksi, 4 tanker, 2 helikopter, 15 panzer, 2 dozer, 1 komprasör, 1 yol silindiri, 1 karayel, 28 korucu evi, 12 elektrik trafosu, 20 elektrik direği, 49 telefon direği, 2 sağlık ocağı, 1 hastane, 1 radyolink istasyonu, 1 köprü ARGK gerillaları tarafından imha edildi.

6-10 yol kesme eylemi, kitle tarafından kepenk kapatma eylemleri geliştirilmiş, 17 korucu silahlarını bırakmıştır.

1 Kasım 1994
ARGK Botan Basın Bürosu

Beyken-Kurtalan

29 Ekim 1994 tarihinde Kurtalan'ın Beyken mevkiinde düşman güçlerinin gerillaların bulunduğu alanı çembere almaları sonucu, gerillalar küçük gruplar halinde vur-kaç taktiği uygulayarak çemberi yardılar ve düşman güçlerine 4 ayrı koldan pusu attılar. Çıkan çatışmalarda 20 asker öldürüldü, 50'ye yakın asker de yaralandı. Bozguna uğrayan düşman güçleri yeni bir operasyon için alana takviyeler yaptılar.

Kuris-Şirvan

9 Kasım 1994 tarihinde Şirvan'ın Kuris Dağı'nda operasyon düzenleyen düşman güçleriyle gerillalar arasında yoğun çatışmalar yaşandı. Çatışmalarda çok sayıda düşman askeri öldürülürken, 1 helikopter de gerillalar tarafından düşürüldü.

Kulp ve Genç'te düşmana büyük darbe

17-22 Ekim tarihleri arasında Türk ordu güçleri Kulp ve Genç alanlarında gerillalara karşı düzenledikleri operasyonlarda büyük kayıplar vererek geri çekildiler. Gerillalar onlarca küçük gruplara ayrılarak düşman birliklerini bozguna uğrattılar. Çıkan çatışmalarda 32 asker öldürüldü, 15 korucu da yaralandı. Gerillalar karşısında başarısız kalan düşman güçleri her eylem sonrası köylere yönediler, çok sayıda kişiyi tutuklayarak gözaltına aldılar.

26 Ekim 1994 tarihinde Genç'e bağlı Şatoş karakolu yoluna gerillalar tarafından atılan pusuda 1 erzak arabası ve 2 cemse imha edildi. 2 saat süren çatışmada 16 asker öldürüldü, çok sayıda asker de yaralandı. Eylem ardından düşman güçleri alanı kobra- larla bombalayarak geri çekildi.

Engizekler'de şehitlerin intikamı alındı

Türk ordu güçleri 10-25 Ekim 1994 tarihleri arasında Engizek, Gölbashi, Nurhak alanlarında ARGK gerillaları-

na karşı operasyon düzenlediler. Operasyon İkinci Ordu Komutanı tarafından yürütüldü. Binlerce asker operasyon alanına yığılılarak gerillaların bulundukları alanlar kuşatmaya alınmak istendi. ARGK gerillaları küçük gruplara ayrılarak Türk ordu birliklerine yaptıkları baskınlarda 1'i subay, 1'i korucu olmak üzere toplam 12 asker öldürüldü. Bir askeri aracın kayalıklardan düşmesi sonucu 4 asker daha öldü. Gerillaların eyleminden sonra düşman güçleri ormanlık alanları ve köyleri ateşe vererek geri çekildiler.

TÜRK ORDUSU ÇIKMAZDA

18 Ekim 1994 tarihinde Kerboran'da 2 asker firar etti.

19 Ekim 1994 tarihinde Oramar karakolunda Kürt ve Türk askerleri arasında çıkan çatışmada 1 Kürt askeri öldü, çok sayıda asker de yaralandı.

21 Ekim 1994 tarihinde Norşin'de 3 asker birliklerinden firar etti.

21 Ekim 1994 tarihinde Ömeryan'ın Gole karakolunda 1 uzman çavuş bir grup askeri tarayarak kaçı.

24 Ekim 1994 tarihinde Uludere-Drehine köyünde operasyona çıkmak istemeyen korucularla askerler arasında çıkan çatışmada 6 asker ve 3 korucu öldü.

28 Ekim 1994 tarihinde Silvan-Lice-Kulp alanında operasyona çıkan Türk ordu güçlerinin gerillalar karşısında ağır darbe alması sonucu 4 asker firar etti.

31 Ekim 1994 tarihinde Sason'a bağlı Harende karakolunda 1 asker intihar etti.

Daha önce Diyarbakır'da görev yapan ve sonra Amasya'nın Merzifon ilçesinde 1 başçavuşun etrafı rastgele taraması sonucu 2 başçavuş öldü, 1 başçavuş ise yaralandı.

Kırklareli'de askerlik süresinin uzatılması nedeniyle 13 asker firar etti.

Şırnak'ta askerlik yapan Ağrı'lı bir Kürt askeri Türk ordu güçleri tarafından öldürüldü.

KÜRDİSTAN'DA SAVAŞ

Türk sömürgeciliği bütün kurum ve kuruluşlarıyla büyük bir tükenişin eşiğinde bulunmaktadır. Kürdistan'da ARGK gerillaları karşısında ölümcül darbeler alan Türk ordusu tam bir sendromu yaşamaktadır. Bu sendrom yalnız orduyu değil, bütün toplumu, devleti ve cumhuriyeti sarmış durumdadır. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez böyle bir durumla karşı karşıya bulunmaktadır. Cumhuriyet ve ordu bunalım ve çözümsüzlük denizi içerisinde yüzmektedir. Her geçen gün bu denizin diplerine doğru da yol alıyor.

TC yıkılış sürecini, her sahada bunun zorluklarını yaşıyor ve buna göre bir yönelim içerisinde bulunuyor. Gerillanın yanı sıra halk da sömürgeci askerlere, özel tim elemanlarına ve koruculara karşı silahlı saldırılar geliştiriyor. Halkın da tümenden rejimden kopması, kontrol edilemez bir mücadele içinde bulunuyor olması nedeniyle, "Toplama kampları" kuruluyor. Türkiye'de ise buna farklı bir isimle "stratejik çiftlikler" deniliyor. Bununla halk gerilladan uzak tutulmak, gerillanın halkın içine girmesi engellenmek, dolayısıyla özel savaşın diliyle denizi kurutmak hedefleniyor.

Diğer yandan içi boş "büyük operasyon"larla sonuç alınmayacağını kavrayan düzen yeni taktik arayışlara giriyor. Yakıp-yıkımlar, köy boşaltmalar özellikle bu süreçte çığırınk düzeyine vardırdı. Bununla birlikte faili meçhul cinayetler Kuzey Kürdistan'dan sonra Güney Kürdistan'a da taşınarak çok sayıda yurtsever katledildi. Bu yönelimin bir parçası olarak ihtiyar ve çocuklar da açıktan ve halkın gözleri önünde katledilmektedir.

Bu uygulamalar, ordunun gerilla karşısındaki yenilgisi kesinleştikten sonra yaygınlaştırıldı. Nitekim ordudaki dağılma toplumun ve düzenin her köşesini derinden etkilemektedir. Firar eden, kurşuna dizilen asker sayısı sürekli artış gösteriyor. Hemen her operasyonda küçümsenmeyecek sayıda asker firar etmektedir. Askerler firar etmek için operasyonlara adeta birer umut kaynağı gibi bakmaktalar. Yine gerillalar karşısında ölümcül darbeler alan Türk ordusunun geçmiş aylara oranla daha az operasyon düzenlediği görülmektedir.

Her şeyden önce Türkiye Cumhuriyeti'nin Kürdistan'da yürüttüğü, savaş değildir. Kurallarına bağlı savaş yürütme gücü yoktur. Onun dayattığı dünyanın en kanlı savaşlarını, yine faşist Hitler ve Mussolinilerin yürüttükleri savaşları kat be kat aşan bir vahşettir. Hiçbir savaşta bu düzeyde esirlere işkence edilmemiş, insan cesetlerine kurşun sıkılmamış, cesetler yakılmamış ve kasaturalarla doğranmamış, yine insanların kafalarına basılarak hatıra fotoğrafları çekilmemiştir. Ama bunların tümü Türkiye'de olmaktadır. Bu anlamda Kürdistan'da Türk ordusu, savaş delilleri ve çığırınk yürütmektedir. Böylece büyük bir hayvanlaşma ve insanlıktan uzaqlaşma durumu yaşanıyor. Psikolojik bozukluklar hadsafhada. Birçok asker ve subay çeşitli hastanelerde tedavi altına alınmış durumda. Yine ordu bünyesinde duyulan ihtiyaç sonucu çok sayıda rehabilitasyon kliniği açılmaktadır. Tüm bunlar TC'nin askeri, siyasi, psikolojik sahadaki yenilgisinin düzeyini ifade etmektedir. Vietnam sendromundan daha büyük bir sendromun Kürdistan'da ortaya çıktığını günlük savaş bilançoları açık açık gösteriyor.

Bütün bunlar savaşın sadece Kürdistan'la sınırlı kalmayıp Türkiye sahasını da derin etkilediğini göstermektedir. Örneğin, Merzifon'da bunalıma giren bir başçavuşun iki başçavuşu öldürmesi, yine Kırklareli'de 13 askerin firar etmesi Türkiye Cumhuriyeti'nde büyük endişeler yaratmaktadır. Ayrıca gerek Kürdistan'da, gerekse Türkiye'de ordu içinde Kürt-Türk düşmanlığı geliştirilerek şovenizm topluma egemen kılınmak isteniyor. Çok sayıda Kürt askeri öldürülmekte, en ağır cezalarla cezalandırılmaktadır. Hemen her gün ordu içinde Kürt-Türk askerleri arasında çatışmalar yaşanmaktadır.

Öte yandan Ekim'in başından itibaren devlet savaşta başarısız kalan ve yıpranan birliklerini geri çekerek yeni birliklerin takviyesini yapmaktadır. Sürekli yeni takviyelerle savaş canlı kıldırılmaya çalışılmaktadır. Geçmişte olduğu gibi, şimdi de başarısız kalan komutanlar ve subaylar anında cezalandırılmakta ya da görevden alınmaktadır.

Özellikle Dersim başta olmak üzere, birçok alanda sömürgeciler ölen askerlerini ve ağır silahlarını gerillaların eline geçmemesi için uçurumlardan aşağı atmaktadır.

Çokça umut bağlanan koruculuk sistemi de her geçen gün devletin başına bela olmaktadır. Birçok alanda korucular operasyonlara katılmamakta, silahlarını bırakarak göç etmektedirler.

Kürdistan'da mevcut durumda Türk ordusu birçok alanda gerillalar tarafından püskürtülmektedir. Herekol savunmasında 9 gün devam eden çatışmalarda düşman ordusu büyük bir bozguna uğrayarak geri çekilmek zorunda kaldı. Yine basında günlerce propagandası yapılan ve "bayrak diktikleri" Cudi'de şimdi tek bir Türk askeri bulunmamaktadır.

Her şeye rağmen, savaşın şiddeti her gün artan düzeyde Kürdistan ve Türkiye halklarını etkilemektedir. Gerçekler çok yalın bir biçimde herkes tarafından görülmektedir. Başkan APO yaptığı son değerlendirmelerinde, "İçine girdiğimiz süreç, bin yıldır umut edilenin, hayal edilenin artık gerçekleştirilme safhasıdır. Tarihte umut edilenlerin gerçekleşiyor olmasının heyecanı, tutkusuydu ve onun olağanüstü yaratıcı ve işbirinci tarzıyla yüklenip kazanılabilecek bir süreçtir" diyor.

Bir Alman heyetinin Kürdistan'daki gözlemleri

Bazı köyler ve tarlalar hala yanıyor

"Siz buraya gelen ilk insanlarsınız. Neden kimse bize ilgi duymuyor. Gidin ve tüm dünyaya Türkiye'de insan haklarının olmadığını, bunun yerine katliamların olduğunu anlatın. Gönderebildiğiniz kadar insanı buraya gönderin ki, burada bizlere neler yapıldığını görsünler"

Bingöl / 11.08.1994

İlk askeri geçiş barikatı, Kocaköy, Lice'ye 30 km kala, Diyarbakır'ın 60 km kuzeydoğusunda. Barikat 1 panzer, makinalı tüfekli 2 asker ve 1 komutandan oluşuyor. Bize geçiş izni vermeyen komutan, yolun çok tehlikeli olduğunu ileri sürüyor. Tüm uğraşlarımıza rağmen geri dönmek zorunda kalıyoruz. Oysa yerli halkın içinde olduğu taştılar geçip gidiyor. Pantomim kabiliyetli bir asker, eğer devam edersek "kellemizi uçuracaklarını" söylüyor. "En iyisi siz Adana'ya deniz kenarına gidin" diyor.

Biraz arabayla geri istikamete doğru ilerliyoruz. Yoldan geçenlerden birine; "yolumuzu kaybettikimizi ve Diyarbakır'a giden yolu aradığımızı, yol barikatlarını aşmanın başka bir yolunun olup olmadığını" soruyoruz. Nihayet iki adam ve bir çocuk arabamıza binip bizi en yakın köye kadar götürüyorlar. Bu insanların yardımıyla makinalı tüfekli korucuları, askerleri geçebiliyoruz.

Yol göstericilerimiz bize, "siz bize yardım ediyorsunuz, biz de onun için size yardım ederiz" diyerek arabadan iniyorlar. Sürekli birileri bu anlayışla arabamıza binip bir süre yolları bize gösterdikten sonra iniyor. Yine incelemelerimizin başından sonuna kadar halktan bize çok yardımlar oldu, bizim insanlarla rahat ilişkiye geçmemizi sağladılar.

Ökur köyü

Hani yakınlarındaki Ökur köyüne ulaşıyoruz. 1993 Eylül'üne kadar 80 hanesi olan bu köy askerler ve panzerler tarafından yıkılıp-yağma edilmiş. Şimdi sadece 5 ev ve çok az sayıda insan bulunuyor. Birçok insan askerler yine gelip işkence edecek korkusuyla evlerinden dışarı çıkmıyorlar. Zaten köy insanlarının büyük bir kısmı da Güney Kürdistan'a göç etmiş durumda. Köylüler, Güney Kürdistan'a göç edenlerin bulunduğu alanların Türk uçakları tarafından bombalandığını ve çok sayıda insanın yaralandığını ve öldüğünü söylüyorlar. Köy insanları, köy korucusu olmayı kabul etmedikleri için köyleri yakılıp yıkılmış. Tarlalar ekinler harabeye çevrilmiş ve insanların yaşam kaynakları tümetilmiş.

Bizimle konuşan yaşlı bir adam oldukça heyecanlı. "Siz

buraya gelen ilk insanlarsınız. Neden kimse bize ilgi duymuyor. Gidin ve tüm dünyaya Türkiye'de insan haklarının olmadığını, bunun yerine katliamların olduğunu anlatın. Ve gönderebildiğiniz kadar insanı buraya gönderin ki, burada bizlere neler yapıldığını görsünler" diyor. Köyden ayrılırken yine birçok askeri barikatı aşmak zorunda kaldık. Askerlerin bizlere söyledikleri şey ise hep aynı "buralar tehlikelidir, teröristler sizi öldürebilir."

Şaklat

Şaklat köyünün girişine geliyoruz. Oradaki insanlar, köyleri Şaklat'ın tam 15 gün önce Türk ordusu tarafından yakıldığını anlatıyorlar. Kendilerini bekleyen tüm tehlikelere rağmen arabamıza biniyorlar ve bize her şeyi göstereceklerini söylüyorlar. Köyün görünümü korkunç, ürkütücü. Tamamıyla yok edilmiş, evler yakılıp-yıkılmış, is ve yangın yerleri daha taze ve yanık kokuları geliyor.

Askerler geçen yıldan beri haftada 4-5 kez köye gelip koruculuğu dayatıyorlar. Kimse korku olmayı kabul etmemiş. Bunun üzerine işkenceler ve tutuklamalar başlamış.

15 gün önce yakın bir ormanlıkta, köylüler kurşunlanarak öldürülen bir insan cesedi görmüşler. Cesedi saklayarak

köyün arkasına götürürken, panzerler ve cemselerle gelmekte olan askerler tarafından yakalanmışlar. Cesedin bir gerillaya ait olduğunu düşünen askerler, köylülerin gözleri önünde cesedi ateşe vererek yakmışlar. Sadece bir parça yanık giyecek kalmış arkada. Cesedin olduğu yer hala seçilebiliyor. Askerler kömürleşmiş cesedi köyün çeşmesine atmışlar ve görülmemesi için kalın taşlar atmışlar üstüne. Ceset hala orada.

300 haneli köyde 2000 insan evlerinden sürüklenerek dışarı çıkartılmış, cinsiyete göre ayrılmış, yere yatırılmış ve dövülmüşler. Kimisinin üzerindeki elbiseler yırtılmış ve benzine batırılarak bunlarla evler tamamen yakılmış. Korkularından kaçmaya çalışan 6 kişi kurşunlanmış. Hayvanlar da kurşunlanmış veya evlerle birlikte yakılmış. Bahsedilen 6 kişinin cesetleri hala köyün yakınlarındaki ormanda duruyor. Kimse ölülerini gömmeye cesaret edemiyor. Askerler, çocuk, kadın, yaşlı demeden herkese aynı vahşi yöntemlerle yönelmişler. Yine kadınları evlerin içine kitlemişler. "İnsanlar ve teröristler içinde saklanıyorlar" diye camiye bile taramışlar. İnsanların hiçbir şeyleri yok artık. Bütün geçim kaynakları kurutulmuş. Ekinleri bile yakmışlar. 2000 kişilik köy halkının çoğu

Diyarbakır'a göç ettirilmiş ve çadırlarda yaşıyor.

Yol göstericilerimiz acele ediyorlar. Bir helikopter sesi duyuluyor. Askerler tarafından görülmekten çok korkuyorlar. Ya askerler, ya da köy korucuları tarafından derhal kurşunlanacaklarını söylüyorlar. Yine de bize her şeyi göstererek bizimle konuşmaya devam ediyorlar. Bize civar köylerin tümünün tahrip edilip yıkıldığını, geri dönmeye cesaret eden insanların ise, orada konumlandırılmış askerler tarafından öldürüldüğüne tanık olduklarını söylüyorlar.

Cindic / Kaygusuz

Belediyenin önünden geçiyoruz. Bina yakılıp yıkılmış. Belediye Başkanı Kadir Kasmaş, gerillaya yardım ve yataklık ettiği gerekçesiyle 7 ay önce tutuklanmış ve yoğun işkencelerden geçirilmiş. O günden beri içeride. Köyün otobüsü vb. taşıtları yakılmış. 7 aydan beri öğretmen gelmediği için okul kapalı. Habire köye Türk askerleri girip çıkıyor. Birkaç insan hariç, herkes göç etmiş.

Bizi eve davet ediliyor. Evin içerisinde hiçbir şey yok. Askerler her şeye el koymuş ve dışarıda insanlar göz önünde paramparça edilmiş.

Askerler her şeyi, buzdolaplarını, çamaşır makinalarını

bile alıp dışarıda kırıp, dökmüşler. Hiçbir şey kalmayınca insanlar göç etmek zorunda kalıyorlar. Köy korucusu olmamak için birçok erkek köyden kaçmış.

Belediye Başkanı'nın evi dahil olmak üzere birçok evin camıları kırık. Belediye Başkanı'nın ailesi ölümle tehdit edilmiş. Daha 6 ay öncesine kadar burada 2000 insan yaşıyordu. Şimdi ise 100 yetişkin insan ve birkaç çocuk var. Askerler sürekli gelip gidiyorlar. Geldikleri zaman terör estiriyorlar, her tarafı daradağın ediyorlar. İnsanları yerlerde sürüklüyorlar. Tüm paraları ellerinden alınıyor, nereye gitsin, ne yesinler? Yaklaşık bir yıldır Cindic köyünde durumlar böyle.

Köyde okul 1 yıldan beri kapalı, devlet artık öğretmen göndermiyor. Sağlık ocağı için 1 yıldan beri kimse yok. Telefon hatları 2 yıldır kesik. Kimseye doktor yardımı yok. Buradaki insanların arabası yok. Birisi hastalandığında ya at arabası, ya da traktörle 60 km uzaklıktaki Diyarbakır'a götürülmek zorunda.

Bizi evine davet edenler, çay uzun sürdüğü için özür diliyorlar. Bardakların hepsi askerler tarafından kırılmış ve bu yüzden ev ev dolaşp bardak bir araya getiriyorlar.

Belediye Başkanı'nın evine

saldırıldığı zaman aynı anda köyün etrafı da mayınlandı. Mayınların birçoğu hala patlamamış durumda. Köyde ölüm adeta kol geziyor.

İnsanların hala tarlaları var, fakat Türk ordusu tüm su kanallarını imha etmiş. Su olmadan bu tarlalar işe yaramıyorlar. Böylelikle burada yaşayabilmeleri için ellerindeki her şey yok ediliyor, alınıyor. Evler tamamen boşaltılmış. Su yok. Geride kalanlar hala köyü yaşatmaya çalışıyorlar ve topraklarını terk etmeyeceklerini söylüyorlar.

Kürtlerin askere gidip gitmediğini soruyoruz. Bize verdikleri cevap ise, bazen kurşunlanmış bir asker getiriyorlar köye. Cindic köyünden askerlik çağına gelmiş gençler MİT tarafından alınıp 2 hafta boyunca elektrikli şokla işkence edildikten sonra bırakılmış. Köydeki gençlerin % 95'i askerlik yapmayarak dağa çıkıyor.

Cindic köyü çevrede bulunan 16 köyün merkezi. Ordu, "ya buradaki insanlar defolup giderler, ya da diğer tüm köyler gibi yakarız" diye tehditler savuruyor. 16 köyün hepsi Cindic köyüne muhtaçtır. Çünkü geçim kaynaklarının çoğunu buradan sağlıyorlar.

İnsanlar bize yiyecek bir şey ikram edemedikleri için özür diliyorlar. Durum çok tehlikeli, belki bu akşam Türk

askerleri gelip evleri yakarlar.

Köydeki çocukların büyük bir bölümü, her an olabilecek saldırılar, yakmalar vb. yüzünden akrabalarının yanına gönderilmişler.

Köylülerden birisi kısa bir süre önce Lice'de yaşananları anlatıyor:

Arkadaşlarıyla evde otururken, dışarıda askerler ve gerillalar arasında çatışma başlamış. Askerler, köylüleri elleri havada evlerinden dışarı çıkarmaları için zorlamışlar. Askerler daha sonra yere yatırdıkları bir çocuğu bütün köylülerin gözleri önünde öldürerek gerillaların teslim olmalarını istemişler. Bu duruma tahammül etmeyen 18-20 yaşlarında bir genç ise anında askerler tarafından öldürülüyor.

Lice'nin hemen her tarafında çok sayıda gerilla var.

Akşamları kimse sokağa çıkmıyor. Hani taraflarından çatışma sesleri 20-25 km uzaklıktan geliyor.

Askerler kimseyi bu çevreye bırakmıyorlar. Bize gösterilmek istenen fakat askerler nedeniyle görebilmemiz imkansızlaşan bir köyde çok sayıda ölünün olduğu söyleniyor. Bu yakınarda 2 çoban kurşunlanmış. Askerler ölü çobanların fotoğraflarını çekerek, bunları gerilla diye kamuoyuna sundular.

Buraya bağlı 16 köyün hiçbirinde köy korucusu yok. Milyonlarca para teklif edilmesine rağmen, kimse korucu ve ajan olmayı kabul etmiyor. Sırf bu yüzden insanların tüm yaşam kaynakları kurutulmuş. Devlet kendi telefon hatlarını bile kesmiş.

İnsanlar, bu savaşın Avrupa'nın desteği olmasaydı, çoktan bitmiş olacağını söylüyorlar.

Bu yakınarda başka bir şey göremiyoruz, her yerde askerler var. Yine köyün imamı da 6 ay önce tutuklanmış, işkenceden geçirilmiş ve hala içeride tutuluyor. Bu nedenle camide de herhangi bir faaliyet yok.

Evler boşaltılmış, fakat kırılmış pencere ve kapılar hariç sağlam sayılır. İçinde kolaylıkla oturulabilir durumda. Buna rağmen evlere geri dönmek kesinlikle yasak ve buna teşebbüs edenler hemen öldürülme tehlikesi ile karşılaşılıyorlar.

Kürdistan'da eğitim

Son iki yılda Kürdistan'da 2000 civarında okul kapatılmış. Köylerde işleyen okul yok, ilçelerde ise çok az sayıda. Köy çocuklarına hizmet tamamen kesilmiş. Okullar askerlere yatakhane, ya da karakol görevini görüyorlar. Askeri konutlara çevrilmişler.

Devlet için öğretmen bulmak giderek zorlaşıyor. Durumlar çok zor. Öğretmenler biraz serbest çalışınca askerler tarafından hemen tehdit ediliyor.

"Kürt çocukları eğitim hakkına sahip olmamalı" düşüncesi hakim.

Kitapları devlet hazırlıyor, tabii ki Kemal Atatürk'ün fotoğraflarıyla. Geçerli olan tek düşünce resmi tarih anlayışıdır. Çocuklar kendi kimlikleri, tarihleri ve kültürleri hakkında hiçbir şey öğrenemiyorlar. Bir tek Kürtçe kelimenin adı bile geçmiyor.

Çocukların anne-babalarına karşı gelmeleri, kendilerinden ve Kürt olduklarından dolayı

utanmaları için olağanüstü büyük psikolojik baskı yapıyor. Ama çocuklar anne ve babalarından utanmıyorlar. Hem de okullarda yine Kürtçe konuşuyorlar.

3-4 ay önce öğretmen ve öğrencilere ajanlık çağrısında bulunan resmi hükümet yazımları gönderilmiş:

"Öğretmen veya öğrenciler, gerilla ile ilişkiler içinde olabileceklerden şüphelendikleri herkesi derhal polise veya ordu güçlerine şikayet etmeli, aksi halde kendilerinin şikayet edileceği ve tutulacağı bilinmelidir."

Birçok öğretmen okullarda devleti bilgilendirmekle görevli. Çocukları yakından izleyerek, polise ve ordu güçlerine çocukların aileleriyle olan ilişkilerini ve ailede gerillaya destek olup olmadığı vb. konuları iletiyorlar.

1994 yılı içerisinde 200'ü aşkın öğretmen gönderildi ve bunlar MHP'li olup ordu elemanlarıdır. Bunlar eğitim vermekten ziyade gerillalara karşı operasyonlarda ve halkı tutuklamada hep en önde olan kişiler.

Yine Kürdistan'ın birçok bölgesinde öğretmenler öğrencilerin gözleri önünde öldürülmektedir. Bu tür durumlar sıkça yaşanmaktadır. 03.07.1994 tarihinde Kemal Ücer adlı öğretmen Diyarbakır'da okula giderken kontralar tarafından öldürülüyor.

Öğrencilerin durumları öğretmenlerinkinden daha beter bir durumda. Öğrenciler kurşunlanıyor, ders ortasında gelip götürüyorlar. Kürdistan'da birçok öğretmen kayıp, öldürüldükleri veya içeride olup olmadıkları belli değil. Sırf Diyarbakır ve çevresinde bu yıl içinde 17 öğretmen kayıp durumda.

Kürdistan'daki mevcut üniversitelere sadece devletin adamı olabilecekler alınıyor. Bunun dışında kimseyi kolay kolay almıyorlar. Zaten birçok yüksek okul da kapatılmış durumda. Halkın yüksek eğitim görme ihtiyacı ilgilerin dışında kalıyor. Yine devlet tarafından dini okullar açılarak, halkın aydınlanmasının tersine bir çalışma ile eğitim düzeyinin Kürt halkında düşük olması için çaba harcanıyor. Aslında Kürt halkı dini eğitime karşı çıkıyor, çünkü bu onların tarihine denk değil. Devletin bunu istemesi ve geliştirmesi, halkı geri bir konuma sürmek istemesinden dolayıdır.

Kürdistan'da sağlık

1991 yılında Şırnak'a 50 doktor gönderilmiş ve 49'u tek bir kişi muayene etmeden kaçmışlar. Sadece 1 doktor kalmış. Diyarbakır'da sadece 1 hümanist doktor bulunmakta. 1 doktor 2 yıldır, 3 hemşire 1 yıldır yaralı gerillaları tedavi ettikleri için tutuklu bulunuyorlar.

12 doktor, sağlık görevlisi kontrgerillalar tarafından öldürülmüş. Örneğin Dr. Emin Ayhan isimli bir doktor tutuklanmış, işkenceden geçirilmiş ve serbest bırakılmış. Serbest bırakılır bırakılmaz tekrardan sivil polisler tarafından gözaltına alınmış, kayıp ilan edilmiş ve 09.05.1994 tarihinde kurşunlanmış bir şekilde Silvan'da yol kenarında ölü halde bulunmuş. Kürdistan'da halen çok sayıda doktor ve sağlık görevlisi kayıp.

Türkiye'nin büyük şehirleri başta olmak üzere sağlık hizmetleri berbat durumda. Kürdistan'da ise daha da kötü.

Türkiye'de kolera yasak. Kolera diye bir kelimenin varlığı yok, yazılması bir yana, söylenmesine dahi izin verilmiyor. Televizyonda bu vakalardan "Mide ve bağırsak enfeksiyonu" olarak bahsediliyor. Çünkü kolera'nın olmasına izin yok.

Köy korucuları Silvan-Ormandış'da su kanallarını, borularını tahrip etmişler. İnsanlara su tanklarıyla kirletilmiş sular getiriliyor ve üstelik su için bu insanlardan oldukça fazla para alınıyor.

İçme suyundan dolayı, Silvan'da 15 kişi kolera nedeniyle hasta. Diğer yerlerde de aynı şeyler yaşanıyor. Örneğin

karşı "hayır" cevabını alıyoruz. Kesinlikle hiçbir uluslararası yardım durumu yok.

Bu sıralar Kürdistan'a ilaç vb. tıbbi malzeme götürmek bile mümkün değil. Gerillaya götürülüyor gerekçesiyle ilaç bulundurmaktan çok daha tehlikeli. En kötüsü de antibiyotik bulundurmamak, getirmek Kürdistan'da en tehlikeli iştir.

Tüm bölgede sadece bir ambulans var ve o da ordu için. Devlet tüm hastaneleri ve yataklarını istediği gibi kullanıyor, halk için hasta yatağı yoktur.

Mardin-Ortataş

Güneye doğru gitmek istiyoruz; Mardin'e. Yolum sağında ve solunda yanmış ve yanan tarlalar. Ana yoldan çı-

laşık 500 insan yaşıyormuş. Şimdi ise insanlar yaşamıyor.

Askerler sürekli köye gelip köy korucusu bulabilmek için insanlara baskı yapıyorlarmış; köylüler reddetmişler. Bunun üzerine bir yıl önce Türk ordusu panzerlerle gelip köyü yakıp-yıkmaya başlamış. Köylüler bir araya toparlanıp kafalarıyla suyun içine batırılmışlar. İnsanlar her tarafa kaçmışlar. Köylülere ait birçok tarla yakılmış. Şimdi her şey harabe halinde. İki köylü bir yıldan beri tutuklu. İkisi de suçsuz. Tarlalar yamıyor. Daha bu sabah askerler etrafı ateşe verdiler.

Adam bize; "Biz Müslümanız, insanız. Bunları yapanlar ne Müslümandırlar, ne de insandırlar" diyor.

Bu sabah askerlerce ateşe verilen yerler çok çabuk etrafa

Burada aşağı-yukarı 1000 kişinin yaşadığı 55 ev var. Evler henüz yıkılmamış. Fakat ordu güçleri, gerillaya yardım ettikleri gerekçesiyle kapı-pencereleri kırıp 12 kişiyi tutuklamışlar. Bu insanlar 6-7 yıldan beri tutuklu, işkenceden geçiriliyorlar, tekrar serbest bırakılıyorlar, yine tutuklanıyorlar, işkenceden geçiriliyorlar.

Bu köye en son 20 gün önce askerler gelerek köylülere köy korucusu olmaları için yüklü paralar teklif etmişler. Köylüler, "Hayır, bu işi biz yapmayız" demişler. Aradan kısa bir süre sonra Türk ordu güçleri tekrar köye gelerek, "Eğer silahları alıp köy koruculuğunu kabul etmezseniz sizi öldürürüz" demişler. Fakat köylüler dağdakilerine karşı savaşmaktansa ölmeyi tercih

"Köyün görünümünü korkunç, ürkütücü. Tamamıyla yok edilmiş, evler yakılıp-yıkılmış, is ve yangın yerleri daha taze ve yanık kokuları geliyor."

Kurtalan'a bağlı Kaya köyü çevresinde Ağustos ayında 15 kişi koleradan ölmüş.

Batman, Siirt ve diğer birçok Kürdistan şehrinde bilinen birçok vaka var. Diyarbakır'ın 80 yataklık çocuk hastanesinde 3 veya 4 yatak kolerallı çocuklara ayrılmış vaziyette. Fakat bu hastalığın kayıtlara geçirilmesi yasak, çünkü kolera'nın yazılmasına izin yok.

Su sisteminin bozulması, tahrip edilmesi ve bakteri ile kirletilmiş suların satılması savaşın sürdürülmesine ait bir stratejidir. Şimdiye kadar nedense sadece hep Kürtler koleradan ölmüş.

Uluslararası yardım kuruluşlarının yardım edip etmediğine dair sorduğumuz soruya

karak bir süre sonra tek kalan bir köy evine geliyoruz. Köylü dışarı çıkıyor ve bizimle geliyor. Bize yanık tarlaları gösteriyor. 3 hafta önce askerler tarafından hayvanların yemi ve tarlaların hepsi yakılmış. Gözlerimizle bakıp görebildiğimiz kadar her şey yakılıp yıkılmış durumda. Ekinler daha biçilememiş.

Köylünün bize gösterdiği Ortataş köyüdür. Birkaç yaşlı insan hariç, tümüyle göç ettirilmiş. Bir hafta öncesinde birisi oraya su götürmek isteyip de özel timler tarafından yakalanıp kurşuna dizildikten bu yana orada hiç kimse yaşamıyor. Köyün önceden 40 evi varmış, şimdi hepsi boş, ya da yakılıp yıkılmış. Ortataş köyünde yak-

yayılıyor. Ölüm sessizliği hakim. Komşu köye gidiyoruz, çevrede korucusu olmayan tek köy bu. Sabah saat 8.00'de köyün muhtarı tarafından kahvaltıya davet ediyoruz. Herkes bir araya toplanıyor. Kendimizi resmi heyet olarak tanıtıyoruz. İnsanlar devletten korkuyorlar. Burada olduğumuzu hiç kimseye söylememeliyiz. Onlar da bize fazla bir şey anlatmak istemiyorlar. Ardi ardına tüm erkekler gelip bizi selamlıyorlar. Sayamadığımız kadar çocuk duruyor kapıda.

Bir süre sonra karar değiştirip, bize köye çok askerin gelip gittiğini söylüyorlar. Oluşan korku, çünkü çevredeki tüm köylerin korucuları var, onların yok.

ettiklerini söylemişler. Bunun üzerine köy halkının tümüne işkence yapılmış, hepsi ölümle tehdit edilmiş.

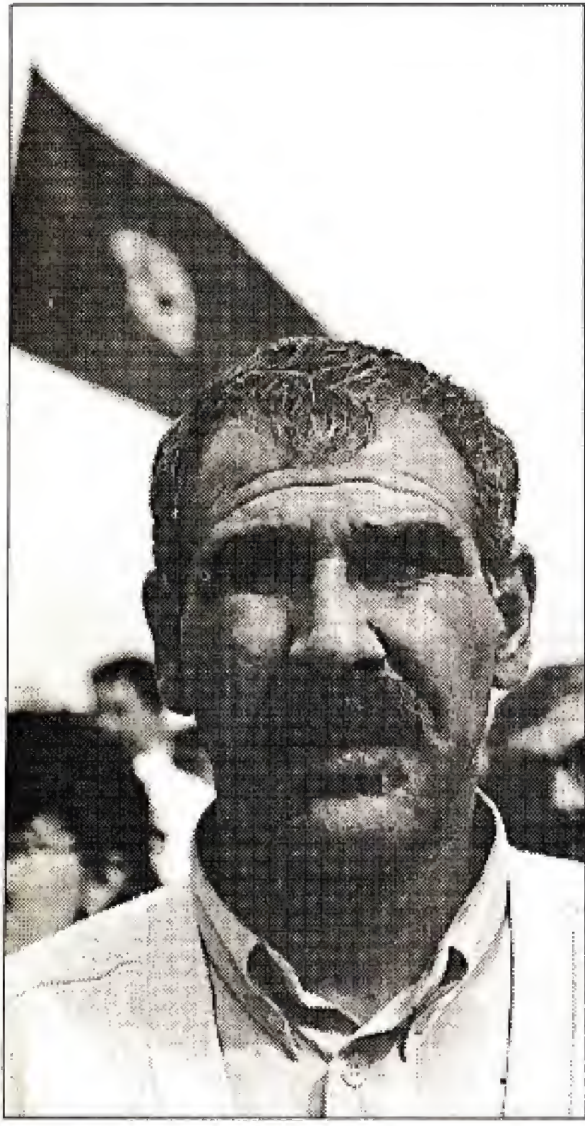
Daha geçen sene askerler köylüleri okullara toplayarak yüzleri de yere bakacak şekilde yatırmışlar. Askerler ayaklarıyla insanların kafalarına basmışlar. Dipçiklerle dövülerek vücutlarında sigara söndürülmüş. İşkencelere direnen birçok kişi de Alman panzerlerinin arkasına bağlanarak sürüklenmiş. Burada kullanılan panzerler Almanyan'dan gönderiliyor. Panzerlerin içinde elektrikli işkence aletleri var. Eğer bu panzerler gönderilmeseydi, bu insanlara bu kadar zulüm edilmezdi.

Devamı 23. sayfada

ERNK Avrupa Temsilcilerinden Kani Yılmaz'ın İngiltere tarafından tutuklanması

KÜRDİSTAN HALKINA KARŞI BİR TUTUMDUR

İngiliz İşçi Partisi milletvekili tarafından davet edilen ERNK Avrupa Temsilcilerinden Kani Yılmaz İngiltere tarafından alıkonuldu. İngiltere devlet yetkilileri bu konuda yaptıkları açıklamalarda bu girişimlerinin yasalarına aykırı olmadığını, başka bir Avrupa ülkesinin istemesi durumunda Kani Yılmaz'ı iade edeceklerini açıkladılar.

Kani Yılmaz'ın alıkonulması üzerine yaygın protesto girişimleri başlatıldı. Aynı gün ERNK Avrupa Örgütü'nün kamuoyuna yönelik açıklamasında, İngiltere'nin böyle bir girişimde bulunmasının hiçbir haklı gerekçesinin olmadığı belirtilerek, kabul edilemeyecek böyle bir hatayı derhal düzeltmesi gerektiği vurgulandı. Aynı günlerde ARGK Askeri Konsey Başkanı Cemil Bayık da olayla ilgili olarak yaptığı değerlendirmede, "İngiltere'nin bu tutumu kabul edilemez. Bunu bir skandal olarak görmek gerekir. Kani Yılmaz derhal serbest bırakılmalıdır" dedi. Ayrıca İngiliz parlamenterler, çeşitli kurumlar, yine başka uluslararası kurumlar ve tanınan şahsiyetler sözlü ve yazılı açıklamalarda bulunarak, İngiltere'nin bu tutumunu kınadılar. Kürdistanlı yurtseverler de bulundukları yerlerde yaygın protestolarda bulundular.

Yürüyüşler, yazılı ve sözlü kınamalar, açlık grevleri, dayanışma mesajları vb. şekilde geliştirilen protestolar devam etmektedir.

Kani Yılmaz'ın şimdiye kadar serbest bırakılmamış olması, İngiltere'nin alıkoyma konusunda açıkladığı gerekçenin bir yanıtıma olduğunu ortaya koymaktadır. Nitekim bu, İngiltere'nin tek başına veya güvenlik gerekçesiyle başvurduğu bir olay değildir. Sadece alıkonulan ve cezaevinde tutulan Kani Yılmaz değildir. Onun şahsında Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve PKK'ye karşı geliştirilen bir tutumdur. Türkiye'nin de içinde olduğu emperyalist-sömürgeci tasfiye planlarının bir parçasıdır. Aynı zamanda ulusal kurtuluş mücadelemizin dayattığı çözüm aşamasını durdurma, PKK'yi teslimiyet çözümüne çekme politikasına uluslararası boyutta işlerlik kazandırma çabası olarak da değerlendirilebilir.

Geçen dönemler gibi olmasa da emperyalist güçlerin çeşitli girişimlerde bulunmaları, kendi çözümlerini kabul ettirme yönünde politikalar geliştirmeleri beklenebilir. Ortadoğu'da estirilen "barış" rüzgarlarının Kürdistan'ı da sarması emperyalizmin hedefleri arasındadır. Başarılacak istenen reformist veya teslimiyet çözümlerine PKK de alınmak isteniyor. Ancak PKK'nin bilinen bağımsızlıkçı çizgisi, reformist yaklaşımlara karşılık dayattığı devrimci çözüm, emperyalizmin öngördüğü çözümlere veya başlattığı "barış süreci"ne uygun değildir. Bu anlamda PKK'ye yönelik çeşitli çalışmalar geliştirilmekte; mücadele değişik boyutlarla veya politikalarla devam ettirilmektedir.

Aimanya özellikle bu komplonun içinde yer almaktadır. Tutuklamak üzere İngiltere'den Kani Yılmaz'ın iade edilmesi talebinde bulunmaktadır. Almanya değişik yollardan ve daha fazla tepki toplamadan

Kani Yılmaz'ın ve tutuklu bulunan diğer yurtseverlerin şahsında PKK'yi sıkıştırmak ve zayıflatmak istemektedir.

Ayrıca TC'nin bu olaya fazla ilgi göstermemesi, bir "zafer" olarak basın-yayının yansıtmaması da dikkati çeken bir durumdur. Bu TC'nin olaydan haberdar olduğunu, İngiltere'yle tavizler karşılığında işbirliği yaptığını gösteriyor.

Yine İngiltere bu girişimiyle Kürdistan sorunuyla daha fazla muhatap olma durumunu yarattı. Ve bu, Türkiye'nin sorunu çözme konusunda adım atması için bir uyarı anlamına da gelmektedir.

Bu olayla ilgili çeşitli ayrıntılara inilebilir. Ancak burada daha çok önemli olan, emperyalizmin soruna daha fazla ilgi gösterdiği, kendi çıkarlarını zorlamayan çözümler için politika geliştirmek konusunda aktifleştirdiği. İngiltere tek başına değildir. Bu genel bir tutumdur. PKK'nin Avrupa'daki gelişmesini durdurma, reformist çözüme çekme vb. noktalarda geliştirilen bir yaklaşımdır.

PKK'yi durdurmak mümkün değil. Şimdiki süreçlerden çok daha zayıf olduğu dönemlerde bile PKK durdurulamadı. Bunu sömürgeciler ve bütün emperyalist güçler anlamış durumdadır. PKK'ye yönelik mevcut politikaları da bu gerçeklik temelinde şekillenmektedir. ERNK Avrupa Temsilcilerinden Kani Yılmaz'ın bu şekilde alıkonulması, PKK'yi durdurmaya veya ona darbe vurmaya yetmez. Ancak bununla PKK'yi rahat bırakmayacaklarını, kendi çizgilerine çekme mücadelesine devam edeceklerini gösteriyorlar. Bu fazla şaşırtıcı bir olay değildir. Sonuçta Kürdistan sorununun çözümünü daha fazla dayatmasına ve sonuca gitmesine hizmet edecektir. Zaten PKK'nin örgütlenme sistemi, mücadele tarzı, konumlanma biçimi bu yönlü karşı-devrimci politikalarla karşı tedbirli durumdadır.

Moskova Kürt Konferansı'nda BAŞKAN APO'YA BAĞLILIK

PKK öncülüğündeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi her alanda büyük gelişmeler katederek önemli mevziler kazanmaktadır. Askeri ve siyasi sahada tüklenen TC rejimi, uluslararası alanda da büyük bir tecrübeli yaşamaktadır. Kürdistan'da katliam ve soykırım politikalarıyla ayakta durmaya çalışan Türk devleti, uluslararası sahada da PKK'yi ve ulusal kurtuluş diplomasisini boğmak için her türlü girişimi sürdürmektedir. Bir devletin "PKK'ye terörist" demesi için adeta her şeyini satlığa çıkarmaktadır.

Düzenlenen birçok konferansta olduğu gibi, Türk devleti Moskova konferansı öncesi de birçok engelleme girişimine başvurarak, basın ve yayın organlarında "Rusya teröristlere kucak açtı" diyerek konferansı baltalamak istedi. Türk dışişleri bakanlığı tarafından, Türkiye-Rusya Güvenlik Anlaşması bahane edilerek konferansın yasaklanması istendi. TC'nin bu istemi karşısında Rusya Federasyonu yetkilileri yaptıkları açıklamalarda; "barışçıl, demokratik her toplantı ve konferans ülkemizde yapılabilir" diyerek, TC'nin bu talebini reddettiler.

Rusya Federasyonu'nun başkenti Moskova'da 29-31 Ekim 1994 tarihleri arasında düzenlenen Kürt konferansında Bağımsız Devletler Topluluğu'nda yaşayan Kürtler için önemli kararlara ulaşıldı.

100 delegenin katıldığı konferans üç gün boyunca Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ulaştığı düzey ve BDT'de yaşayan Kürtlerin sorunları konusunda yoğun tartışmalar geliştirildi kararlar alındı.

Başkan APO'nun BDT Kürtlerine bir çağrı niteliğindeki mesajının okunmasıyla delegeler, "Bijî Serok APO, Bijî PKK" sloganlarını atarak mesajı dakikalarca ayakta alkışladılar. Ardından BDT-ERNK Temsilciliği adına bir konuşma yapıldı. Konuşmada; Kürt halkının tarih boyunca yaşadığı vahşet ve Kürdistan'ın parçalanmışlığı vurgulanarak, bugünkü başarıya büyük zorluklarla ve binlerce şehit kanı akıtılarak ulaşıldığı belirtildi. Ayrıca Kürt halkını modern ve profesyonel örgütlerine kavuşturmanın amaçlandığı, PKK'nin devletleşme hazırlığı içinde olduğu, bunun için de tüm yurtsever Kürt aydınlarına, bilim adamlarına büyük görevlerin düştüğü dile getirildi. Konferansa Kuzey, Orta ve Güney Savaş Cephelerinden de gönderilen ve başarı dileklerini içeren mesajlar okundu.

Moskova Kürt Konferansı'na misafir olarak katılanlar arasında Kürt-Rus Halkı Dostluk Derneği Başkanı Prof. Girorgi Aleksandroviç Pelisov, Parti Vozrojenie adına Krasınken Nokolay, Rusya'nın Yeni Birliğe Doğru Formu Başkanı vb. tanınmış birçok şahsiyet katıldı.

Konferansın ilk gününde ekonomi, halkla ilişkiler, Kürt bilim araştırması, diplomatik ilişkiler, kültür ve basın-yayın komisyonları oluşturuldu. Komisyonların hazırladıkları karar tasarıları üzerinde tartışmalar yapılarak birçok konuda kararlar alındı.

Konferansta ulaşılan en önemli kararlardan biri de Moskova'da bir Kürt üniversitesinin açılmasıydı. Yine Moskova'da bir Kürt radyosunun kurulması, BDT Kürtleri için bir yayın organının çıkarılması gibi kararlar da alındı.

Konferansın yapıldığı sıralarda ERNK Avrupa temsilcilerinden Kani Yılmaz'ın İngiltere tarafından tutuklanmasına protesto içeren bir mektubun İngiliz devletine gönderilmesi de oy birliğiyle kabul edildi.

Konferansın son gününde delegeler Başkan APO'ya ve ARGK'ye bağlılıklarını içeren mesajların gönderilmesine ilişkin de karar aldılar. Başkan APO'nun posterleri, ERNK ve ARGK bayraklarıyla donatılan konferans salonu 3 gün boyunca Kürdistan devriminin ruhuyla dolup taşıdı. Enternasyonal Marşı'nı ayakta okuyan delegeler daha sonra PKK'ye ve Kürt ulusunun önderi Başkan APO'ya bağlılık yemini ederek, coşkuyla konferansı sonuçlandırdılar.

"Kürtler zengin kültür kuyuları üzerinde oturuyorlar"

Her yıl Kürdistan Yurtsever Sanatçılar Birliği-Hunerkom tarafından düzenlenen Mîhrîcan (Kültür-Müzik ve Folklor Yarışması)'ın 8'inci bu yıl Avrupa'nın çeşitli kentlerinden 18 kültür grubunun katılımıyla 22-23 Ekim 1994 tarihleri arasında Almanya'nın Essen kentinde gerçekleşti.

İki gün devam eden Mîhrîcan'da yarışan müzik grupları ve folklor ekipleri şunlardır: Koma Zilan (Den Haag), Koma Nurhak (Mannheim), Koma Koçgiri (Frankfurt), Koma Welat (Hamburg), Koma Şiyar (Giessen), Koma Tolhildan (Wiesbaden), Koma Amed (Hannover), Koma Ronahi-Berivan (Düsseldorf), Koma Cesur (Bielefeld), Koma Sefkan (İsviçre), Koma Cudi (Fransa), Koma Serhat (Paris), Koma Fırat (Köln), Koma Amed (İsveç), Koma Rahşan (Bremen), Koma Halim Dener (Dortmund), Koma Amed (Duisburg), Koma Zerdeşt (Giessen), Koma Jıyan (Stuttgart) ve çocuklardan oluşan Koma Aşiti (Düren).

Yarışmaya katılan grup ve ekipler Kürdistan'ın dört par-

çasından müzik parçalarını söylediler ve folklor gösterisi yaptılar. Folklor dalında birinciliği Koma Sefkan (İsviçre), ikinciliği Koma Ronahi-Berivan (Düsseldorf), üçüncülüğü ise Koma Cesur (Bielefeld) ekipleri aldılar.

Müzik dalında da Koma Botan (Berlin) birinciliği, Koma Sefkan (İsviçre) ikinciliği, Koma Harun (Bielefeld) üçüncülüğü aldılar. On sekiz grup arasında tek çocuk grubu olan ve Düren'den katılan Koma Aşiti de diploma aldı.

Müzik ve Folklor yarışmasının ilk gününde ERNK Avrupa temsilcilerinden Mustafa Karasu da bir konuşma yaptı. Konuşmasını; "Bugün burada sergilediğiniz kültür, ulusal kurtuluş mücadelemizin önemli bir boyutudur. Kültür bir toplumun kimliğidir. Kültürü geliştirmek, ulusal kimliği geliştirmek demektir. Kürt kültürü aynı zamanda insanlığın kültürüdür. Çünkü Kürtlerin toprakları olan Mezopotamya'da doğmuştur. Kürtler zengin kültür kuyuları üzerinde oturmalara rağmen bu kuyuları kullanamamışlardır. Bugüne kadar Kürt kültürü

rü kendi öz kültürünü değil de Arap, Fars ve Türk kültürünü zenginleştirmiştir. Ulusal kurtuluş mücadelemizin başlangıcından bu yana artık Kürtler kendi öz kültürlerini zenginleştirmektedirler. Bununla birlikte insanlarımızı güzelleştiriyor, yüzlerinde güller açıyor, Kürtler artık soluk yüzlü değildir.

Kültür insanların yaşamındaki acıları, sevinçleri oyunlarla ve türkülerle ifade ediyor. Kürt müziği ağıtlarla dolu bir müziktir. Sevinciyle, acısıyla kültürümüz gelişmektedir. Fakat kültürümüzün istenildiği düzeyde gelişmiş olduğu söylenemez. Gelişme olmakla birlikte yeterli değildir. Daha zengin folklor ve tiyatro sergilenmelidir. Kürt halkı buna layıktır. Kültür ve sanatımızı geliştirmekle birlikte savaşımız da gelişmektedir. Kültürü, sanatı olmayan toplum ölü bir toplumdur. Oysa toprağımız zengindir. Savaş olmadan kültür gelişemez. Kültürü küçümsemek savaş ve halkı küçümsemektir. Savaş, moral, irade ve inanç içindir. Bunu geliştirecek olan da kültürdür, sanattır" sözleriyle sonuçlandırdı.

Bölgemizde pazar paylaşım savaşı

SSCB'nin dağılmasından sonra, bölgede ortaya çıkan yeni durum karşısında, "Yeni dünya düzeni" adı altında yeni düzenlemeler yapmak isteyen emperyalist sistem içinde bölge politikaları ve yeni pazarları paylaşım konusunda çatışmalar ortaya çıktı. Ezelden beri bölge üzerinde turancı yayılma emelleri besleyen Türkiye, bu yeni durumla birlikte Türki Cumhuriyetler vasıtasıyla bölgede ağırlık sahibi bir güç olmaya çalıştı. Başlangıçta Rusya'nın içinde bulunduğu istikrarsızlığı fırsat bilen TC, bölgeye en üst düzey ziyaretlerle, "Başbuğ Türkesi" de devreye koyarak pazardan pay kapmaya çalıştı. Ancak aradan geçen sürede Türkiye bölgede umduğu etkinliği sağlayamadı. BDT içinde önderliğini pekiştiren Rusya kendi arka bahçesi gördüğü bu topraklardan çekilmeceğini içine girdiği pratik davranışlarla gösterdi. Rusya bölgedeki her karışıklığa taraf olarak dönem dönem müdahalelerden çekinmedi.

Türkiye, bölgedeki karışıklıkların sorumlusu olarak Rusya'yı gösterirken, Rusya da Türkiye'nin başta Azerbaycan olmak üzere bölgedeki çatışmalarda taraf olmak istediğini ileri sürüyor. Başlangıçta bölgeye demokrasi, insan hakları getireceğini söyleyen emperyalistler, şimdi bunları gözardı ederek, asıl amaçlarının ortaya çıkan bakir pazardan pay kapmak olduğunu gizlemiyorlar. Emperyalizm Ortadoğu ile birlikte, Balkanlar ve Orta Asya üzerinde kızgın bir kavgaya tutuşmuş durumda. Bu alanda başta ABD olmak üzere Rusya, Avrupa ve Japonya doğal kaynaklara el koyma yarışındadır. Almanya bölgede bir yandan Rusya vasıtasıyla yatırımlara girerken, bir yandan da Türkiye ve İran üzerinden alana müdahale etmektedir. Aynı yolu aralarına Romanya, İsrail ve Irak'ı da katarak Fransa denemektedir. Bu anlamda Fransa ve Almanya bölgeye ilişkin yeni politikalar geliştiriyorlar. Bu noktalarda ABD ile Avrupa çatışmaktadır.

ABD, Avrupa'nın, özellikle Almanya ve Fransa'nın bölgedeki politikalarından rahatsız durumdadır. Son Irak krizinde ve Irak'a karşı ambargo sorunundaki politika farklılığının altında bu rahatsızlıklar yatıyor. Türki Cumhuriyetlerin son İstanbul zirvesinde Rusya açıktan Türkiye'ye tavır alarak gözdağında bulundu ve bu gözdağı sonu-

cunda çıkan İstanbul zirve bildirisi temkinli bir dil kullandı. Rusya açıkça Türkiye'ye şu mesajı veriyordu: "Eğer Türkiye bölgedeki turancı hayallerinden vazgeçmezse biz de Ortadoğu ve Kürdistan'da

Azeri petrolleri yeni sahiplerini bulurken, Rusya "çağın anlaşması" olarak değerlendirilen bu anlaşmaya tepki gösterirken, Türkiye % 2,5 payını bir başarı olarak değerlendirdi. Azeri petrollerinden en

karşın onlara ekonomik olarak muhtaç olmasından dolayı ses çıkarmıyor. Şimdi ise fırtına petrollerin nereden nereye akıtılacağı noktasında çıkacak. Sorun Rusya ve Türkiye arasında tartışma

rişçil bir çözüm getirmediği sürece emperyalist emellerine Orta Asya'da ulaşmaktan uzak görünüyor. Türkiye, Rusya, İran ve Ermenistan ileride daha sıcak çatışmalara gebe görünüyor.

İrfan Dayıoğlu

barışının kalıcılığı Kürt sorununun çözümünden geçiyor. Çözüm ise tarafların eşit ve adil bir anlaşmasından geçiyor. Askeri hiçbir seçenек bölgeye istikrar kazandırmadığı gibi çatışmaların giderek daha büyümesini ve bölgeye, hatta Balkanlara yayılmasını getirecektir. Rusya içinde bulunduğu tüm olumsuzluklara ve ekonomik zayıflığa rağmen BDT içinde tartışmasız önderliğini sağlamış durumda ve ayrıca hala süper bir güç olduğunu da dünyaya kabul ettirmiş bulunmaktadır. Potansiyelleri Türkiye'ye göre kat be kat üstün durumdadır. Türkiye'nin Orta Asya'da Rusya'ya üstünlük sağla-

"Bitirdik dedikleri PKK sadece Kuzey Kürdistan Kürtleri'nin önderi olmakla yetinmemiş ve giderek tüm dünyadaki Kürtlerin öncülüğünü de kazanmıştır.

Artık bölgede oynamak isteyen hiçbir gücün Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve önderliğini hesaba katmadan, Kürt sorununa eşit ve adil bir çözüm bulmak için çaba göstermeden politika üretme şansı bulunmamaktadır."

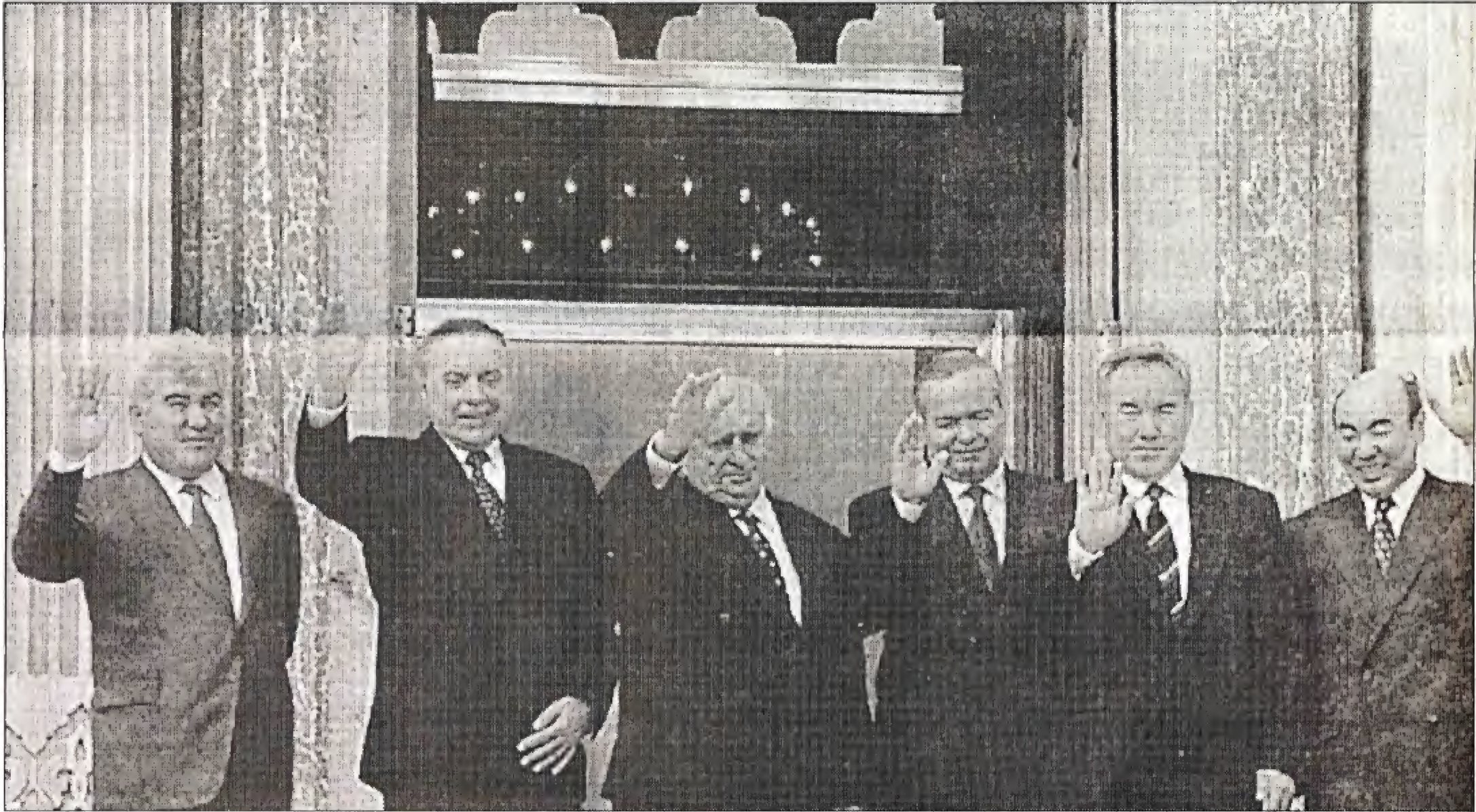
size sorun çıkarırız."

Bölgede yapılan ihalelerden yeterince pay almayan Türkiye, İstanbul zirvesi ile petrol yollarının Türkiye'den geçirilmesini sağlama almaya çalıştı.

çok payı İngiliz BP alırken, ABD de önemli bir payın sahibi oluyordu. Rusya % 10 payını yeterli bulmadı. Dışişleri Bakanı Karasin basın açıklamasında, "Rusya, Bakü'de

yarattığı kadar, diğer ülkeleri de yakından ilgilendirmektedir. ABD ve İngiltere, İran ile sorunlarından ve Kuzey Kürdistan'daki savaş halinden dolayı Türkiye'nin boru hattı pro-

TC, BDT Kürtlerinin son Moskova Konferansı'na tepki göstererek Rusya'yı uyarmasına rağmen, bu konferansı önleyememiş ve konferans birlik kararı alarak ve PKK'nin öncülü-

Bildiride, "Devlet başkanları doğal gaz ve petrol boru hatlarının Türkiye üzerinden Avrupa'ya ve Akdeniz'e ulaştırılması konusunda ilgili ülkeler arasında yapılan çalışmaları memnuniyetle kaydetmişlerdir" deniliyor. Bu zirve Rusya'da tedirginliğe yol açtı ve dışişleri bakanı bu zirvenin Türkiye'nin etkinliği ile toplandığını belirterek rahatsızlığını dile getirdi. Aliyev, "Petrol boru hattı Türkiye'den geçmelidir" derken, Niyazov zirvenin hiçbir politik gruba zarar vermek amacını taşımadığını belirterek, "BDT içindeki sorumluluklarımızı gözardı etmiyoruz" diyerek Rusya'ya güvence veriyordu. Türkmenistan Cumhurbaşkanı Nazarbayev ise yaptığı açıklamada, ulaştırma ağlarının geliştirilmesi ve doğal kaynakların işletilmesinde Rusya ile işbirliğine önem verdiklerini belirtiyordu.

varılan ortaklığı tanıyamaz. Bu konuda her türlü engeli çıkarabiliriz. Anlaşma uluslararası hakları ihlal etmektedir" diyerek

jesine yanaşmıyor. İki ülke ehvenişer olarak Rusya'nın Volgograd limanını kullanmaktan yana görünüyor. Türkiye ise

günü tanıyarak TC'ye ağır bir tokat indirmiştir. "Bitirdik" dedikleri PKK sadece Kuzey Kürdistan Kürtleri'nin önderi olmakla

ma şansı bulunmamaktadır. TC artık buralara Avrupalı emperyalistlerin kanatları altında girmeye çalışmakta ve bunun için de

"Rusya-Türkiye çelişkisi, ABD-Avrupa çelişkisi bölgede yeni güç dengeleri yaratmaktadır. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bu çelişkilerden halkının çıkarı için yararlanmasını bilecek ve halkının öz gücüne dayanarak bölge dengelerinde ağırlığını hissettirecektir."

tepkisini dile getirdi.

ABD'li şirketler de Rusya gibi en büyük payın İngilizlere verilmesinden rahatsız oldular. Moskova geçtiğimiz Mayıs ayında İstanbul'daki gelişmelere aynı doğrultuda tepki göstererek Azeri petrolleri üzerinde veraset hakları olduğunu ve kendi izinleri olmadan Batılı şirketlerin anlaşma yapamayacağını öne sürmüştü. Son petrol anlaşmasıyla Rusya ABD ve İngiliz şirketlerin büyük payını sindirememesine

Rusya'yı dize getirmek amacıyla Rus gemilerine boğazlardan geçişi kısıtlamakla tehdit ediyor.

Ancak yarattığı bütün fırtınalara rağmen Türkiye bu aşamada Rusya'ya üstünlük sağlamaktan uzak görünüyor. İngiltere ve ABD Türkiye'yi bu konuda da dize getirip boğazlar meselesini çözecektir. Petrol anlaşması Azerbaycan'a hem politik, hem de ekonomik istikrar getireceğe benzerken, Türkiye Kürt sorununa ba-

yetinmemiş ve giderek tüm dünyadaki Kürtlerin öncülüğünü de kazanmıştır. Artık bölgede oynamak isteyen hiçbir gücün Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve önderliğini hesaba katmadan, Kürt sorununa eşit ve adil bir çözüm bulmak için çaba göstermeden politika üretme şansı bulunmamaktadır. Çünkü Orta Asya'yı Avrupa'ya ve ABD'ye bağlayan en kısa ve ekonomik yollar Kürdistan'dan geçiyor. Ve yine Ortadoğu

ağır ekonomik bedeller ödemektedir.

Rusya-Türkiye çelişkisi, ABD-Avrupa çelişkisi bölgede yeni güç dengeleri yaratmaktadır. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bu çelişkilerden halkının çıkarı için yararlanmasını bilecek ve halkının öz gücüne dayanarak bölge dengelerinde ağırlığını hissettirecektir. Artık Kürtler de bölgede hesaba katılan bir siyasal ve ekonomik güç durumuna geçiyor.

Parti tümüyle en yoğun bir siyasal gerçekliği-miz oluyor. Parti sorunundan ayrı olarak ne siyasi, ne askeri ve ne de örgütsel sorunları düşünmek mümkün değil. Zaten parti bu anlamda en yoğunlaşmış siyasal düşüncedir. Siyasal düşünce de hemen her konuya ilişkin düşüncenin en gelişmiş ifadesidir.

Herhangi bir hareketi öncü düzeyinde geliştirmeden, sağlam bir öncülüğe kavuşturmadan yürütmek genelde zor olduğu gibi, bunun bizde adeta imkansız olduğu ortaya çıkıyor. Parti gerçekliğimizde veya onun yoğunlaşmış insan bileşiminde (sıkça vurgulandığı gibi) partileşmek demek uluslaşmak, insanlaşmak, özgürleşmek demektir. Parti çözümü, ulusal çözümü geliştirmek, daha da ötesi insanın, insanlığın çözümüne yaklaşmak demektir. Kendi insanımızın gerçeğinde insanlığı çözmek, insanlığın gerçeğinde kendimizi çözmek iç içedir. Bunun ulusallıktan ayrı geliştirilemeyeceği, ulusallığın da toplumsal gerçekliği dikkate almadan bir adım bile ilerletilemeyeceği ortaya çıkıyor. Bununla ilgili tüm sorunlar hakkında az çok bir görüş geliştirmeden, daha da ötesi doğru görüşün eylemi geliştirilmeden, bu eylemin militanı ortaya çıkarılmadan, bırakalım çalışmaların başarıya gitmesini, bunun daha da başa bela olmaktan, boğulup gitmekten öteye bir sonuç veremeyeceği, bu yaşadığımız gerçeklerden net bir biçimde anlaşılıyor.

Kazanmanın anası savaşı kendinde kazanmaktır

Çok açıkça görülüyor ki Çölusu çözmek, ulusta kurtuluş imkanı görmek, onun insan ögesinde bunu çok iyi değerlendirmek, insan ruhu ve düşüncesinde ne varsa onu ortaya çıkarmak, eylem gücünün ne olduğunu, nasıl ortaya çıkarılabileceğini ortaya koymak bu işin vazgeçilmez şartları oluyor. Bu temelde kendimizi aldatmamaya büyük özen göstermemiz oldukça önemlidir. Bizim insanımızdaki özelliklere hayli ilgili, ihtiyatlı ve eleştirisel yaklaşmanın ne kadar büyük öneme haiz olduğunu değerlendirmelerimizde ortaya koyduk. Göründüğü gibi olamama, olunduğu gibi görümememe, ondan da öteye tam bir muğlaklığı, tam bir karışıklığı ruhta, düşüncede ve davranışta yansıtmak bizde bu kadar ağırken, bunu çözememek, netleştirememek, doğruya yöneltememek demek, yaşamda bir adım bile ilerlememektir. Özgürleşmede mesafe almamaktır. Sanıldığından daha fazla insanın kurtuluşu kendi çözümlemesinden geçiyor. Kendini çözemeyen, kendinde ilerlemeyi sağlayamayan bir partinin herhangi bir kurtuluş hareketini düzenlemesi mümkün değildir. Çok açıkça ortaya çıkıyor ki, Kürt çözümlemeleri ve bu konuda sağladığımız gelişmeler gerçekten ilerlemek için, onun her türlü kurtuluş eylemini düzenlemek

için büyük öneme sahiptir.

Partileşmek bir yerde kendini uluslaştırmak, özgür insanlaştırmak olduğu çok açıkça ortadadır. Bu temelde sağlanan ilerlemenin kendini savaştırmak, kendini savaşta bir militan haline getirmek olduğu çarpıcı bir şekilde karşımızda duruyor. Bu anlamda kurtuluş ve özgürlük özleminde tutarlı olmak gerekir. Partileşmenin kolay olmayacağı, bir partileşme olmadan da kolay bir gerillanın sağlanamayacağını yine çok çarpıcı olarak görüyoruz. Bizim partililerin iyi niyetinden hiçbir zaman kuşku duymamakla birlikte, kendilerini ne kadar aldatıklarını da her zaman söylemekten geri kalmadık. Bunun çok doğru bir değerlendirmeye olduğunu şimdi daha iyi anlıyoruz. **"Neden bu böyledir, neden böyle sürüp gidiyor"** hususu üzerinde de doğru duruyoruz. Kişinin kendisiyle savaşması doğrudur ve gereklidir. Kendinde savaşı kazanmak bütün kazanımların anasıdır, temelidir.

Böyle yapmaya ve bunu göstermeye büyük özen gösterdik. Tek tek her militanda adeta ölümüne bir savaşı yaşıyoruz. **"Partileşeceğim"** diye gelenin aynı zamanda **"partiye karşı direniyorum"** diye geldiği de çok çarpıcı bir biçimde karşımıza çıkıyor. **"Bu neden böyledir"** hususu da hiç şüphesiz çok kapsamlı ele alındığında, tarihi, toplumsal gerçekliğimiz kadar eğitim noksanlığının ve devrimci eylem çok oportünistçe yaklaşımların etkisi hayli fazladır. Kesinlikle bu salt bir anlayış meselesi değildir. Bu, izah edilebilir ve aşılabilir bir meseledir de. Partileşme ne kadar dayatı-

az umut kaynağının olduğu göz önüne getirilirse ve hatta neredeyse bütün yaşamın adeta bağlandığı bir parti ha-

gür ifadesini ve kuralını kendinde oturtmadan bu kadar örgütlülüğe kavuşturan ve kendini her şeye mutlak ha-

leyle belirtmek mümkündür. Bu aynı zamanda bilimsel olmak kadar özgün olmayı da gerektirir. Özellikle kendi ulu-

yıftır, ufacak bir hareketlenmeye geçmekle birlikte hemen ya çok gözükkara bir ihanetçilikle, ya da **"tükendim, çözümsüz"**

BAŞKAN APO D

PKK ULUSLAŞMA VE ÖZG

lıyorsa, partinin geneli içinde o kadar karşı-direnmeler gelişiyor. Bütün bunlar da iyi niyetlilik, dürüstlük adına, hatta **"en iyisini yapıyorum"** adına yapıyor.

"Bu alışkanlıkların gücünü nasıl kıracağız" veya **"bunlara yol açan etmenleri daha nasıl ortaya koyabiliriz"** hususu da gerçekten üzerinde durulmaya değerdir. Biz bir parti hareketiyiz; parti sağlığını, parti esenliğini gözetlemek zorundayız. Aksi halde bu organizmanın hastalık düzeyi bütün mensuplarını felç eder, ağır bir yenilgiyle (ki bizde bu, bir imhadır) karşı karşıya getirebilir. Dolayısıyla parti sağlığını, parti esenliğini çok büyük bir önemle ele almak, onun bütün kurtuluş esaslarını, işleyiş kurallarını an be an izlemek, olası hastalıklara karşı korumak çok büyük önem arz ediyor. Özellikle ulusal koşullarımız da tek öncü hareket olduğumuz, bunun dışında çok

reketiyecek, onun sağlığına bir o kadar daha fazla ilgi göstermek, onun sağlıklı yaşaması için çalışmak her şeyden önce gelir.

Biz partileşmeye büyük bir önemle başlarken, çok az bilgi dağarcığımız kadar hareket imkanlarımızla yol alırken, aslında çevremizi aydınlatmaya, onu doğru katmaya büyük özen gösterdik. Bu şimdiye kadar da bütün yönleriyle, anlamıyla ve çabalarıyla belirgin olarak sürüp gitmesine rağmen, en az bunun kadar şekilsizleştirmeye, anlam-öneminden uzaklaştırmaya, hatta başkalaşıma götürmeye de o denli kendini yatanların az olmadığı ortaya çıkıyor. Günlük olarak büyük öngörü ve irade gücümüz olmazsa gerçekten Kürt gerçeğindeki, onun tarihi-toplumsal gerçeğindeki zaafırlarımız bizim parti hareketimizi ve eylemimizi lime lime edebilir.

Kendi gerçeğini yaşama kavuşturmadan, yaşamın öz-

"PKK'lileşmek tarihimizde, toplumumuzda olup biten ne varsa o silinip süpürülmesi, yerine ise ileri veya ileriye açık olanın konu-

kim sayan düşmana karşı ne yapılabilir? Kendi öncü düzeyini bile bu konuda arpa boyu kadar ilerletmeyenler hangi gerilla ordusundan, hangi gerilla savaşımından bahsedebilir? Anlaşıyor ki bu konular da gaflet yetersizlik sınırlarının altındadır. Bunu yetersizliklerle izah etmeye çalışıyoruz, fakat daha da kazındığında gafletin altında ihanetin dizboyu yattığı anlaşılıyor.

PKK canlandırma hareketidir

Partileşmemizi bu ihtimal-leri de göz önüne getirerek düzenlememizin çok önemli olduğunu, bir tarz-yöntem olarak böyle yaklaşımlara açık olmamızın sanıldığından daha fazla sonuç aldığını bu vesi-

sal, toplumsal gerçeğimizin özgünlüğünü de göz önüne getirmenin ne kadar vazgeçilmez olduğunu görüyoruz. Başka ulusların parti, ulusal ve toplumsal kurtuluş deneyimlerini tekrarlamakla bırakalım ilerlemeyi, kendimizi, tutucu kılan tarza yol açabileceğini görüyoruz. Genellemeci, ezberci olmanın büyük sakıncalarını görüyoruz. Özgünlüğü yakalayamamanın ne kadar tehlikeli olduğu açıktır. Özgür olmayı bilmek ve özgürleşmede gittikçe derinleşmeye varmak başarı için en temel şarttır.

Kürt gerçeğinde çelişkilerin karakteri, özellikleri bitmeye, bitirmeye yöneliktir. Tabii bunun da sömürgeciliğin özellikleriyle ilişkisi vardır. Yüzyıllardan kalma çözümsüzlüğün etkileri vardır. Çelişki çok za-

kaldım" demekle kendisini tükettiğini biliyoruz. Aslında bu bir Kürt özelliğidir. Kürt toplumunun yaşadığı çelişkilerin bir sonucudur. Kalan değerler çok az güç ifade ediyor, çok az yaşam emarelerini bünyesinde taşıyor. Aslında biz ufak bir canlandırma hareketiyiz. Şimdi bu canlandırma hareketi çelişkilerinize yansıtılınca, çözüme doğru gitmeye, yani yaşaması gerekenin daha fazla özgürleşmeye yöneltilmesi, çürümesi gerekenin de bitirilmesi bir anlamda devrim olmaktadır: Devrim kanununu bir kez de böyle açıklamak yerindedir.

Yaşamı gerekeni iyi beslemek, çözülmesi gerekeni ustaca operasyonlarla ele almak gerekir. Nitekim biz bu gerçeği tam bir komalık hastayı tedavi etme durumuna benzetiyoruz. Dola-

yısıyla yönetim veya önderlik kendisini operatör yerine koyar ve böylece onun hastasını tanıyarak ona göre tedavi etme

şım, partileşmemizin esası oldu. Özgünlükler kadar genel toplum kanunlarına yerinde anlam vermek ve özellikle çözüm

dından çok yakıcı çabayı da sergilemek gerektiğini hiç kimse gözardı edemez. Ben sizi partileşmeye davet

ğil de nedir! Bunun özgürlüğe ne alakası var? Bir defa sizce özgürlük nedir? Kişi haklarıyla ne alakası var? Kişi hakları ne-

lik, partiden kopuşmalar, kendini esas almalar kişiyi başka yerlere götürüyor.

Yüreğinde ailecilik değil, particilik olacak. Yüreğinde aşiret değil, ulus olacak. Yüreğinde aristokrat kesimin yaşam tarzı değil, demokrasi ve eşitlik olacak. Eskisi gibi ayrımı yapmayacak, eşitlik temelinde bir depresim olacak. bir bakış açısı olacak. Örneğin eskiden layık değildin, köleydin; şimdi özgürlük var, o zaman özgürce katılacaksın. Bütün bunlar yaklaşım değerleridir. Bunları esas alıp kendini değiştireceksin, dönüştüreceksin. Partileşiyorsan bu, kendini dönüştürmektir. Bunun adına partileşme dedik. Nitekim bu, günümüze kadar derinleşerek sürüp gidiyor.

PKK'ileşmek tarihimizde, toplumumuzda olup biten ne varsa onun hamurunun tekrar yoğrulmasıdır. Eski olan ne varsa onun silinip süpürülmesi, yerine ise ileri veya ileriye açık olanın konulmasıdır; yaşamaya açık olanın yeni bir ruh haliyle şekillenmesidir. Buna uluslaşma diyoruz; demokratikleşme, sosyalistleşme, kültürlenme, maddi-manevi olarak daha da gelişme diyoruz.

Sadece partileşmekten bahsetmiyoruz, uluslaşıyoruz, özgürleşiyoruz. Bunun tarzı da PKK'deki gelişme tarzıdır. Buna inanacaksınız, buna katılacaksınız, bunu anlayacaksınız, bunu iliklerinize kadar yaşayacaksınız. Bu, sizin savaşımınızdır ve savaşıacaksınız. Bunun dışında yaşamın başka yolu henüz keşfedilmemiştir. Kendinizi ne kadar kurnaz da, şöyle-böyle de sansanız,

bütün bağlar, bu temel bağlılığa göredir. Kendi ülkemizi, halkımızı buna hazırlarken, mücadelemizi böyle geliştirmeye çabalarken de gerçekten önce örgütlenmeyi, eylemliliği bileceğiz. Bunlar olmadan hiç kimse şu ya da bu özelliğe sınırlanarak bizden bir şeyler talep etmesin. Herhangi bir yola, tatmine cevap beklemesin. Bu dayatmalara müthiş öfkeliyiz. Benden bir şey anlamak istiyorsanız, çatlasanız da, patlasanız da örgüt sağlama alınmadı mı, örgüte göre bir çalışma olmadı mı, eyleme göre bir hazırlık, bir katılım olmadı mı gerçekten kişinin hiçbir hakkına, hiçbir istemine bile saygılı olamam; oldukça öfkeliyim. Bana veya militan anlayışına göre, saygı görmek önce örgütlenmeyi bilmekten, bunun eylemliliğini az çok geliştirmekten geçer. Bunun dışında biz ulus olarak hiçiz, halk olarak hiçiz. İnsan hakları bakımından da, duygusal anlamında da hiçiz. Gerçekleri böyle anlamanın zamanıdır. Anladığınızı biraz inanmak isteriz.

Zafer parti silahını doğru kullananındır

İyi bir parti silahıyla savaşım verebilecek misiniz, veremeyecek misiniz? Onun iyi bir savaşçısı, militanı olacak mısınız, olamayacak mısınız? Sorun burada. Yoksa partinin durumunu ortaya koymakta değildir. Hiçbir parti ile kıyaslanmayacak kadar biz bu konuda büyük bir netliğe sahibiz. Gerçekten böyle bir parti çok gereklidir; çünkü büyük bir silahtır. Bu silahı birisi hemen her sahadaki çalışmalarda doğru kullansın, onun sağlamayacağı gelişme yoktur. Böylesi parti netliğiyle gerillada, cepheye siyasi çalışma, diplomasi, kültür yapmak, savaş ekonomisini düzenlemek mutlaka başarıya götürür. Böyle bir partinin içeriğini, keskin mücadele tarzını esas almak, dünyada seni en güçlü kılacak olandır.

Bazı dostların -ki bunlar devletleri olan kişilerdir- "böyle bir partimiz olsaydı" diye biliyorlar. "Bu kadar altüst oluşun, geriye çarpmelerin olduğu bir dönemde böylesine bir PKK partileşmesi hayret vericidir, çok çarpıcıdır" deniliyor.

Ne yapıp yapıp bu silahın doğru kullanılmasını bilmelisiniz. Anlamını, önemini, yerinde kullanılmasını sağlamalısınız. Size lazım olan budur. Böyle bir parti silahını ele geçirdikten sonra, aslında düşman stratejik olarak yenilmiştir. Taktik olarak yenilmesi de sadece ve sadece bu silahın günlük uygulamasına bağlıdır. Günlük olarak uygulayın, herhangi bir alanda uygulayın, zafer sizindir. Ama sizin yaptığınız, bu silahın ideolojik-siyasi düzeyini muğlaklaştırmak, keskinliğini köreltmek, yerinde ve zamanında kullanılması değil de en kullanılmaz, en gerekmez zamanlarda ulu orta ortaya çıkarıp gözden düşürmektir. Tabii bunun kökleri derindir.

İyi bir partileşme demek, kendinde insanlığı, ulusallığı,

GERLENDİRİYOR

AK, İNSANLAŞMAK ÜRLEŞMEKTİR

*hamurunun tekrar yoğrulmasıdır. Eski olan ne varsa onun
dır; yaşamaya açık olanın yeni bir ruh haliyle şekillenmesidir.*

yöntemlerini geliştirmesi gerekiyor. Bu operasyonu başarıyla götürmeyenlerin büyük kayıplara yol açtığı iyi bilinmektedir.

Kürdistan'da parti çelişkileri çözmenin kanunudur

Biz bunu da farkederek bu partileşmeye büyük özen gösterdik. Partileşmenin bizde diğer birçok ülkedeki gibi olmayacağını, kendi çelişkilerine doğru yaklaşım kadar çözüm yöntemlerini ustaca geliştirerek sağlanabileceğini bildiğimiz için, PKK denilen parti diğer hiçbir partiyle kıyaslanmayacak bizim ülke koşullarımızda büyük bir gelişme gerçeği oldu. Yani toplum kanunlarımız ve toplum çelişkilerimizin çözümüne ilişkin doğru yakla-

ışında inceliği sergileyebilmek önemlidir.

Partileşmek bir yerde ulusal düzeyi yakalamak demektir. Gerilla düzeyine kendini ulaştırmak demektir. Çeliştiren, düşüren birçok yetmezlik var; bunları aşacak yeterlilik sınırlarını zorlayabilecek misiniz? Bu konuda kendinizi kandırmadan, lafazanlığa başvurmadan bunu sağlayabilecek misiniz? İrade yetkinliği kadar bilinç gücünü edinebilecek misiniz? Partileşmek, bu sorulara cevap vermek demektir. Şimdi görüyorsunuz ki kendinizi partili saymanıza rağmen gerçek bir partileşmenin henüz gerisindesiniz. O halde ikide bir şu ikiyüzlülüğü kendinize yakıştıramazsınız: "Biz PKK'liyiz, PKK'nin ölçülerini esas alıyoruz!" Bu, iyi niyetli olarak, özlem ifadesi olarak da söylenebilir, ama ar-

ediyorum veya doğru partileşmeyi bilmelisiniz, diyorum. Sürekli tarihi gerçeklerden dem vuruyorum; toplumsal gerçekliğimizi bütün yönleriyle ortaya koyuyorum; çare olmaya çalışacağımızı söylüyorum. Şimdi yiğit kimdir? Gerçeklere biraz saygılı olan ve biraz da bunun için savaşmayı bilen kişidir. Özellikle düşkünlük gerçeğini, kaybediş ve yenilgi gerçeğini görmeyen biri yiğit, mert ve militan olabilir mi? Olamaz. O zaman sizin gerçekliğinizin ne olduğuna bakalım: "Gerillaya gelemiyorum, partileşmeye gelemiyorum" demek, namertlik değil de nedir! "Onun çabasına, düşüncesine gelemiyorum" deyip, sıra ucuz duyguları yaşamaya geldi mi benden kırk kat daha güçlü olmak ne demektir? Bu, namertlik değil de nedir! Bu, düşkünlük de-

dir? Hak emekle sağlanır. Sen kişi hakkını mı istiyorsun, ulusal hakkı mı istiyorsun? Bu bizde ulusal kurtuluş savaşımını ve insanın kendi kurtuluşunu gerektirir. Ulusal kurtuluş olmadan, senin kendini kurtarma savaşımın olmadan nasıl hak isteyebilirsin? Hakkın karşılığı, önce savaştır. Bu savaşı da başarıyla verdikten sonra karşılığında bir şeyler isteyebilirsin. Örgüt savaşını, gerilla savaşını başarıyla verdikten sonra, arkasından gelsin özgürlük hakları, duygu hakları, yemek içmek hakları, aile hakları, siyasi hakları, yani ne dersende!

Partileşmek kendini dönüştürmektir

İnsana güveni esas alıyoruz. İnsanın başarabileceğinden kuşkumuz yok. Parti sorununa artık biraz da bu çerçevede yaklaşmayı bilmek, değer vermek, kendine uyarlamak gerekir. Görüldüğü gibi parti dışı-

bu ülkede ve bu halkın içinde, dolayısıyla da insanlık içinde bunu başarmanın başka yolu yoktur. Bireysel tarz, şu-bu özellik, şu-bu gözükaralık, şu-bu sevdalılık sizi başka yollara götürür. Sizi zavallı, oldukça gülünesi ve acınası bir duruma düşürmekten bile kurtarmaz.

Yalnız bu dönem için değil, bütün dönemler için biz zemini yığıtlık zemini olarak tutuyoruz. Doğruların, iyiliklerin, güzelliklerin zemini olarak tutuyoruz. Sizde güç, irade, azim varsa bu değerler temelinde şansınızı deneyin. Önderlik, militanlık şansınızı bunda deneyin, bunda ıncıleyin, bunda kurnazlaşın, bunda sistemleşin. Bu, hususlarda belli bazı gelişmeleri artık beyninize, yüreğinize yerleştirin. Nerede, ne zaman ve nasıl olursanız olun sonuç çıkarmayı bilin.

Her şeyden önce değerlerimize bağlılık esastır. Diğer

özgürlüğü, eylemliliği kazanmak demektir. Söz gücünü kazanmak demektir. Yani hangi sorun çıkarsa çıksın onu çözme

zeyde dönüşme, kurtulma, insanlaşma, hatta günlük olarak karın doyurma sorunudur. Düşünün, partileşmeden alı-

leniliyor? Başkalarının önündeki biricik engeldir veya emperyalizmin, sömürgeciliğin, işbirlikçiliğin, her türlü gafi-

bir partidir.

İşte bütün bunların derin bilincinde olduğumuz için bu partiye kendimizi böyle katı-

Çünkü tek yaşam seçeneği, onun tek doğru yolu tutulmuştur. Eğer bunun tutkusu, bunun çabası da yerli yerindeyse, elbette ki kazanılacaktır.

Bu dönemin görevi tarihin eylemcileri olmaktır

Partimizde gerçekleşen budur. PKK çözümünü böyle görmek gerekiyor. Bu anlamda gerçekleşen PKK, gerçekleşen özgür yaşamdır. Gerçekleşen PKK, gerçekleşen bağımsız uluslaşmadır. Gerçekleşen PKK, halkın demokrasisidir, özgür bir toplum ifadesidir. Gerçekleşen PKK, sosyalizmdir, ilerici insanlığın temsilidir. Eskiden, PKK'de çözümlenen, an değil tarihimizdir, diyoruz; şimdi gerçekten çözümlenen bir Kürdistan tarihi değil, devrimler tarihidir. Yine birey, bir Kürdistan halkı değil, bir insanlıktır. Böylesine bir kapsama ulaştığımızı rahatlıkla belirtebiliriz. Ama bir anlamda daha işin başında veya doğru bir tarzın başındayız.

Eğer bundan sonraki adımlarımızı dikkatli atarsak, görüyoruz ki, sadece insanlık ailesi-

sarılanlar, bunu bir öncüyle yapabileceğine emin olanlar. İşte bu işe böyle girerler. Ümit, arzu talepleri kadar, onun çabasına da böyle katılım gösterirler ve bunlar kesin başarıların sahibi olurlar. Bu yolda dökülecek kanın da yeri vardır. Ne kadar acımasız olursa da katlanılır. Bunun zaferi her şeyden daha değerlidir.

İşte böyle bir çalışmaya katılmak PKK'ye yararlı bir katılımdır, diyoruz. PKK'nin katılımı böylesine anlamlı olan bir katılımdır.

Partileşme sorunlarına böyle bir karşılık veriyoruz. Bu hepimizin yıllarca, hatta yüz yıllarca arzulanı ve gerçekleştiremeyeceği bir umudun gerçekleşmeye doğru yüz tutmasıdır, onun gerçekleşme anını yaşamamızdır. Dolayısıyla büyük değer vermeyi ve onunla kendimizi büyütmeyi, kendimize yapabileceğimiz en büyük iyilik olarak görmeliyiz. Yoksa partiye bir katkı, partiye şu kadar değer bahşeden birisi olmak için değil. En başta kendinizi şereflendirmelisiniz. Ama onun da ne kadar şehit kanı, ne kadar soylu çabaların ortak ifadesi temelinde sağlandığını da bilerek, büyük

gücünde olmak demektir. Bu parti silahını kazanmak, bu hususlarda yeterliliği ifade eder.

Siz, partileşmenizi bu çerçevede sağlayacaksınız. Siz böyle bir partileşmeye var olabilirsiniz. Bunun dışında var olmanız mucizedir. Özgür temelde kendinizi var etmeniz imkansızdır. Kendi yaşamımdan da iyi biliyorum ki, partileşmeye bu temelde katılımım ve onu yaşamam, nefes alışverişimi imkan dahiline soktu. Aksi halde ben başka bir yolun olduğunu şimdiye kadar görmedim. Mevcut muazzam zulüm düzenini başka silahla yıkmamız mümkün değil. Bu ne tarihimizde, ne de gelecekte mümkündür.

Bütün bunlar birer yadsınmaz gerçeken, halen bu silaha tam hakkını vermemek acaba ne oluyor? Düşmanı kendine karşı ayağa kaldırmış, üzerine çekmiş birisinin intihar etmesidir. Partinin temel savaşım olanaklarıyla böyle bir düşmana karşı dikilmemek, düşmanı uyandırır. Kendini böyle yetmezliklerle, her türlü yalpalamalarla, ertelemecilik ve ikircilikle yürümek demek, en büyük kötülüğü, imhayı kendine dayatmak demektir.

Parti kurumu bütün yoksunlukların panzehiridir

Partileşme hikayemiz sadece bir PKK'nin sorunu değil, kesinlikle ulusal dü-

konulduk mu, günlük olarak aç kalırız. Bu, o kadar hayatıyken, nasıl onun hakkını vermeyeceğiz? Tarihin bu dönemi için sıkı bir parti özellikle gereklidir. Çünkü parti dışında bizde zaten herhangi bir ulusal kurum, sınıfsal kurum, kültür kurumu, ekonomik kurum, dini kurum yoktur. Günümüzde kurumlarımız daha yeni yeni gelişmeye başlıyor. Örneğin, başkalarının kiliseleri var, iş yapar. Başkalarının muazzam kültürleri var, iş yapar. Başkalarının ulusal konseyi var, iş yapar. Başkalarının güçlü ekonomisi var, iş yapar. Bizde ise hiçbirisi yok. Bu nedenle her şeyin kazanılması sıkı bir partiye bağlı. Bir parti kurumu, bütün bu yoksunlukların panzehiridir. Halen anlatmak için, bilemiyorum neyi gösterge yapmamız gerekir? Parti dışında bir hiçsin. Eğer bütün bunlar doğruysa, o zaman çok sıkı bir partileşme gereğini nasıl yadsıyabiliriz? Parti ilişkilerini laçkalaştırmak, parti özelliklerini hafife almak, parti işleyişini durdurmak, parti ortamını bulanıklaştırmak, parti yaşamıyla oynamak gerçekten kimin işi olabilir? Hangi tarihe cevaptır, hangi çıkara hizmettir? Bunları anlamalıyız.

Yaşamak istiyorsanız partileşmekten başka çareniz yok. Neden bu partiye, neden bu önderlik tarzına bu kadar yük-

lin, sefilin, suçlunun önündeki tek engeldir de ondan. Düşünün, sizi başka türlü, bu parti bağları olmazsa nasıl yaşatmak gerekir? Düşünün, herkes kendini parti yerine koyarsa, herkes özerk bir tutum takınırsa, yürüyebilir miyiz? Tek tek kaldığımızda düşman hepimizi silindir gibi ezip geçmeyecek mi? Çok kısa süreli bir zaman diliminde direnişten eser kalır mı? Çizgi düzeyinde, pratik düzeyde bu partiyi temsil edemsek, hangi savaşta bahsedebiliriz? Hangi keyfiyetten, hatta bireysel özerklikten, özgürlükten söz edebiliriz? Bahsetmek yanılmaktır, kendini kandırmaktır. Bu kadarını da yapmaya, en azından kendinize karşı yapmaya hakkınız yok, diyorum.

Tarihin bu dönemleri için iyi bir partili olmaya özen göstermek lazım. Eğer ulusal kurtuluşun ilerlediyse, toplumsal özgürlüklerin sağlama alındıysa parti sayesinde. Özellikle bizim için imha sürecini, ölüm-kalım sürecini aşmak için, kenetlenmiş bir partiden, netleşen, keskinleşen ve her koşul altında çözebilen bir parti silahına kavuşmaktan başka hiçbir silah değerli olmaz. Sadece parti varlığını korumak, sadece ulusal imhayı önlemek, sadece demokratik gelişmeyi sağlamak için değil, bu büyük çözümlü, insanlık dışı duruma, işkenceli yaşama son vermek için de en çarpıcı ve gerekli olan, böyle

yoruz. Bunun derin tarihi ve toplumsal zorunluluklarını bildiğimiz için bir parti gücü olmaya önem verdik. Böyle bir parti örgütünü yaratmak, parti etkisini geliştirmek, kadrolarını oluşturmak ve o bilinen birçok çalışmaya güç yetirmek bu zorunluluktan ötürüdür. Nitekim bunu derinden hissetmemiz, gerekeni yapmamız bizi güçlü kılmıştır. Bu büyük tarihsel zorunluluk, temelinde özgür yaşam ihtiyacı, bizim kendimizi buna biraz cevap teşkil etmemiz, güçlenme imkanımızı ortaya çıkardı. Böylece karşımızda her şeyin dayanmamasına, kaybetmesine götürüyor. Yaşamın en tutkulu, en ileri ifadesi uğruna en dürüst çabayı, emeği sağlayan biz olduğumuz için karşı taraf bir zavallılıktan, bir enkazın

zorla yaşatılmasından, eski bir kalıntının ifadesi olmaktan öteye gidemediği için dayanmıyor. Yoksa onların arkasında bir ihanet tarihi, kocaman bir baskı-sömürü düzeni var. Ama yaşam için hiçbir şeyi ifade etmedikleri için dayanamıyorlar. Zorluklarımız çok olduğu halde, gelişmeyi böyle çarpıcı kılmamız önlenmiyor.

nin etkin, değerli, şerefli bir üyesi olmakla kalmıyor, ona birçok değer verebilecek iddialı bir kesimi oluyoruz. Bunun mümkün olabileceğini, her zamankinden daha fazla şimdi görüyor ve inanıyoruz. İddia gerekir; iddia oranında büyük çaba gerekir. Bunun da ifadesi tarihin önemli eylem adamları olmaktır. Sosyalizm davasına

bir şükranı, büyük bir vicdan muhasebesini, aynı zamanda borçlu olan birisi olarak yapmanız gerektiği de açıktır. Böyle partileşilir. Böyle partileşen, önüne çıkacak her türlü soruna çözüm adaydır. Sorunlarını böyle çözenler de yaşamda her türlü iddianın sahibidir. Böyle olmaya çalışın ve mutlaka başarın.

“Partileşmek demek, kendinde insanlığı, ulusallığı, özgürlüğü, eylemliliği kazanmak demektir. Söz gücünü kazanmak demektir. Yani hangi sorun çıkarsa çıksın onu çözme gücünde olmak demektir.”

Biz diyoruz ki; Kürtler yaşamıyor. Ya ölümler, ya deliler. Gerçekten yaşamalarını çılgınlık ile ölümlük arasında kaybedip gitmişler. Neden kendileri için savaşmasını bilmiyorlar? Düşmanın o kadar baskı uygulamasına rağmen neden birlik olmayı bilmiyorlar? Ölü olmasalar böyle olurlar mıydı?

Bunların hepsi gerçektir. Siz kendinizi güçlü görmüyor musunuz? Size tekrar söylüyorum: **“Sizin için başka yaşam yolu yok.”** Siz bizden yer, yardım istiyorsunuz. Bu hayatınızın ölüm olduğunu ispatlıyor. Sana yer yoksa **“nasıl yaşıyoruz”** diyeceksin? Çılgın değilseniz niye bu kadar dağıldınız? Kürtler yok oluşu yaşamazlardı, bu kadar gerçekliklerinden uzaklaşırlar mıydı? Yüzde yüz düşmanın ölüm darbeleri altında olmasalardı, kendilerini bu halde bırakırlar mıydı?

Size gerçekten bazı şeyleri vermek istiyoruz. Eğer bir gücüm, kuvvetim varsa bu temel esaslar üzerindedir. Kürtler gerçekten başarı isteselerdi, hiç bu duruma düşerler miydi? Neden bu kadar çaresiz kaldınız? Neden her gün bu kadar düşmanın darbesi altında kalıyorsunuz? Bunlar eskiden beri ölmüşler, yaşıyorlar ama hep başkaları için ve kimbilir kimin hizmetindeler. Kimin için? Adeta bir sürüdürlər. Çobanları kim?

Gerçekten böyledir. ABD de böyle söylüyor. Halkları inceleyin, bağımsız ülkeleri inceleyin, kitaplara bakın, içinde yokuz. İ-

sanlık üzerine söylenenlerde biz yokuz. Peki biz neyiz, kimiz? Kendimizi tanıyalım. Gerçekten neyiz, kimiz, nerede yaşıyoruz? Gerçeklerimizi tanıyalım. **“Ben deliyim, ben çılgınım, ben ölüyüm”** diyorsunuz.

Yaşamak istiyorsunuz. Yaşam hakkınız var. Sizi yaşama layık görelim, fakat neyin üzerinde? Sizde yaşama dair bir umut var mı? Bunlar için bazı şeyler lazım. Nedir

NASIL YAŞAMALI?

KİMSİNİZ, NESİNİZ?

ABDULLAH ÖCALAN

bunlar? Kendinizi düşmanın oyununa çabuk getirmeyin, kendinizi koruyun, örgütleyin. Bunlar yaşamın esaslarıdır. Bunlar ol-

Kimse bana bir şey vermedi, her şeyi kendim yarattım. Size hazır şeyleri sunuyoruz. Dağa ulaşmak, güveni yakalamak, inanca ulaşmak, halkın birliğine ulaşmak büyük bir olaydır. Hepsini hazırlayıp size sunduk, haydi yürüyün diyoruz. **“Üzerinde oynamak istiyorum”** demeyin. Eğer oynarsan düşersin. **“Ben keyfimce oynamak istiyorum”** der ve böyle yaparsanız,

karşılığını bulursunuz. Ya insan olursunuz, ya da başka yolunuz yok. **“Hayır kaçacağım”** dersin açık yol yok, düşmanın yolla-

dine, her ihanete, her gaflete karıştırıyorlar. Bize karşı çıkıyorlar. **“Ben yaşıyorum, ben akıllıyım”** diyorlar. Sen en büyük yalancısın! Bu yalan sanatını bırakacaksın. Kendini halkına, topluma, siyasete katacaksın. Başka türlü gideceğin yer var mı?

İşte PKK gerçeği bunu söylüyor. Doğru olmasaydı, bu kadar güçlü olabilir miydik? Düşmanın onca baskıları altında bu kadar yürüyebilir miydik? Çünkü PKK en büyük, en birincil doğrudur; yaşam gerçeğidir, yaşamda büyük güçtür.

Bunları anlayacaksınız. Ve kendinizi tekrar tekrar yeniden inşa edeceksiniz. Nerede yaşam, nerede ölüm, nerede delilik var, ortaya çıkaracaksınız. Sizde yaşama dair yüzde bir işaret olsa bile kendinizi bu temel üzerinde yaşatacaksınız.

“Biz çok akıllıyız” demeyin. Çok akıllı olsaydınız bu halde olmazdınız. Çok akıllı olsaydınız, düşman karşısında bir şeyler yapardınız.

“Yaşıyoruz” demeyin. Yaşasaydınız, bu kadar kötürüm olmazdınız. Yaşam

zenginliktir, bu da sizde yok.

Siz moral vermiyorsunuz. Yaşayan biri böyle olmaz. Bu kadar değersizlik, gerçeklerden uzaklık içinde yaşam olmaz. Bunlar başlangıç değerleridir. Bin yılların güç yapan dersleridir. Ya bu dersler temelinde kendinizi çözümlersiniz, ya da yok olup gitmekten kurtulamazsınız.

mazsa ölüsünüz. Ölü değilseniz, o zaman bizim gibi yaşam dolu olursunuz. Bunlara karşı çıkın. Ülkeniz için, bağımsızlık ve özgürlük için bir şeyler yapın.

Ben yokluktan başladım; şimdi düşman karşısında bu kadar gücüm, binlerce zaferim var. Tarihte eşi olmayan bir insan yarattık. Ben kendi kendimi güçlendirdim.

rı bile kapalı, nereye gideceksin. Moskova da gitti, Washington'un yolunu da kapattık. Artık sana ne yerde, ne de gökte yer var. **Ya doğru yolda yürüyeceksin, ya doğru yolda yürüyeceksin!**

Kaçkın insanlar, bin yıllardır halkından, insanlığından kaçıyorlar. Kendilerini Araplara, Türklere, Farslara, Avrupalılara, her

Romanda yaşıyan tarih veya ölü metinler

“Roman, adeta serbest bir tarih türü, tabiri caiz ise, tarihin mitolojisidir.” (Novalis)

Son dönemlerde “Kürdistan Romanı” tartışması boyutlanmaktadır. İlk planda bu tartışmanın verilere dayalı olarak yapıldığını tespit ediyoruz. Tartışmanın üzerinde gerçekleştiği zemin Kürdistan’la ilgili olsa bile, örneklemelerin ve tartışma içeriğinin Kürdistan gerçeğini yakalayamadığını görüyoruz.

Bazı yazarlar, “Kürdistan Romanı”nın “serbest düşünen aydınlar” (!) tarafından yazılması gerektiğini savunmaktadırlar. Diğer bir kesim ise, “Gerilla Romanı”nın yazılmadığını ileri sürerek, şimdiye kadar Kürtçe yazılanların “Kürdistan Romanı” olmadığını vurgulamaktadırlar.

İkinci iddia, birincisine oranla daha mantıklı olmasına rağmen, sadece Kürdistan gerçeğinin bir kesitini aktarmaktadır. “Kürdistan Romanı” kapsamlı olmalıdır. Türklüğe, Araplığa, Acemliğe bağlanan ve kopmamakta direnen “Kürt” ruhunu tartışmalıdır. Fiziki Kürt ama beyni Türkleştirilen insan gerçeğini, Avrupa metropollerinde merkezileşen parti politbürolarından tutun, Kürt politikası yapıp, Türkiye’ye ayak uyduran “Kürt” partilerine kadar her şeyi tartışabilmelidir.

Peşmerge örgütü, peşmergeyle insan biçimlenmesi, peşmergeyle aile ve önderlik ilişkileri detaylı olarak ele alınmalıdır. Dersim, Şeyh Said, Ararat ulusal ayaklanmalarında, kitle hareketinde birey ve hareket ilişkilerini fotoğraflayabilecek bir tartışma yapılmalıdır. Munzur’a atılan kadın ve çocukların özleryleri, nereden geldikleri tartışılmalıdır. Şey Said isyanında ihanet eden Binbaşı Kasım ve Dersim’de ajanlaştıran Rayber tipleri bu oyunda yerlerini almalıdırlar.

1938’den 1980’li yıllara kadarki “suskunluk” döneminde, Türklük tarafından harmanlanan Kürdistan topraklarında yürütülmüş toplum içinde aralıklarla da olsa, dikilen filizler işlenmelidir. Dr. Şivan, Faik Bucak, Musa Anter, Sait Elçi ve daha birçok Kürt kişiliği “Kürdistan Romanı”nda tablolatırılmalıdır.

Kürdistan’da son ve diğerlerinden ayrı bir muhteva taşıyan, 1984’le başlatılan devrimden önce ne varsa kaleme alınmalıdır. Zaten roman, iniş ve çıkışları resimleyen bir eser değil midir?

Daha sonra, gerilla öncesi, gerillaya zemin olan düşünce üzerinde biçimlenen yeni Kürt kişiliği, devrim ve Kürt marksizmi olarak adlandırabileceğimiz fikir muhtevası üzerinde durulmalıdır. Köleleştirilen Kürtlüğün davranış biçimlerinden sıyrılıp, emeğine ve kendisine değer veren Kürt toplumunun tipolojisi üzerinde oldukça durulmalıdır. Devamla, Kürdistan’ı cte ve kemiğe büründüren Kürt gerillasının çıkışı anlatılmalıdır. Gerillada halk, gerillada kadın ve toplumsal örgütlenme biçimleri, gerillada tabiata bakış ve kendisiyle barış ve kavgası önemli konular olarak görülmelidir.

“Serbest düşünen aydınların” romanları Kürtçe olabilir, Kürt yaşamının bir kesitini de içerebilir ve bu oranda da “Kürt” romanı olabilirler. Ancak “Kürdistan Romanı” tarihi bir roman olmak durumundadır. Bir ülkenin romanı, o ülkenin tüm

duraklarını; iniş çıkışlarını, acı ve sevinçlerini, halaylarını, yürüyüşlerini, direnişlerini, katliamları, kişilerin ailevi, askeri, örgütsel ilişkilerini, bölünmüş ve tam olmaya doğru giden kişilikleri işlenmelidir. Özellikle söz konusu ülke Kürdistan olunca, bu daha da kaçınılmaz olmaktadır.

Tarihi roman, sadece toplum tarihini değil, birey, aile, yönetim, örgüt, toplumsal kurumlarının iç işlevlerini yansıtabilmelidir.

Tarihi roman veya “Kürdistan Romanı”nın önündeki önemli problemlerden biri, gerçeğe sadık kalıp kalmamak; ikincisi ve en önemli problemlerden biriyse, kurgusal ile tarihi olması arasındaki gerginlik veya uyumu sağlayıp sağlamamak olarak formüle edilebilir. Acaba yazarların fantazileri ile tarihi gerçeklik arasında sıcak bağlar kurulabilir mi? Asıl sorun budur.

TARİHİ İKİ ÖRNEK

Dünyanın iki ayrı kıtasında, iki ayrı ülke ve iki ayrı liderin ülkelerinin tarihi değerlendirmelerinden birer kesit aktararak, tartışmamızı devam ettirelim:

Küba Devrimi’nin lideri Fidel Castro’nun, Küba Devrimi’nin ilk adımı olarak bilinen “Moncada ve Carlos Manuel de Cespedes” taburlarına yapılan taarruzun 40. yıldönümünde, Küba’nın ikinci büyük kenti olan Santiago de Cuba’nın “Heredia” adlı tiyatrosunun salonunda, Küba Devrimi’nin 35. yılında 26 Temmuz 1993 günü yaptığı konuşmadan bir pasaj aktarıyoruz:

“40 yıl önce bu saatlerde neredeydik? Tam da bu saatlerde ve 40 yıl önce neredeydik? Ben o zaman, şakalaşp yoldaşlarımıza; bu ne biçim hükümdar ki, devrimcilere rahat ve sukûneti çok görüyor ve onları durmadan uğraştırmak mecburiyetinde bırakıyor? Bizim sahip olduğumuz sosyal güvence nerede, diyordum. Ancak gerçek şuydu ki, biz, tam da bu saatte, saat 22.17’de karşımdakilerin silahlarından çok kalitesiz olanlarıyla, Batista askerlerinin çemberini kırma uğraşısı veriyorduk? Bize yabancı olan bir alanda, kayalıkların arasında, tahta kaplamalı bir zemin üzerinde, taşlık vadilerde ve kayaların girdabında hareketlenerek, Gran Piedra dağlarının uç noktasına varmak istiyorduk. Biz ne o anda, ne de ‘Granma’ya geldiğimiz anda veya arka arkas bitmeyen saatlerde dağlar arasında yol aldığımızda o an başkentte veya başka bir kentte evlerinde yumuşak yataklarında, problemsiz uyuklayanları düşünmüyorduk.”

Castro’nun yaptığı bu konuşmadan üç ay 25 gün önce, 1 Nisan 1993 tarihini taşıyan PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan’ın “Kürdistan Romanı Taslağı” adlı değerlendirmesinin bir bölümünü aktarıyoruz:

“Adına Mahsum Korkmaz Akademisi denilen yer aslında sadece bir ülkeye askeri bir hazırlık yapma, örgüt geliştirme alanı değildir. Bin yıllık kördüğüm olmuş insan ilişkilerimizi de gözden geçirme ve bunlara anlam verme, yıkılması gerekeni yık-

ma, yapılması gerekeni yapma gibi daha önemli, kapsamlı bir görevi de önümüze koyduk. 15 Ağustos Atılımı’nın öncesini ve sonrasını biraz da bu gerçeğin ışığında değerlendirmek gerekir.”

Castro konuşmasının başında; “Biz, önceleri olduğu gibi Santiago de Cuba halkının tümünün burada olmasını isterdik. Ancak taşımıcılık problemimiz olduğu için, büyük bir örgütlenmeye gitmedik” diyor.

Başkan APO, “Kürdistan Romanı Taslağı”nın başında; “Bir kadınla işe başladık ve şimdilere oldukça özgürleşmiş bir kadınlar topluluğuyla devrimimizin renkli, zengin, sosyal yönleriyle gittikçe radikalleşen gücü olarak kadın kitlemizi mücadelemize katmışız” diyor.

Castro, 30 yılı aşkın emperyalist kuşatmanın sonuçlarına katlanarak, halkının bayrağını düşürmek istemeyen bir lider olarak, tarihi ve bugünü anlatıyor. Bu 30 yıllık zaman dilimi sonunda, halkı kongrelere taşıyabilecek imkanları tükenen bir ekonomiye ulaşılmaya kadar Küba’da neler oldu? 1960-61 krizi Küba’da nelere mal oldu? Amerika, Küba’daki şeker kamışı ve tütünleri zehirli bombalarla yok ettiğinde, köylüler ve işçiler nasıl geçindiler ve daha birçok yaşam kesiti. İşte bunlar Fidel Castro’nun tarihi değerlendirmesinin romanı olabilirler. Küba Devrimi, dünya aydınlarının kafasında büyük patlamalara yol açtı. Bunun ilk basamağını Che Guevera ve arkadaşlarının felsefik düşünceleri oluşturuyordu. “Azap Üzümleri” romanının yazarı Hemingway Küba’ya aşık, yaşamının önemli bir dönemini Küba’da geçirdi.

Kürdistan devriminin karşısında, Batı dünyasının devleri var. Ancak, Kürdistan devrimi koca bir insanlığı yanına alabilecek kadar iyilikler yaratan bir güç oldu. “Moncada” baskınından 30 yıl sonra, 15 Ağustos yeniden bir doğuştu ve “Bu temelde bir lanetliler topluluğu kendisine tekrar saygıyla yaşama şansını elde etmiştir.” (Kürdistan Romanı Taslağı’ndan). Yaşama şansını elde edenler devrim safalarında yer alanlardır. O zaman, tarihi anlatımı romanda yansıtabilecek Kürt aydınlarının ilk olarak “lanetliler topluluğu” olmaktan kurtulmaları gerekmektedir. Bir aydının “lanetliler topluluğu” dışına çıkması, tarihi sorumluluklarını hissetmesiyle mümkündür. Ahmedî Xan’den günümüze; Botan Beyi Bedirxan’ı, Şeyh Ubeydullah’ı, Mehmedî Berzenci’yi, Şeyh Said, Meço Ağa, Rayber, Kasım Bey, Seyit Rıza, İhsan Nuri Paşa, Huske Telli, Molla Mustafa Barzani’yi ve daha birçoklarını, iyilik ve kötülükleriyle ruhunda canlandırmayan ve günümüzde gerillaya, köy korucularına, milise, çeşitli “örgüt” ve “parti”lere, ajanlara, kahramanlara kafasındaki senaryoda rol vermeyen bir yazar “Kürdistan Romanı”nı yazamaz.

Bazıları da, birçok roman ismini sıralayarak, bunları okumayanların roman yazamayacaklarını vurguluyorlar. Bu vasat bir görüştür. Ancak, bir şeyi açık olarak söylemek mümkündür: Kürdistan tarihini, Kürt toplumunu, Kürdistan’daki insan kişiliklerin biçimlenmesini, devrimi,

Kürt marksizminin oluşmasını takip etme gücünde olmayan hiçbir “yazar” kendisinde “Kürdistan Romanı”nı yazma gücünü de bulamaz.

ROMAN İLE İLGİLİ

Son yarım yüzyılın önemli kültür ve edebiyat teorisyenlerinden Georg Lukas, romanın burjuva toplumunun bir ürünü olduğunu yazar. Antikten ortaçağa, oradan da günümüze uzanan “roman” geleneği, burjuva düşünce sistemini oluşturan öncülerin felsefik görüşlerinin motiflerinden oluşan kaynağın zenginliklerinden doğdu. Lukas, romanın antikteki destan, yergi ve dramların ayrı bir biçimdeki devamı olduğunu vurgular. Bu arada Lukas, iki önemli roman yazarının; Honoré Balzac (1799-1850) ve Viktor Hugo (1802-1885)’nin aynı zamanda şair olduklarına işaret eder. Mihailoviç Dostoyevski (1821-1881)’nin de meşhur bir Rus şairi olduğunu vurgulayalım.

Balzac hukukçuydu. Hugo Bonapartist olarak 1845’te soylular meclisine seçiliyor. Babası generaldir. Daha sonra 3. Napolyon’la çelişiyor. “Se-filler”i 1862’de yazıyor. Dostoyevski’nin babası doktordur, askeri okula gidiyor. Daha sonra milita-rizmle çelişiyor, 1886’da “Suç ve Ceza”yı yazıyor.

Goethe, bir drama yazarı veya Lukas’a göre bir “romancı” olarak, roman ve drama arasındaki ayrılığı şöyle dile getiriyor.

“Romanda öncelikle vakalar ve zihniyet tanımlanmalıdır, dramaysa karakter ve amel. Roman yavaş yavaş yürümelidir, mentalite ve bağroldeki figür ön plana çıkarılır, gelişmek üzere durdurulmalıdır. Roman kahramanı acı çekmelidir, en azından yüksek bir mertebedeki etkiye sahip olmamalıdır.” (Aktaran Lukas)

İlk büyük roman olarak kabul edilen Cervantes’in “Don Kişot”u 1605 yılında yazılıyor ve drama, hiciv, destan karışımı bir eser ortaya çıkıyor.

Tolstoy’dan Çernişevski’ye kadar “Don Kişot”daki insanın gelişimini buluyoruz: Kahramanları, yeneni, yenileni, kavgayı, uslanmaz insan tiplerini; toplumun kirini pasını ve parlayan tüm yanlarını.

VE KÜRDİSTAN

Sahne I

Kürdistan’ın bir köyündeyiz, yıl 1977. Güzel bir bahar günü. Köye uzanan yol, yokuş aşağı. Bir virajdan sola döndüğünüzde, kasabadan gelen yoldan köye uzanan bölüme dönmüş oluyorsunuz. Köylüler, dereden geçmek için tek seçenек olan köprüünün köye taraf olan ucunda toplanmış,

Selim FERAT

depremden yıkılan evlerinin imar işini görüşüyorlar. Virajda askeri bir jip görünüyor. Topluluk hızlı bir biçimde sohbeti bitiriyor. Jipe bakıp donakalıyor ve pür dikkat kesiliyor. Jipten inen Türk başçavuşunun önünde tek sıra oluyolar. O, “toplayın köylülerin tümünü, konuşacaklarını var” diyor.

Muhtar her haneden elde kalan son tavuğu alıyor; askerler için büyük bir sofra kuruluyor. Başçavuşun önündeki tepside sac kavurması. Köylüler başçavuşun ne istediğini biliyorlar. Herkesin dizinin üstünde teslim edeceği silah duruyor. Silahlar teslim ediliyor... Askeri jip virajı dönüp kaybolduğunda, köylüler hüzüne boğulurlar. Köy meydanında Çoban Hamo söylenmeye başlar ve bağırır: “Kuro, edi bizanin, me şerefe xwe avitbin ligan!”

Sahne II

Yıl 1989. Köy virajında askeri araba görünmeyeli yıllar oldu. Köyün etrafındaki iki tepeye askeri komandolar karakol kurmuşlar. 50 nüfusluk

“Kürdistan Romanı tarihi bir roman olmak durumundadır.

Bir ülkenin romanı, o ülkenin tüm duraklarını; iniş çıkışlarını, acı ve sevinçlerini, halaylarını, yürüyüşlerini, direnişlerini, katliamları, kişilerin ailevi, askeri, örgütsel ilişkilerini, bölünmüş ve tam olmaya doğru giden kişilikleri işlenmelidir.”

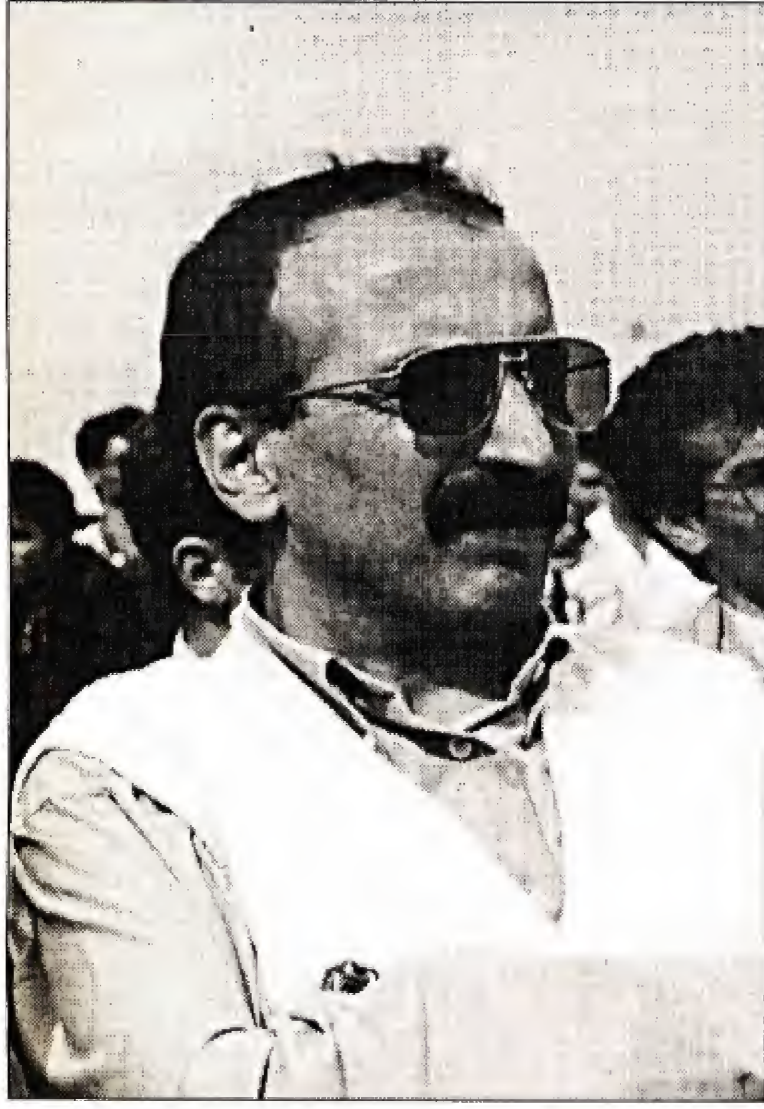
köyü 150 komando çembere almış. İki köy korucusu, evlerini karakola yakın taşımışlar. Günlerden Cuma. İkinci vakti. Köylüler, ortaltığı saran bir görülmeye irkiliyorlar. İki tepede bulunan karakollardan koyu bir du-man yükseliyor. Muharebe var. Dört saat sonra silahlar susuyor. Gerillalar tepelerde köylüleri selamlıyorlar. Karakollar yok artık. Köy meydanına doğru bir hareketlenme göze çarpıyor. Meydanın tam orta yerinde, can çekişmekte olan Çoban Hamo son çabasını harcayarak; “Edi em bi şerefin, ez bi reheti diçim gora xwe.”

Sahne III

“Günümüzde yüzlerce Kürt yazar çizeri, şair, filozof, bilim adamı Kürdistan’a bakıyor. Kürdistan da bize bakıyor ve bu temelde tekrar savaşanlara olduğu kadar, yeni savaşçılara da başarılar dileyeyim” (Kürdistan Romanı Taslağı’ndan) diyor Başkan APO.

“Kürt halkı 16 yılda demokratik devrimini yapmıştır”

PKK'nin 16. kuruluş yıldönümü vesilesiyle Mustafa Karasu yoldaşla yaptığımız röportaj:

Berxwedan: PKK 16. kuruluş yılını tamamladı. Bu sürede bir devrim değerinde gelişmeler yaratıldı. Bunun günümüzdeki anlamı nedir?

M. Karasu: PKK 16 yılda Kürdistan tarihinde olumlu yönde yüzyıllara sığan bir gelişme yarattı. Zaten savaş sosyal, siyasal, kültürel anlamda hızlandırılmış bir süreçtir. Yani bir sinema şeridinin hızlandırılmış biçimi gibi olayları etkiler, olaylara dinamizm kazandırır. PKK 16 yılının önemli bir bölümünü sıcak savaş içinde geçirdi ve Kürdistan halkında devrimsel gelişmeler yarattı. Bu anlamda Kürdistan halkı sosyal, siyasal, kültürel devrimini gerçekleştirmiştir. Şu anda bu devrimi bir çerçeveye oturtma mücadelesini vermektedir. Türk devletini dize getirerek, Türk devletinin politikasını iflas ettirerek yeni bir statü yaratmaya çalışmaktadır. Yoksa devrimin şimdiden gerçekleştiğini söyleyebiliriz.

KÜRDÜN DÜNYASI DEĞİŞMİŞTİR

Açıkça görüldüğü gibi Kürt halkının düşünce dünyası değişmiştir. İnsanların ruh dünyası, umutları ve özlemleri değişmiştir. Sosyal ilişkileri değişmiştir. İnsanlar arasındaki bağlar; aşiret bağları, ağa bağları değişmiştir. Bunların yerine ulusal bağlar, ulusal kurtuluşçu bağlar gelişmiştir. Tüm bunlar devrim değerindedir. Zaten serhildanların gelişmesi ve bütün Kürdistan'ı kapsamı ve bu serhildanlarda yaşlı-çocuk, kadın-erkek her kesimin yer alması aslında Kürdistan'da devrimin sadece bir sınıfa, bir kesime, bir bölgeye değil bütün Kürdistan'a ve bütün toplum kesimlerine dayandığını ve onları derinden etkileyerek yayıldığını gösterir.

Öte yandan bu 16 yıl 70 yıllık politikanın başarısızlığını ortaya koymuştur. İşte Ağrı isyanı bastırıldıktan sonra, Ağrı

“PKK 16 yılının önemli bir bölümünü sıcak savaş içinde geçirdi ve Kürdistan halkında devrimsel gelişmeler yarattı. Bu anlamda Kürdistan halkı sosyal, siyasal, kültürel devrimini gerçekleştirmiştir. Şu anda bu devrimi bir çerçeveye oturtma mücadelesini vermektedir.”

Dağı'na yazılan “Muhayyel Kürdistan burada meftundur”, yani “Hayali Kürdistan burada yatmaktadır” biçiminde bir sonuç aldıklarını, artık Kürt halkının ayağa kalkamayacağını düşünen bir devletin bugün kendisini mezara sokacak bir mücadeleyle karşılaşması, tabii ki 16 yılın boşa geçmediğini ve bunun sıradan 16 yılın olmadığını, tarihsel hesaplaşmayı, yüzyılların hesaplaşmasını yaratan bir 16 yıl olduğunu görmek gerekiyor.

PKK GÜNÜN ÖNÜNDEDİR

Berxwedan: PKK'nin dönüştürücü özelliği nedir? Karşı-devrimin tüm çabalarına rağmen PKK'yi yenilmez ve başarılı kılan gerçeklik nasıl ortaya çıkmıştır?

M. Karasu: Kim değişmemiştir? Kürdistan'da ve Türkiye'de değişmeyen var mıdır? Yoktur. PKK her şeyi dönüştürmüştür, 16 yılda her şeyi değiştirmiştir. Dünün kadını nasıldı, bugünün kadını nasıldı? Dünün erkeği nasıldı, bugünün erkeği nasıldı? Dünün Kürt aydını nasıldı, bugünün aydını nasıldı? Bunların hepsi düşünüldüğünde, PKK mücadelesinin hiç kimsenin önceden göremeyeceği düzeyde bir sıçrama içinde olduğunu görüyoruz. Artık Kürt toplumu her gün siyaset tartışıyor. Dünyada en fazla siyasetle uğraşan, kendi çıkarlarını, kendi sorunlarını en fazla konuşan halk, Kürt halkıdır. Tabii kendini unutan, başkasına çalışan halktan bu noktaya gelen bir halk düşünüldüğünde, gelişmenin boyutu rahatlıkla görülebilir.

Kürdistan halkı, demokratik devrim yapmıştır, bunu kabul etmek gerekiyor. Tamamlamamıştır ama yapılmıştır ve devam ediyor. Hem de Ortadoğu'nun en köklü demokratik devrimini Kürt halkı yapmıştır. Kesinlikle Kürt halkından daha köklü bir demokratik devrim yapan Ortadoğu halkı yoktur. Çünkü demokratik devrim sürecine girmeyen köy kalmamıştır, ev kalmamıştır, aile kalmamıştır; hepsi bunu çok derinden yaşamıştır. Tabii ki bu, sadece Kürdistan'ın değiştirilmesi anlamına gelmiyor. Ortadoğu'nun değiştirilmesi, Ortadoğu'da demokrasinin, Ortadoğu'da gelişmenin dinamiği olması anlamına geliyor. Bu yönüyle de bugüne kadar hep başkalarının yönettiği; Farısların, Arapların, Türklerin yönlendirdiği Ortadoğu, şimdi giderek PKK'nin mücadelesiyle yeni bir çehre kazanmıştır. Bu temelde Kürtlerin Farısları, Arapları, Türkleri zorlayarak, onları değiştiren, dönüştüren, yönlendiren, onların tarihine de yön veren bir

noktaya gelmesi, yalnız Kürdistan çapında değil, Ortadoğu çapında bir devrimin ve gelişmenin yaratıcısı olmaları anlamına geliyor.

PKK'yi yalnızca bir siyasal devrim hareketi olarak görmek doğru değildir. PKK'yi sadece bir iktidar değişimi, bir devletin iktidarını kurması, Kürt halkının kendi iktidarını kazanması olayı değildir. Olaya böyle bakmak yetersizdir. PKK sürekli toplumu tümünden dönüştüren, devindiren bir harekettir. Onu yalnız bir iktidar değişikliği olarak görmemek gerekir. PKK her günü değiştiren, her günü dönüştüren, her gün insanı ve toplumu farklı hale getiren bir çizginin sahibidir. PKK böyle bir örgüt, böyle bir partidir. PKK'yi yenilmez kılan da budur.

PKK'nin bir özelliği var: PKK dönüştürürken de, her zaman günün önünde olmayı önüne hedef olarak koymuştur. PKK yalnız günü kazanma değil, bir gün sonrasını da kazanmanın temposu, çabası ve ufku içindedir. PKK her zaman politikada bir gün öncedir. Bir adım öndedir; bir gün sonrasını düşünür; ufkunda bir adım sonrasını, bir gün sonrasını, bir ay sonrasını düşünen bir harekettir. PKK'yi yenilmez kılan budur; günü yenilmez kılan, günceli yenilmez kılan budur. Doğrudur; o günün önündedir, güncelin önündedir. O biraz daha önde düşünmektedir, biraz daha öndeki pratiğin, biraz daha öndeki örgütlenmenin sahibi olmaktadır. İşte emperyalist-

“Ortadoğu'nun en köklü demokratik devrimini Kürt halkı yapmıştır. Kesinlikle Kürt halkından daha köklü bir demokratik devrim yapan Ortadoğu halkı yoktur. Çünkü demokratik devrim sürecine girmeyen köy kalmamıştır, ev kalmamıştır, aile kalmamıştır; hepsi bunu çok derinden yaşamıştır.”

lerin de, sömürgecilerin de PKK'nin neden yenilmediğini düşünürken, bu gerçeği düşünmeleri gerekiyor.

PKK BAŞARIDAN TATMİN OLMAYAN BİR HAREKETTİR

PKK kesinlikle hiçbir zaman, hiçbir başarıdan tatmin olmayan bir harekettir. Her başarıdan tatmin olmanın, her başarıyla yetinmenin tehlikeli olduğunu görmekte ve bilmektedir. Bu nedenle PKK sürekli eleştiriseldir. Sadece o anda kazandığı günü düşünmez, sürekli gelecekte günü nasıl kazanacağını, gelecekteki günü kazanma yönündeki eksiklikleri, yetersizlikleri veya fazlalıklarının neler olduğunu değerlendiren bir harekettir. Bu konumıyla PKK, karşı-devrimin kuşatamayacağı bir yaklaşım içinde olan bir harekettir. TC bir adım atıyorsa, PKK iki adım atmak zorundadır. Devletin çalışması, temposu hızlıysa PKK'ninki çok daha hızlı olmak zorundadır. Yani her zaman devletin tedbirlerinin, devletin yoğunlaşmasının bir adım önünde olması, PKK gerçekliğini ifade et-

mektedir.

Devrimcilik budur. Yine sorulması gereken sorular şunlardır: Düşmanın tedbirlerini aşan bir tempo, tedbirlerini aşan bir politika, yöntem, araç var mı? Devrimciliğin özeti budur; düşmandan bir adım önde yürümektir. İşte PKK sürekli bunu aramıştır, sürekli bunu bulmaya çalışmıştır. PKK'de kazandıran tarz, başarıyla yetinmeyen, sürekli eleştiren, kendi pratiğini sürekli sorgulayan bir hareket olmasıdır.

PKK kendisine yükleniyor, düşmanını iyi tanıyor. Düşmanı tanıyarak, düşmanın temposunu bilerek yenilmemek için, yutulmamak için, kazanmak için günü iyi değerlendiriyor. PKK şunu iyi biliyor: Siyasette, devrimlerde fırsatlar bugün vardır, yarın yoktur. Bu nedenle o an önüne çıkan fırsatı kullanacaktır. O an, o gün önüne çıkan imkanları kullanacaktır, kullanmazsan yarın o imkanları bulamayabilirsin. Bu anlamda var olan imkanları kullanmak PKK'nin özelliğidir.

Tabii ki sömürgeciler ve emperyalistler PKK'yi yutmak ve tasfiye etmek istiyorlar. Bu tür çabalar çok oldu, ama PKK çalışma tarzıyla, yaşam tarzıyla, anlayışıyla, yaklaşımıyla aslında hiçbir gücün tasfiye edemeyeceği bir sağlamlıktadır, tempodadır. PKK'de sürekli bir dinamizm, tartışma, öncülük, önderlik vardır. Sürekli düşman karşısında yenilmemek için yaratıcılık vardır. PKK'nin en önemli özelliklerinden biri de dogmatik, şematik olmamasıdır.

Hiçbir kural-kaide, geleneksel yaklaşım PKK'yi bağlamaz. PKK bilime bağlıdır. O günün koşullarında bilime inanarak, yaratıcı olarak yeni yöntemler, yeni araçlar bularak devrimi derinleştirmeye çalışır, devrimi bu biçimiyle gö-

türmeye çalışır. Bu da tabii PKK'yi tüm devrimci hareketlerden ayırt eden özelliklerinden biridir.

PKK sınıf mücadelesinin en yoğun yaşadığı partidir. Öyle lafla, kitaplarla değil, yaşamda, pratikte, tempoda büyük bir sınıf mücadelesi verilmektedir. Belki de bu büyük sınıf mücadelesi; her saniye verilen sınıf mücadelesi, her süreçte verilen sınıf mücadelesi PKK'yi yenilmez kılıyor. PKK'yi çağdaş sınıfın çağdaş ideolojisiyle dışarıdan gelecek etkilere karşı her gün, her saniye kendisini korumaktadır. Böylece kendi arlığını koruyarak, kendi temizliğini koruyarak güne ve geleceğe hazırlanmaktadır. Bu yönüyle de burjuva ideolojiler, küçük-burjuva yaklaşımlar, PKK'nin dinamizmini, PKK'nin canlılığını kırmada başarılı olamıyor. Aksine bütün küçük-burjuva yaklaşımlar, bütün feodal yaklaşımlar PKK'nin dinamizmi, hareketliliği, canlılığı karşısında ister istemez kusuluyor, dışarı atılıyor veya arındırılıyor. Bu temelde PKK her gün mücadele ateşinde, dinamizmin ateşinde temizleniyor. Akan su kir tutmaz, derler. PKK de sürekli geleceğe akarak, sürekli günü hızlı yaşayarak, sürekli devrimci tempoyu, ça-

ışmayı tutturarak sade, net kalmasını sağlıyor. Ortam net olunca da her sorun rahatlıkla çözülebiliyor; önu net olunca her soruna çözüm bulabiliyor. PKK'yi başarılı kılan, yenilgisiz bir tarzı yaklamasıdır.

Burada da PKK önderliğini, PKK önderliğinin temposunu görüyoruz. PKK niye yenilmezdir denildiğinde, Parti Önderliği'nin yaşam tarzı, çalışma tarzı, olaylara yaklaşım yöntemi, kişileri çalıştırma biçimi, imkanları kullanma tarzı ak-

olarak görmeyen, yaşamla özdeşleştiren dir.

Bu anlamda PKK Kürt insanının ruhu oluyor, maneviyatı oluyor. Ruh insandan çıkarsa, ceset haline gelir, denilir. PKK Kürt insanının içinde böyle bir özellik taşıyor. PKK'yi ortadan kaldırın, PKK'yi Kürt insanından çıkarın, o zaman ölüye, cesede, eski yaşama dönmüş bir topluluk haline gelir.

PKK artık bir yaşam biçimidir. PKK

“PKK sürekli toplumu tümünden dönüştüren, devindiren bir harekettir.

Onu yalnız bir iktidar değişikliği olarak görmemek gerekir.

PKK her günü değiştiren, her günü dönüştüren, her gün insanı ve toplumu farklı hale getiren bir çizginin sahibidir.”

la gelmelidir. Aslında bu konuda PKK'de önderlik gerçeği irdelendiğinde, PKK'deki yenilmezlik nedir, PKK'yi başarılı kılan gerçeklik nedir, kendiliğinden ortaya çıkar. PKK önderliği, öz itibarıyla kendisini hiçbir zaman yenilgiye yatırmayan, her zaman kazanma azmi içinde olan, olumsuzluklardan bile olumluyu ortaya çıkaran, olumsuzluklardan çıkarılan derslerle geleceği daha iyi planlayan bir önderlik tarzıdır. Yani önderlik tarzında hiçbir kötü gelişme yoktur. Kötü olay olabilir, olumsuz olay olabilir ama bunlar en sonunda olumluya, gelişmeye çevrilir, bunu görmek lazım. Eğer olumsuzluklar, hatalar, eksiklikler olumluya çevriliyorsa, bu demektir ki yenilgisiz bir tarz yakalanmıştır. Yenilgi, hatalar, olumsuzluklar ve eksikliklerden gelir. İşte PKK'de yaşanan hata ve eksiklikler yenilgiye götüren değil, yeni zafer kapılarını açmada, çalışmalarda yeniden başarı gerekçeleri haline getirilir. Bu da tabii ki önemli bir yaklaşımdır.

PKK KÜRDİSTAN HALKININ GÜLEN YÜZÜDÜR

Berxwedan: PKK bugün Kürdistan'da ne ifade ediyor? PKK Kürt insanının ruhuna nasıl yerleşmiştir?

M. Karasu: PKK bugün Kürdistan'da ulus olmayı ifade ediyor. PKK bugün Kürdistan'da Kürt halkının kendine güvenini ifade ediyor. PKK bugün Kürdistan'da modern yaşamı ifade ediyor. PKK bugün Kürdistan'da zaferi ifade ediyor. PKK bugün Kürdistan'da demokratik yaşamı ifade ediyor. PKK bugün Kürdistan'da bütün eski anlayışları, bütün geri yaklaşımları yerle bir etmeyi ifade

“PKK bugün Kürdistan'da Kürt insanının gülmesini ifade ediyor; moralini ifade ediyor, Kürt insanının bütün renkleriyle, bütün canlılığıyla tarih sahnesine çıkmasını ifade ediyor.”

ediyor. PKK bugün Kürdistan'da sosyal, siyasal, kültürel yaşamın değişmesini, bütün eski kalıntıların ortadan kaldırılmasını, yeni yaşama göz açmayı ifade ediyor. PKK bugün Kürdistan'da Kürt insanının gülmesini ifade ediyor; moralini ifade ediyor, Kürt insanının bütün renkleriyle, bütün canlılığıyla tarih sahnesine çıkmasını ifade ediyor. Dünün insanı büzülmüş, pörsümüş, kendine güvensiz duruma düşürülmüştür. Bugünün insanı PKK'yle birlikte, bütün renkleriyle açılan, kendine güvenen, geleceğe inancı olan, ölümü bile yaşam olarak gören, ölümü öyle kötü bir şey

sadece bir örgütsel yaşam biçimi değildir. PKK bu yaşam, bu anlayış biçimini bütün topluma yaymıştır. Artık PKK'nin varlığı, deyim yerindeyse, yaşamın tuzu-biberidir halk için. Halk PKK'de insanlığı görmektedir. PKK, kendi insanını hazırlayan, onun olumlu özelliklerini ortaya çıkaran, kendine güvenini artıran bir hareket olduğundan dolayı, PKK ile Kürt halkının bütünleşmesinden söz edilmelidir. PKK-Kürt halkını ayrı düşünmek mümkün değildir, bunu böyle görmek gerekiyor.

“TERBİYE EDİLMİŞ” BİR PKK İSTİYORLAR

Berxwedan: PKK gerçekte kabul edilmiştir. Fakat bu sömürgeci-emperyalist cephede resmi bir söyleme kavuşmamıştır. Bunun bilinen nedenleri vardır. Önümüzdeki süreçte düşman cephesinde, uluslararası alanda PKK gerçekliğine yaklaşım nasıl gelişecektir?

M. Karasu: Şimdi PKK'nin dünya ve Türkiye karşısındaki konumu nedir? Şunu kabul etmek gerekir: İster resmi olarak kabul etsinler, isterse etmesinler, PKK ve Kürt halkının özdeşleşmesi vardır. 20 yıldır Kürt halkı PKK'yle yoğrulmuştur. 20 yıllık deneyim sonucu PKK'nin öncülüğünü kabul etmiştir. Partisi olarak kabul etmiş, iradesinin PKK'de ifadesini bulduğunu görmüştür. Bunu herkes görmektedir.

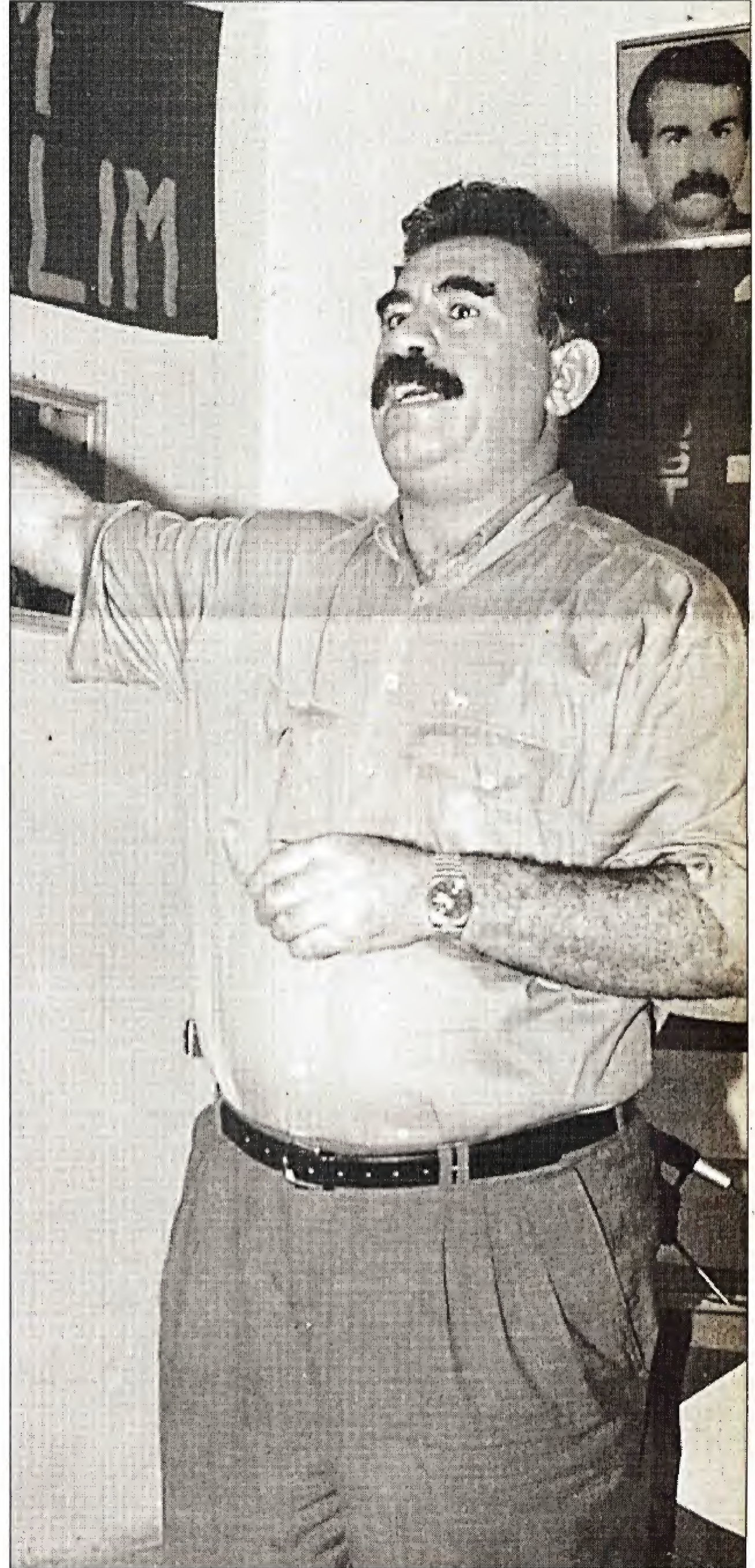
Öte yandan PKK küçük bir örgüt değildir artık. PKK bir ulusun güvenini kazanan, yani halkın çoğunluğunu kendi bağrında taşıyan bir harekettir. Böyle olunca Kürdistan, Kürt halkı kabul edildiğinde PKK de kabul edilmiş olacaktır. Kürt sorununu gören herkes PKK'nin bu gerçeğini kabul ediyor, kabul etmek zorundadır. Belki şu anda resmi olarak kabul edilmiyor ama toplantılarda bu konuşulmaktadır. TC toplantılarında bunu konuşuyor, emperyalistler de toplantılarında Kürt sorununu değerlendirirken PKK'yi konuşuyorlar. “PKK'yi nasıl bu çözümün içine sokarız, PKK'yi nasıl bu çözüme razı ederiz” biçiminde bir yaklaşım içerisindedirler. PKK'siz Kürt sorununun çözülemeyeceğini görüyorlar. Özellikle 1990'lardaki serhildanlardan sonra ve daha sonra ortaya çıkan Güney Savaşı'ndaki yüklenmelerine rağmen PKK'nin varlığını sürdürmesinden sonra, 1991 seçimlerinde PKK'nin iradesini ortaya koyarak HEP'in meclise girmesinden sonra PKK gerçekliğini herkes kabul etmiştir. Bugün PKK gerçekliğini inkar edenin olacağını sanmıyoruz. Ama kabul edilmeyen PKK nedir? İdeolojisiyle, politikasıyla, savaş tarzıyla, yaşam tarzıyla diken gibi batan PKK kabul edilmiyor. İşte “bir PKK olsun ama törpülensin, diken gibi batmayan bir PKK, terbiye edilmiş bir PKK, sınırlandırılmış bir PKK olsun” yaklaşımı içerisindedirler.

Son zamanlarda bu tür çabalarının arttığını görüyoruz. 20 yıldır PKK'yi terbiye etme, PKK'yi sınırlandırma hareketi sür-

yor. Son dönemlerde herhalde uluslararası çapta anlaşıldı. Oturdular, PKK'nin terbiye edilmesini, sınırlandırılmasını kararlaştırdılar. Böyle bir PKK'yi kendileriyle uzlaştırma, kendileriyle masaya oturtma yaklaşımı vardır. Ya da PKK'yi güçten düşürerek, diğer işbirlikçi kesimleri de katarak Kürdistan sorununu çözme, bu işbirlikçilere alan açma, böylelikle PKK'yi dengeleme, PKK'yi frenleme yaklaşımı içindedirler. Önümüzdeki dönemde de PKK'yi sınırlama hareketlerinin, belirli bazı işbirlikçileri ortaya çıkarma hareketlerinin olacağı açıktır.

Şunu belirtelim: PKK bütün bu oyunları bozacaktır. Çünkü onların arkasında ta-

rih yoktur, onların yelkenlerini dolduracak rüzgar yoktur. İşbirlikçilerin, reformistlerin yelkenleri hangi rüzgarla dolacaktır? Arkalarına hangi tarihi alarak geleceğe bakacaklar. Çok açıktır ki, arkalarında tarihi olmayanların geleceği de olmaz. Bu yönüyle tabii ki sömürgeciler, emperyalistler yanlış politika yapmaktadırlar. Tarihi geriye çekmektedirler. Tarihin kanunlarına, siyasetin kanunlarına, sosyal bilimin kanunlarına aykırı davranmaktadırlar. Ama eninde sonunda PKK mücadelesi varlığını sürdürünce ister istemez onlar da tarih bilimine, siyaset bilimine, sosyal bilime göre oynayacaklar, PKK'yi muhatap almak zorunda kalacaklar. PKK'nin özgürlükçü tavrını, Kürt halkının özgürlük istemini kabul etmek zorunda kalacaklar.

“Başkan APO şunu söylüyor: “Zaman en büyük değerdir.” Gerçekten de artık, Kürdistan'da zamanın en değerli olduğu yıllar bu yıllardır. Altın kadar değerli denilen zaman, bugün de Kürtler için gereklidir. Kürtlerin 5 bin yıllık tarihinde zamanın en çok değerli olduğu günler bu günlerdir.”

Bunu kabul ettikleri zaman, PKK'yi de meşru, resmi olarak kabul etmek zorunda kalacaklar. Çünkü gerçekçi olmak için, bu sorunu çözmek için hepsinin gelmesi gereken nokta budur. Zaten tarih budur, siyaset budur; kabul edilmez, ama en sonunda gerçekten samimi olarak çözmek istedikleri zaman bir PKK'yi de, on PKK'yi de kabul etmek zorunda kalacaklar.

AVRUPA'DA YAŞAYARAK DA CUDİ'DE SAVAŞILABİLİR

Berxwedan: Genelde Kürdistan, özelde Avrupa'da "PKK taraftarlığı"nın anlamı ya da karşılığı nedir?

M. Karasu: Artık şunu kabul etmek gerekir: Avrupa'da PKK taraftarlığı, Kürdistan'da PKK taraftarlığı, metropolde PKK taraftarlığı diye bir şey yok. Tek bir PKK taraftarlığı vardır. O da önümüzde olan görevlere sahip çıkmak, savaşı kazanmaktır. Kaybedersek hepimiz kaybedeceğiz, kazanırsak hepimiz kazanacağız. Bu yönüyle farklı PKK taraftarlığı, farklı PKK sempatisizliği yanlıştır. Bütün taraftarların, bütün sempatisizlerin, bütün halkın kendilerini savaşın içinde görmeleri gerekiyor. Avrupa'da yaşayanların da kendilerini savaşta görmeleri gerekiyor. Savaşın içindeki gibi mücadele etmesi, yaşaması, fedakarlık yapması gerekiyor. Avrupa'da yaşayarak da Cudi'de savaşılabilir. Avrupa'da yaşayarak da Diyarbakır'da savaşılabilir. Yeter ki mücadeleye katkı sunmak için çabalar artırılmalı, direniş artırılmalı, fedakarlık artırılmalı, tempo ve tarz yükseltilsin. O zaman ülkede yaşıyorsunuz, ülkede savaşıyorsunuz demektir. Tabii ülkede yaşamak, ülkede savaşmak çok değerlidir. Asıl yönümüzü oraya çevirmek zorundayız. Eninde sonunda savaş Kürdistan'da kazanılacaktır. Burada ne yaparsak yapalım, bütün çabalarımız Kürdistan'daki savaşa hizmet temelinde değilse, herhangi bir anlamı yoktur. Eğer Kürdistan'daki savaşı güçlendirmesek, burada kazanacağımız bir şey yoktur. Avrupa'da kazanmak demek, buradan Diyarbakır'ı, buradan Kürdistan'ı güçlendirmek demektir.

Taraftarlık şudur: Savaş koşullarına uyum göstermek, savaş koşullarına dönmektir, acılara katlanmaktır. İşte "acı oldu, evim yıkıldı, çocuğum öldü, kardeşim öldü" diye bundan şikayet etmemektir. Çünkü şehit düşülmesi de, ev yıkılması da, orman yakılması da, köylerin boşaltılması da savaş koşullarının sonucudur. Savaş olursa, bunlar da olacak; özgürlük güzelse bunlar olacak; bağımsız yaşamak güzelse bunlar olacaktır. Taraftarlık da her yerde zorluklara katlanmasını, fedakarlık yapmasını bilmek-

"Aile yaşamımız, ekonomik yaşamımız altüst olacaktır. Bir yıl önceki, on yıl önceki ilişkiler altüst olacaktır; bunlar kölelik ilişkileridir. Paran varsa bile, o da köleliğe hizmettir. Aile yaşamın varsa bile, o da köleliğe hizmettir."

ti. Her Kürt diğer Kürdün acısına ortak olmasını, ulusal duygularla yaşamasını bilmelidir. Bireyci, bencil düşünmemelidir. Artık her şeyi Kürdistan için olmalıdır. Canı, malı, ruhu, dünyası Kürdistan için olmalıdır. Taraftarların ortak paydası, ortak özelliği budur. Yoksa, "ben biraz görev yapıyorum, yurtseverlik yapıyorum, şu kadar destek sunuyorum" demek doğru değildir, yurtseverlik değil-

dir. Yurt yanarken, yurt bitirmek-tüketmek istenirken, "ben de bir gazete alıyorum, biraz para veriyorum, şunu bunu yapıyorum" demek yanılgıdır. Bu yurt, bu savaş kaybedildiğinde herkes kaybedecek, herkes bitirilecektir. Dolayısıyla böyle bir yurtseverliğin anlamı da kal-

mayacaktır.

Demek ki önemli olan kazanmaktır. Bizim yurtseverliğimiz, bizim taraftarlığımız kazanıyor mu; Kürdistan'daki savaşa, Kürdistan'daki acılara derman oluyor mu? Eğer büyük destek oluyorsa, Kürdistan'daki savaşın kazanılması için etkiye bulunuyorsa anlamlıdır. Yoksa o yurtseverlik, kendini kandırmaktır. Kendimizi kandırarak da hiçbir şeyi kazanamayız.

Aile yaşamımız, ekonomik yaşamımız altüst olacaktır. Bir yıl önceki, on yıl önceki ilişkiler altüst olacaktır; bunlar kölelik ilişkileridir. Paran varsa bile, o da köleliğe hizmettir. Aile yaşamın varsa bile, o da köleliğe hizmettir. O halde köleliğe hizmet eden bütün yaklaşımların, bütün değerlerin yıkılması, yerine savaş değerlerinin, yani yeni yaşam değerlerinin oturtulması gerekiyor.

Taraftarlık böyle taraftarlıktır, mücadelecilik böyle mücadeleciliktir, fedakarlık böyle fedakarlıktır. Artık bunların en yüksek düzeyde verilmesi gerekiyor. Taraftarlık on yılda verilenin toplamını bir yılda vermektir. On yılda yapılan fedakarlığı bir yılda yapmaktır. İşte PKK taraftarlığı her yerde böyledir. Ancak böyle PKK taraftarı olunabilir. Ancak böyle bağımsızlık ve özgürlük yakalanabilir.

"Avrupa'da PKK taraftarlığı, Kürdistan'da PKK taraftarlığı, metropolde PKK taraftarlığı diye bir şey yok. Tek bir PKK taraftarlığı vardır. O da önümüzde olan görevlere sahip çıkmak, savaşı kazanmaktır. Kaybedersek hepimiz kaybedeceğiz, kazanırsak hepimiz kazanacağız."

BUGÜNÜN ZAMANI ALTIN DEĞERİNDEDİR

Berxwedan: PKK 17. kuruluş yılına girerken, mevcut güç düzeyiyle nasıl bir mesaj verebilir? Örneğin Başkan APO, nihai zaferin artık zamanlama işi olduğunu söylüyor. Yine önümüzde PKK'nin 5. Kongre süreci vardır. Bu kongre nasıl bir rol oynayacaktır?

M. Karasu: Başkan APO, 1993'ün sonundan beri sürece çok yükleniyor. Bütün halkı eğitime, bütün kadroları eğitime biçiminde bir hedef önüne koyuyor ve zamana yükleniyor. Başkan APO şunu söylüyor: "Zaman en büyük değerdir." Gerçekten de artık, Kürdistan'da zamanın en değerli olduğu yıllar bu yıllardır. Altın kadar değerli denilen zaman, bugün de Kürtler için gereklidir. Kürtlerin 5 bin yıllık tarihinde zamanın en çok değerli olduğu günler bu günlerdir. Bu yönüyle herkes, bütün Kürdistan halkı, bütün kadrolar, bütün partililer zamana en büyük değeri vermelidirler. Çünkü bu dönemde ancak zamana yüklendirilmiş tempo, zamana yüklendirilmiş çalışma kazandırabilir. Zamanı iyi kullandığımız oranda kazanacağız. Zamana çok şeyi sığdırırsak, kazanacağız. Çünkü bu günleri, bu zamanı başka yerde bulmak mümkün değildir. Başka tarihlerden alıp buraya getirmek mümkün değildir. Bu zamanı kullanmak, yaşamayı isteyip istememekle de ilintilidir. Gerçekten yaşamak isteyenler, zamanı çok iyi kullanacaklar. Çünkü zaman

hassas bir dengededir. Bıçak sırtında gidilen bir noktadadır. Eğer biz tempomuzu yükseltirsek, düşman bıçak sırtındadır, düşürülecektir, yere serilecektir. Nitekim düşman çok hassas dengelerle kendini ayakta tutmaktadır. Çok ince dengelere dayanmaktadır. Biraz dengesini bozduğumuz taktirde, kesinlikle dengesizleşecektir. Tabii bu da bizim yüklenmemize, onun dengesizleştirilecek düzeyde bir tarzı tutturmamıza bağlıdır.

Bu nedenle Başkan APO, "Kendinize güvenin, herkes kendine güvenmelidir" diyor. Gelineen noktada kendine güvenen halk, yüklenirse kazanacaktır. Kürt halkının tarihindeki en büyük dezavantaj kendine güvenmemesidir. En büyük fırsatın olduğu dönemde de, olmadığı dönemde

Devamı 23. sayfada

"Zaman hassas bir dengededir. Bıçak sırtında gidilen bir noktadadır. Eğer biz tempomuzu yükseltirsek, düşman bıçak sırtındadır, düşürülecektir, yere serilecektir. Nitekim düşman çok hassas dengelerle kendini ayakta tutmaktadır."

Kazanmak için SAVAŞAN HALK GERÇEĞİNE ULAŞMALIYIZ!

Kürdistan halkı aralıksız 11 yıldır savaşıyor. Kürdistan tarihinde ilk defa bu kadar uzun süreli ve kesintisiz bir savaşa rastlanıyor.

Savaş sosyal, siyasal, kültürel yaşamın hızlandırılmış sinema şeridi gibi bir dinamizmi yaşaması anlamına geliyor. Normal yaşam sürecinde 100 yılda yaşanacak gelişmeler savaş ortamında bir yılda kendini ortaya koyar.

Kürdistan 10 yıldır bu düzeyde hızlı bir süreci yaşıyor.

Savaş düşman tarafların normal yaşam düzenlenmesi ve mevzilenmesinden çok farklı bir düzenleme ve mevzilenmeye geçmeleri anlamına da geliyor.

Savaş bir tarafın kaybetmesiyle sonuçlanır. (Bazen iki tarafın da pek kazançlı çıkmadığı savaşlar da yaşanır, ama kural her zaman bir tarafın kaybetmesidir.) İşte taraflar da kaybetmemek için her şeylerini savaşa sürmek için eski yaşam biçimlerini değiştirirler. Eski yaşam biçimini değiştirmemek yenilgi ile eş anlamlıdır. Kim savaş koşullarına uygun olarak yaşamını düzenler; kim savaşın sert ve hızlı dinamizmi karşısında ayakta kalırsa o kazanacaktır.

Savaş çok farklı bir süreçtir. Bu nedenle normal yaşam kanunlarıyla savaşın ihtiyaçlarına cevap verilemez.

Bugün dünyada savaşa ihtiyacında olan halkların başında Kürtler gelmektedir. Kürtler ancak savaşarak yaşayabilirler. Daha doğrusu savaşın acılarını bilseler de, yaşasalar da savaştan zorunlu bir halk konumundadırlar. Kürt halkı savaşarak yaşayacaksa, yaşamını da savaşın kanunlarına göre düzenleyecektir.

Kürtler için, Kürdistan halkı için savaş özgürlüktür, kimliktir, kişiliktir, güzelliştir, bağımsızlıktır. Ölümün ölümdür. Yaşama gözünü açmaktır. Yeni yaşamı ve geleceği kazanmaktır. Bunlar iyi ise, güzel ise eski bırakılacaktır. Çünkü yeni, eski yaşam tarzı ile kazanılamaz. Ölüme koşulmuş eski yaşam yerle bir edilerek yeni kazanılacaktır.

Özgürlük güzel diyorsak, yeniyi kavuşmak istiyorsak savaş gerçekliğine kendimizi uydurmak, savaşan halk gerçekliğine ulaşmak yaşam kanunumuz olmalıdır.

Hem özgürlük iyi diyeceğiz, hem güzelliklere gözümüzü diyeceğiz, hem de eskisi gibi yaşayacağız. Bu özgürlüğü ve güzelliği lafta istemekten başka bir anlam taşımaz.

Savaş normal yaşamdan farklı olarak anormal bir durumdur. Savaş anormal bir süreç olsa da Kürtler için

“Kürtler ancak savaşarak yaşayabilirler. Daha doğrusu savaşın acılarını bilseler de, yaşasalar da savaştan zorunlu bir halk konumundadırlar. Kürt halkı savaşarak yaşayacaksa, yaşamını da savaşın kanunlarına göre düzenleyecektir.”

sel bir dönüşüme uğrayacaktır. Kültürel yaşam, arkadaşlık ilişkileri, günlük yaşam önceki yaşamdan çok değişik biçimde yürüyecektir. Köy yaşamı, şehir yaşamı altüst olacaktır. Ruh ve düşünce dünyası eskisine benzemeyecek biçimde yaşama damgasını vuracaktır.

Eğer Kürdistan halkı da savaşın bu kanununa uyarsa kazanmaya layık hale gelmiş olacaktır. Ya da kazanma azmi ve iradesini ortaya koymuş bir halk olarak kazanmanın kapılarını hiçbir engel tanımadan bir bir açacaktır.

Özgürlük için, zorunluluğun bilincidir, derler. Bizim için bugün zorunluluğun bilinci savaşan halk gerçekliğine ulaşmaktır.

Özgürlük için savaşanlar savaşan halk gerçekliğine ulaştıkları için kazan-

gibi savaş yaşamayı hak edenle etmeyen yeni açığa çıkaran süreçtir. Bedava ve kolay yaşamayı düşünenler gafilidir ve kendini ölüme layık görümlerdir.

Türk devleti gibi vahşi sömürgeci bir güce karşı savaşıyorsa, savaşan halk gerçekliğine ulaşmak daha da gereklidir. Osmanlılar ve onun mirasçısı Türk devleti her sorunu kılıçla çözme anlayışındadır. Bu gelenek halklara acı ve yıkım getirmektedir. Böyle bir geleneğe karşı normal bir savaşla cevap verilemez. Hem bu güçlerin şiddet politikası boşa çıkaracak kadar savaşı yükseltmek, hem de bu sömürgeci gücün yarattığı acılı, sıkıntılı ortamın özgürlüğe ulaşmadan önce yaşanılması ve katlanılması gereken bir durum olduğunu görmek gerekir.

karşı “savaşan halk gerçekliği” bilinciyle savaşacak Kürt halkının sömürgeci Türk devletini çok kısa sürede yerle bir edeceğini biliyor.

Metropol kapılarının, Avrupa kapılarının açık tutulması, savaştan kopmanın kapılarının açık tutulması anlamına geliyor. Savaşan halk gerçekliğinin yetersiz yerleşmesi bu politikanın şu veya bu düzeyde etkili olmasını sağlıyor.

Savaş olunca köyler de yıkılır, ormanlar da yakılır, cinayetler de işlenir, katliamlar da gerçekleştirilir. Eğer düşman TC ise, bunlarla daha fazla karşılaşılır. Düşman neden böyle yapıyor diyemeyiz. Ancak bu yapıları ortadan kaldırmalı ve savaş azimimizi bilemelidir.

Aç da kalınabilir, zorluklar da fazla

var, onun kurallarına göre yaşayacaksınız” diyor. “Savaş sürdükçe müddetçe hiçbir hak istemeyeceksiniz; ben ne yaparsam onaylayacaksınız; paranızı da, çocuğunuzu da, vicedanınızı da alacağım, ses çıkarmayacaksınız” diyor. Türk halkı da bu kirli savaşa alet oluyor. Dünyada hiçbir halkın kabul etmeyeceği düzeyde boyun eğiyor kendini her türlü kirlenmeye açık tutuyor.

Türk devleti bu sömürü ve kirlenmeyi Türk halkının vatani ve milleti için yaptığı fedakarlık olarak yansıtıyor. Ülkenin ekonomisini tümünden savaşa sürüyor. Askerlik süresini uzatıyor.

Türk devleti haksız konumunu, sömürgeci konumunu sürdürmek için tüm imkanlarını savaşa sürüyorsa, kölelikten kurtulup özgür olmak isteyen daha fedakar olması ve imkanlarını tümünden kurtuluş savaşına sürmesi kadar doğal bir tutum olamaz. Özgürlük ihtiyacı olanların sömürgecilerden daha fazla fedakar ve atak olmaları zorunludur.

Kürt halkı için savaşın kaybedilmesi ölüm anlamına geliyorsa, onun tüm enerjisiyle savaşa yüküneceği açıktır.

Elinde, avucunda ne varsa halkımız mücadeleye akıtacaktır; savaşan halk gerçekliği budur. Tüm baskılara ve acılara rağmen ülkesini terk etmeyecek, direnecektir. Savaşan halk gerçekliği budur. Kızını, oğlunu savaşa gönderecektir. Savaşan halk gerçekliği budur. Katliamlara, işkencelere ve zindanlara rağmen direnişini sürdürecektir. Savaşan halk gerçekliği budur. Sömürgeci zora, baskıya ve şiddetin artırılmasına karşı moralini yüksek tutan ve kazanma azmi ile yaşayan bir halk olacaktır. Savaşan halk gerçekliğine ulaşmak budur.

Savaşın kurallarından belki de en önemlisi, toplumun savaş içindeki yaşamı normal bir yaşam olarak kabul etmesidir. Savaşın kanunlarından biri de budur. Bu kanuna uyulmazsa savaş kaybedilir. Savaş ortamında sivil elbiseyle rastgele dolaşamaz. Savaşın olmadığı dönemdeki gibi bir düşünce ile savaş anlaşılamaz. Anlaşılmayınca da gereği yerine getirilemez.

Savaşların sonuçlarını Kürdistan'da ve dünyada görüyoruz. Kürdistan'da durum daha da ağırlaşabilir. Çünkü savaş daha da yükselecektir. Seferberlik koşulları bundan sonra daha da varlığını hissettirecektir. Zaten Türk devleti seferberliği ilan etmiştir. Her şeyini savaşa ayarlamıştır. Kürt halkı da önemli mevziler kazanmıştır ve dirilişten kurtuluş, zafere ilerliyor. Zafere ilerlerken savaşın ateşi içinde pişen, çelikleşen bir halk olarak yenilmezliğini savaşan halk gerçekliği içinde herkese gösterecektir. Acıları güzelliklerin mayası olarak kabul edecektir. Hiçbir şeyden şikayetçi olmadan yanan Kürdistan'ın küllerinden ve acılar içinden göz kamaştıran ölümsüz Kürdistan'ı yaratacaktır.

Zafer savaşan halk gerçekliğine ulaşan Kürdistan halkıdır!

dılar. Vietnam buna çarpıcı bir örnektir. Kürdistan halkı da bütün ezilen, sömürülen halklara örnek olmaya adaydır.

Savaşa toz pembe yaklaşılmalıdır. Savaşın kolay bir iş olmadığı anlaşılmalıdır. Savaşın getirdiği acılar, sıkıntılar, kısıntılar karşımıza çıkınca şaşırılmamalıdır. Savaşla, savaşın kanunlarıyla karşılaştığımızı görerek

Özgürlüğü yakalamış, ulusal kurtuluş savaşı vermiş halkların tarihinde bu dönemler hep yaşanmıştır. Böyle bir dönemi yaşamadan dünün ve bugünün dünyasında özgürlüğün kazanılamayacağı bilince çıkarılmalıdır.

Türk devleti özel savaş uyguluyor. Halkı tümünden kaçtırmak ve Kürdistan'ı insansızlaştırmak istiyor.

lasıyla çekilebilir. Düşman zaten yaşamı zindan ederek, sıkıntıları her gün artırarak halkın iradesini kırmak istiyor. Eğer savaşa normal yaşam gibi yaklaşırsak ortaya çıkan acı ve sıkıntılara katlanmak zorlaşır.

Savaş ortamında normal yaşam ölçülerini aramak, sakın bir düzen beklemek gafilik olur. Yaşamda her an ani gelişmelerin ortaya çıkması savaşın diğer bir gerçeğidir. Zaten en yakınımızın bugün yaşarken yarın aramızdan ayrılması; yüzlerce yıldır var olan köylerimizin bir günde ortadan kaldırılması savaşın bu yüzünü ortaya koymaktadır. Yalnız olumsuz değil, olumlu gelişmeler de savaş ortamında hızlı bir dinamizm içindedir. Bu nedenle sürpriz gelişmelere hazırlıklı olmak savaşan halk gerçekliğinin diğer bir özelliği oluyor.

Bugün Türk devletinin tüm kirliliğini savaşımız ortaya çıkarmıştır. Türk devleti çok haksız bir savaşı yürüttüğünden dolayı Türk halkı için savaş gerçekliği kirli savaşa ortak olmak ve kirlenmek anlamına geliyor.

Türk devleti de Türk halkına “sa-

yaşam anlamına geliyor. O halde günlük yaşamımızı değiştireceğiz. Savaşan halk gerçekliğine uygun yaşamayı öğreneceğiz.

Aile yaşamımız altüst olacaktır. Ekonomik yaşamımız altüst olacaktır. Sosyal yaşamımız köklü değişikliğe uğrayacaktır. Siyasal yaşam devrim-

gaflet uykusundan uyanmalıyız. Savaşın kolay kazanılacağını sananlar savaşı daha baştan kaybetmiş olanlardır. Savaş kolay kazanma peşinde olanlar hala köle kişiliğini aşmamış olanlardır. Özgürlüğü hak edecek kadar kendini hazır hale getirmemiş olanlardır. Başkan APO'nun belirttiği

Baskı ve zulmü artırırken Türkiye metropollerine ve Avrupa'ya sürüklenmenin kapılarını açık tutuyor. Kürt halkının savaşan halk gerçekliğine ulaşarak ülkesinde kalma ve sömürgecilğe karşı savaşa durumunu böylece engellemeye ve zayıflatmaya çalışıyor. Kürdistan'da kalan ve kendisine

“Kürdistan halkı için savaş özgürlüktür, kimliktir, kişiliktir, güzelliştir, bağımsızlıktır. Ölümün ölümdür. Yaşama gözünü açmaktır. Yeni yaşamı ve geleceği kazanmaktır. Bunlar iyi ise, güzel ise eski bırakılacaktır. Çünkü yeni, eski yaşam tarzı ile kazanılamaz.”

ONBİNLERİN EĞİTİMİ

“PKK deneyimini, onun bütün boyutlarını incelemek önemlidir. Bunda doğru yöntemleri esas almak ve doğru sonuçlar çıkarmak, denilebilir ki, insanlık tarihine iyi bir katkı yapmak ya da bu tarihin önemli bir kesitini halklar için aydınlatmaktır.”

tün boyutlarını incelemek önemlidir. Bunda doğru yöntemleri esas almak ve doğru sonuçlar çıkarmak, denilebilir ki, insanlık tarihine iyi bir katkı yapmak ya da bu tarihin önemli bir kesitini halklar için aydınlatmaktır.

Her şeyden önce bu akımın, bu çıkışın temelinde bir ruh vardır. Bu ruh ortaya çıkmış ve çıkacak olan gelişmelere can veriyor. Bunun içinde yeni bir kişilik vardır. Bu kişiliğin düşüncesi, eylemi, yürüyüşü ve ilişkileri yeni bir yaşam yaratıyor.

Burası başka bir ülke, başka bir halk değildir. Yitik bir ülke olan Kürdistan ve yaşayan ölülerden oluşan Kürt halkıdır. Kürdistan ve Kürt halkı deyip geçmemek gerekiyor. Kürdistan'ı bir özgür vatan haline getirmek, Kürdistan halkının kurtuluşunu gerçekleştirmek kolay olsaydı, PKK çıkışına hiç olmazsa küçücük bir miras kalırdı. Her şey bu kadar olağanüstü koşullarda gerçekleşmezdi.

PKK bütün bunları görüyor, ulaşılması gereken hedeflere nasıl varılacağını yollarını buluyor. Bunun dünyadaki özgünlüğüne, benzersizliğine uygun özgün mücadele yöntemlerini tespit ediyor. Başarısını bu gerçeklik temelinde ortaya çıkarıyor. Bu nedenle tarihe en özgün hareket olarak geçiyor.

Günümüzde PKK'nin gelişmesi, dost ol-

sında PKK'nin geliştirdiği eleştiri-özeleştiri sistemi incelenmesi gereken özelliklere sahiptir. Bununla ortaya çıkarılmak istenen özgür kişilik yaratılmaya çalışılıyor. Bu kişilikle özgür yaşam yaratılıyor.

Bu kişiliğin, karşısında alternatif olduğu eski toplum kişiliğiyle yakından uzaktan benzerliği yoktur. PKK'de ulaşmak istenen kişilik budur. Bu kişilik yaratıldığı oranda istenilen gelişmeler de yaratılmıştır. Yine bu kişilikte eski toplumun özellikleri bulunduğu oranda gelişmeler eksik kalmıştır. Kişilikteki sürekli gelişme, görevlerde sürekli başarı olmuştur. Kişilikte duran gelişme, görevlerde başarısızlıktır. Kişilikteki gerileme, görevlerde gerilemektir.

Bunun üzerine amansız yoğunlaşan PKK, maddiyatla maneviyat arasında bağ kurarak gelişmenin, başarmanın esas halkasını yakalamıştır. Kadro yapısına bu gerçekliğin bilincini veriyor. Yine aynı bilinci topluma taşıyarak kadroyu köprü yapıyor. Gelişme sınırsız veya sonsuz olduğuna göre PKK kişiliğinin yapacağı işler, yerine getireceği görevler de sınırsızdır. Doğaldır ki, böyle bir kişilik özellikleri, toplumda görülen, alışılan, gelenekleşen özelliklerden farklıdır. Bir red kişiliğidir.

Hiçbir PKK'linin yüzü yarattığı gelişmeden, kazandığı başarıdan gülmez. O, gelişmeden, başarıdan güç alır. Bunun neden

görüyor. Bu eski dünyanın yıkıntıları üzerine inşa edilen özgür bir dünyadır.

PKK'nin 16 yılında Kürdistan'da bu anlamda büyük bir devrim gerçekleşmiştir. İnsanı güçlü kılan, insanı eylemci kılan, insanı insanca yaşam mücadelesine yönelten yeni bir ruh ortaya çıkmıştır. PKK'nin yaşamı, kişiliği ve ruhu 16 yılda toplumsallaşmıştır. PKK Kürdistan halkının ruhu olmuştur. PKK'yi yaşayan Kürt boyun eğmeyen ve hakları için ölümüne mücadele eden Kürttür. PKK'yi reddeden Kürt, eski Kürt bile değildir, düşmanına daha da boyun eğen, yaşamını daha fazla sömürgeciye bağlayan, bunsuz adım atamayan ölü Kürttür.

Kürdistan'dan, Kürdistan halkından bahsedildiği zaman, dünyanın başka yerlerinde görülmeyen yeni çağrışımlar yapılmaktadır. Adı bile yasak olan Kürdistan yok artık. Kendine yabancılaşan ve kendisi dışında herkes için çalışan Kürt de artık yok. Eski aile, eski köylü, eski şehirli, eski kadın, eski erkek, eski ihtiyar, eski genç ve eski çocuk bugün arasan bulamazsın. İlişkiler başka, düşünceler başka, yürüyüşler başkadır artık.

İşte bütün bunlar yeni bir ruh, yeni bir yaşam, yeni bir kişilik gelişmeleridir. Bunun adı da Başkan APO önderliğinde yaşanan PKK'dir.

27 Kasım'da doğan ve gelişen

YENİ BİR YAŞAM ZAFERİNE DOĞRU

Başkan APO, *“Son tahlilde ideoloji, politika ve eylem de sosyal yaşam içindir”* diyor.

PKK'nin doğuşu ve gelişimi tarihte yeni bir olaydır. İlk defa bir hareket tarihin bir kimlerinden sonuç çıkarıyor ama taklitten uzak duruyor ve somut gerçeklerinin somut oluşumu olarak sahneye çıkıyor. Uygulanmış modelleri temel almıyor, yerleşmiş kalıplara girmiyor, mevcut statükoyu tanımıyor. İnsanlığın gelişimi önündeki bütün tabulara karşı amansız bir savaş başlatıyor. Politikasını mücadele yöntemlerini buna göre geliştiriyor. Tarihin Kürdistan halkı hakkındaki hükmünü tanımıyor.

16 yıl geçti. Bütün yönleriyle PKK'yi kavrayan, tanımlayan çıkmadı. Nasıl çabaladı ve nasıl başardı, kimse fazla anlayamadı. Tarihte hiçbir hareketin uluslararası büyük komplo ve kuşatmalara rağmen bu şekilde gelişme gösterdiğine tanık olunmadı. *“PKK çizgisine tam hakkı verilirse”* diyor Başkan APO, *“dünya da karşımızda dursa, yine de yürüyüşümüz durdurulamaz.”*

PKK yerleşik tanımlarla değerlendirilirse hiç anlaşılamaz. Askeri bir hareket veya siyasi bir güç olarak izah edilirse, gerçekliği ortaya çıkarılamaz. İnsanlık idealleri, insanlık cumhuriyeti PKK literatüründe ağırlık oluşturan kavramlardır.

PKK'nin temel özelliği özgür düşünce ve özgür eyleme sahip olmasıdır. Şüphesiz bu yaklaşım halktan soyut değildir. PKK gerçekliği nedir, nasıl ortaya çıktı, nasıl uygulanır sorularının cevabı nefes nefese yaşanan ve her anı dolu geçen bir tarihtir. Geçmiş bin yılların gidişatına set çeken ve gelecek yüzyılları şimdiden etkisi altına alan bir gerçekliktir.

Bu anlamda PKK deneyimini, onun bü-

sun, düşman olsun herkesi şaşkınlık içinde bırakıyor. Sömürgecilik, emperyalizm ve bunların işbirlikçileri şimdiye kadar başıvurmadık yöntem bırakmadılar. Hiçbir zaman görülmediği kadar PKK'yi boğmaya çalıştılar. Bunu adeta ölüm kalım mücadelesine dönüştürdüler. Ama her seferinde başarısızlığa uğradılar. Kazanan hep PKK olmuştur.

Başkan APO, her anlatımında, her çözümlemesinde, her perspektifinde kazanımların çok büyük zorluklar, nefes nefese çabalar içinde ortaya çıkarıldığını belirtir. An'ların bile nasıl kurtarıldığını önemle vurgular. Hemen herkesin anlamadığı, göremediği bu mücadelenin sıradan yöntemlerle yürütülemediği; bu kazanımların da sıradan çabalarla ortaya çıkarılmadığıdır.

PKK'nin olaylara, olgulara yaklaşımı farklıdır. Her şeyin en zirvesini hedefler. Gelişimde sınır tanımaz. Maddiyatta ve maneviyatta gelişme hedefi sonsuzdur. Yetinmecilik asla kabul görmez. Başarıdan tatmin olmak, ya da gelişmeler üzerine sarhoş olmak, sert eleştirilerle mahkum edilen anlayışlardır. PKK değerlendirmelerinde, özellikle Başkan APO'nun çözümlemelerinde işlenen ağırlıklı bölüm, hatta bunun % 95'i kişilik sorunudur. Bu, mücadelenin % 5'i düşmana karşı veriliyorsa, % 95'inin de iç yapıya yönelik verildiği anlamına gelir.

Burada PKK'nin devrim hareketlerinde görülmeyen bir tarzda geliştirdiği eleştiri-özeleştiri yöntemi vardır. Bireyin şekillenmesinde, yanlışların ve yenilgilerin ortadan kaldırılmasında, yürüyüşün başarı doğrultusunu yakalamasında, ortamın netleştirilmesinde, doğru ile yanlışın ayırt edilmesinde, hak ve adaletin yerini bulma-

fazla olmadığını düşünür. Kendi kendisini sorgular; pratiğinin muhasebesini yapar. Nerede hata yaptığını, bunun nereden kaynaklandığını ve nasıl aşılabileceğini kendi kendine sorar. Kendine bugünden güçlü bir yarın için yön verir. Bu anlamda rahat değildir. *“Görevimi tam yaptım”* anlayışını reddeder. Tabii *“görevimi yapamadım, hep başaramıyorum”* ezikliğini de yaşamaz. *“Daha çok katkı sunabilirdim, başarı sağlayabilirdim”* anlayışıyla hareket eder. Bu onu daha fazla büyümeye, dolayısıyla daha fazla başarıya teşvik eder. Kendi başarısızlığını başkasında aramaz. Hatalarını gerekçeler sıralayarak kamufle etmez, görünmezden gelmez.

Gerçek PKK'li bireyci değil. Kolektivizmi esas alır. Bir kere kendini kendisine ait görmez. *“Bu can benimdir, istediğimi yaparım”* demez. İnsanın insan olabilmesinin gereği olarak gelişmeyi yaşıyorsa, yanındaki de yaşatır. Kendini ilgilendiren kendisi değildir. Bir halktır, bir halkın ulusal kurtuluş sorunudur, insanlığı yücelten davadır.

PKK kişiliği kompledır. Gelişkin bir özelliğine sığınıp çok yönlü olmayı gözdürmez. Ya da kendini belli bir görev ve alanla sınırlı tutmaz. Yaşamını buna göre şekillendirmez. Bulunduğu alanda mücadelenin genelini; bütün sorunlarını düşünür. Yurt dışında yurt dışını düşünmez. Her anını savaş için, Kürdistan için yaşar. Böylece savaşçı bir kişilik kazanır. Böyle bir kişilik ister rahat ortamlarda olsun, isterse de zorlu ortamlarda olsun doğrultusundan sapmaz. Yaşamı ve çalışması döneme cevap verecek tarzda olur. Yük olmak yerine, yük kaldırır.

Bütün bunları ne için yaptığını bilen bir kişiliktir. Bunun yeni bir yaşam, yeni bir kişilik ve yeni bir ruhu ortaya çıkardığını

“PKK'nin 16 yılında Kürdistan'da büyük bir devrim gerçekleşmiştir. İnsanı güçlü kılan, insanı eylemci kılan, insanı insanca yaşam mücadelesine yönelten yeni bir ruh ortaya çıkmıştır. PKK'nin yaşamı, kişiliği ve ruhu 16 yılda toplumsallaşmıştır.”

“PKK, kendini affettirme hareketidir.” (Abdullah Öcalan)

Düşkünlük ve 12 Eylül kültürünün şekillendirdiği

ÖLÜ KİŞİLİK ÇIRPINIŞLARI

Bugün Kamran İnan, Hikmet Çetin, Necmettin Cevheri ve Tahir Adıyaman gibi ünlü hainlere bile sorsanız, Kürt olduklarını inkar etmezler. Kürt halkına düşmanlığı akıllarından bile geçirmediklerini, tüm güçleriyle Kürt halkını "Terör örgütü PKK"den ve "Eli kanlı APO"dan kurtarmaya çalıştıklarını söylerler. Asıl kimliklerini, düşmanlıklarını dile getiremezler. Sömürgeci efendileri onların rollerini böyle buyurmuştur! Yoksa kabul görmezler. Bunların bir de küçük

den önemlisi, ne kadar ağır gelse de, gerçekleri kabul etmek zorundasın. Bile bile kabul etmezsen hiçeşirsin, düşkünlüğün iğrenç bataklığında her anı çırpınışlar içerisinde geçirirsin. İnsanca düşünme yetini kaybedersin. Ayakta dolaşırsın, dilini konuşturursun, ama ölüsün. Psikolojin, ruh halin seni insanlıktan uzaklaştırır ve soysuzluk yoluna yolcular. Sonuçta insanlığa düşman olan her şeye dost, insanlığa dost olan her şeye tam ve azgın bir düşman kesilirsin.

kaldı. Ama hiçbir zaman PKK'liliğe ulaşamadı. Bunun en önemli nedeni, onun çağa uyum sağlamayan, bu anlamda çağdışı olan kafa yapısına sahip olmasıdır.

Kendisini müthiş kandıran gerici bir tip. Dostoyevski'nin "İnsancıklar"ındaki Yefimov örneğini hatırlıyor insan. Yefimov 19. yüzyılda yaşayan bir kemancıdır. Yenilenmeye gerek duymayan, bilmediği ve görmediği halde kendisini dünyanın en büyük müzisyeni sayan, dolayısıyla kendisine müthiş sevdala-

PKK mücadelesine sadece karşı çıkmayan veya çıkmayan bir "aydın" a benziyordu. Yazdığı yazılar siyasi değildi, 12 Eylül'ün beslemesi "moda yazarlar"ın izlenimleri, anıları, öyküleri, fıkrosları niteliğindeydi. "Ben diğer yazarları yazamıyorum" sözleri ona aittir. Gerçekten basın-yayın çalışmalarında yer aldığı süre içerisinde tek bir bildiri yazmadı; Berxwedan için de 2 sütundan fazla yorum hazırlamadı. Bakın, 12 Eylül'ün "moda yazarları"nın kitap ve yazılarında siyasi bir içerik bulamazsınız. Bu unsurun kendi düşkünlük ve ölü kişilik belgesi niteliğinde olan kitabında yazdıkları tanıyanlar için hiç şaşırtıcı olmasa gerek. Gücü ancak buna yetmiştir. Çünkü o inanmamıştı; Başkan APO'nun deyimiyle, devrimci saflarda görülen gerçek anlamda bir münafıktı. Siyasetçi veya bir devrimci değil, "edebiyatçı"ydı. Herkes çok iyi bilir ki, Kürdistan halkının köleleşmesinde en temel etken, onun sömürgeciler tarafından siyasetsiz bırakılmasıdır. Yine onun bağımsızlık ve özgürlüğe gidişine, siyasete kavuşmuş olması kaynaklık ediyor.

Evet, sözümona bir "kitap" yazmıştır. TC'nin özellikle öne çıkardığı 12 Eylülcü yazarların kalemıyla yazmıştır; tabii bunların acemisi ve ikinci sınıfı olma farkıyla. Dedikoduyla sayfaları doldurmuştur. Zaten 12 Eylülcü yazarların temel özelliği onların yaratıcı, üretici olarak değil, ismarlama olarak yazmaları ve sermayelerinin de dedikodu ve özel savaş malzemesinden oluşmasıdır. A. Cem Ersever'in yazdıklarıyla bu unsurun yazdıklarını karşılaştırırsanız, özel savaşın bu binbaşısına belki saygı duyma gereğini duyarsınız. Bu anlamda Selim'in tarihi, onurlu insanların tenezzül etmediği çağdışı-toplumdışı işleri yapma tarihidir. Nitekim son yazdıklarında dış güçler tarafından Kürdistan toplumuna yerleştirilen gericiiliği hortlatmıştır.

Böyle bir gericiilik içinde "modernlik" de sergilemiyor değil. Milliyet gazetesi yardımcı oluyor. PKK içinde ara verdikleri "aşk"larını özel savaş cephesine geçtikten sonra tekrar yaşamaya başlayan Selim ve Selim'i hep içinde gizleyen Medya (Aysel Çürükkaya) sömürgeci basının birinci sayfasında "mutluluklarını" yansıtıyorlar. "Örnek aile", "örnek evlilik" tablosunu sergiliyorlar. PKK'lilere hitap ettiklerini mi sanıyor bu sefiller? Özel savaş bile bu konuda umudunu kesmiş, yeni taktik-

Selçuk

bir halkın, kutsal kurtuluş davası karşısında kocasını tercih ediyor! "Evliliğimizi APO'nun elinden kurtardık" diyor bu aşağılık güdüler mahkumu. Gerçekten kaçarak köleliğini özgürlükten kurtardı. Ve şimdi mutludur! Büyük Roma İmparatorluğu'nun efendisinden izinsiz zincirlerinin çözülmesine müsaade etmeyen kölenin mutluluğu! İnsan bu tür örnekler karşısında, Başkan APO'nun özellikle son değerlendirmelerinde konu ettiği o köylünün ünlü sözlerini hatırlamadan edemiyor: "Benim bizimle uğraşmana gerek yok; kullarımız uzundur, biz adam olamayız!"

Şüphesiz, köleler özgür düşünemez, özgür konuşamaz, özgür yapamaz. Kitabının isminden de anlaşıldığı gibi, yüzyılların kölesi Selim unsurunun dile getirdiği hiçbir şey ona ait değildir. Hepsi gerici kalıntıların dilidir, çağdışı fosilleşmiş görüşlerdir. Tilkilik yapıp Kürtlerin Selman Rüştu'su ya da Teslime Nesrin'i olacağı ve kendisine sahip çıkılacağı hayalini görüyor. Ne kadar düşünemez olduğu, müthiş bir gericiiliği yaşadığı, dünyadan habersiz olduğu, eski Kürt tutuculuğunu sergilediği burada da ortaya çıkıyor. Böyle olmasaydı, Kürdistan'da artık eski tilkilğin de aşama kaydettiğini görmüş olurdu. Dikkat edilirse, safını açıktan değiştirip karşıt cepheye geçmiş olmasına rağmen, hala eski Selim'dir. Düşmanlığını mertçe yapma, bir karşıt pozisyonu yakalama gücünü gösteremiyor. Bu anlamda gelişmelere açık olmayan robot ya da kemalist, feodal kültürün yoğurduğu bir kişilik.

Şimdi böyle bir kişilik ne yapabilir? Bu "ne yapabilir" in cevabını yazdığı kocakarı dedikodularında bulmak mümkün. Hiçbir çevrede yer bulamayacağını bildiğinden halkımızın Zaza olan kesimine, bunun içinde de Bingöllülere sığınmaya çalışıyor. Onların kafasını hayali iğrenç iddialara başvurarak karıştırmayı hedefliyor. Eski namus anlayışı numaralarına oynuyor. Hiç kimsenin inanamayacağı iddialarla halkımızın bu kesimini kendine alet etmeye çalışarak, partiye karşı çıkarmak istiyor. Zazaların gururunu gerici temelde kullanma yoluna başvuruyor. Burada da cephesinde yer aldığı düşmanla aynı paralelde hareket ediyor. Düşman öteden beri bazı piyonları aracılığıyla Zazalar üzerinde oynuyor.

"Büyükülüğün yaşandığı yerlerde küçüklik de vardır. Yücelmenin boy verdiği ortamlarda düşkünlük daha çok belirgindir. Böylesi süreçlerde iki taraf veya iki kişilik ortaya çıkar, isim yapar. İki yoldan başka secenek kalmaz. Ya soylusun, ya da soysuz; ya yücelmeyi yaşarsın, ya da düşkünlüğü."

kardeşleri vardır. Aynı yola çıkmak üzere, bunların iddiaları da başka maskelerle örtüldü. Tabii istediklerini yapmaya devam etsinler, özgürdürler. Çünkü kendilerini bekleyen sonu unutmazlar. Karşıdakileri de çok iyi tanıdıklarından, böyle bir "yaşam" mücadelesine o kadar çok ihtiyaçları vardır ki...

Devir çok değişti. "Misak-ı Milli"de son 10 yılda değişmeyen hemen hiçbir şey kalmadı. Olumlu veya olumsuz, ama her şey değişti. Gelenekler, düşünceler, ilişkiler, insanlar, statüler altüst oldu. Hayal edilmeyen, gülünüp geçilen, milyonda bir şans verilmeyen, "bana mı bize mi kalmış" denilen her şey gerçeğe dönüştü. Bütün bunların somutunda insanca yaşama hiç yer olmayan eski bir dünya yıkıldı. Herkes bu yıkıntılar altında kaldı ve yine herkes buna göre kendine yön vermek zorunda kaldı.

Tabii ki gerçekler kimsenin niyetine göre ortaya çıkmaz. Gelişmeler kimsenin paşa gönlüne göre seyir izlemez. Eski dünyayı yıkan, herkesi kendine getiren PKK, ideolojisi, politikası ve yaşamıyla Ortadoğu'da, hatta dünyada yeni bir olay oldu. Şu düzeyde veya bu düzeyde varlığını hissettiren herkesi köklüce sarstı. Yerleşik düzenini sorguladı; ya rahatsız etti, ya da sevindirdi.

Herkes Kürdistan'a, Türkiye'ye, oradan Ortadoğu'ya ve giderek dünyaya baksın. Buralarda insanlığı ilgilendiren neler olup bitiyor? Böyle bir zamanda yaşamak nedir? Canlı olup da yaşayan kim, ölü durumda olan kim? Emperyalist, sömürgeci, gerici kültürde erimenin ve buna karşıt olarak arınmanın ölçüleri nedir? Özgür düşünmenin, özgür yapmanın, özgür yaşamın mücadelesi nasıl bir kişilik ister? Benzer daha birçok soruya cevap bulmak önemlidir. Hatta kaçınılmazdır; çünkü temel noktalarda sorgulayıcı olmadan, bilimsel sonuçlara ulaşmadan günümüz dünyasında gerçekleri ortaya çıkarmak, sanıldığından çok daha zor.

Büyükülüğün yaşandığı yerlerde küçüklik de vardır. Yücelmenin boy verdiği ortamlarda düşkünlük daha çok belirgindir. Böylesi süreçlerde iki taraf veya iki kişilik ortaya çıkar, isim yapar. İki yoldan başka secenek kalmaz. Ya soylusun, ya da soysuz; ya yücelmeyi yaşarsın, ya da düşkünlüğü. Her şey-

Bunlar tartışma yönü kalmamış gerçeklerdir. Aşılması mümkün olmayan gerçeklerdir. Bu gerçeklere karşı savaşmak Don Kişotluk bile olamaz.

Bu gerçekler ışığında bir zamanlar "devrimcilik" yapan Selim Çürükkaya gibi düşkünlük düşkünlü, sefiller sefilli bir unsuru nereye koymak gerekir? Devrimler tarihinde provokatörler, ajanlar, ihanetçiler, dönekler vb.'leri çokça çıkmıştır. Bunların bir tanımı ve kişilikleri var. Fakat bu unsurun kişilik yapısı, yaşam biçimi, anlayış özelliği bu en aşağılık sınıflara bile ulaşmıyor. Bu kişiliği tanıyan herkes onun üzerinde araştırma yapsın, gerçekten kendisinin bir sıfat, bir konum için uygun olmadığını görecektir. Bu nedenle insanın ilk aklına gelen, Selim Çürükkaya'yı duyup da tanımayanların çok şanssız olduğudur.

Bu unsur "düşmanın Kürdü" bile değil. Gizli veya dolaylı değil, açıktan kendisini şekillendiren sahibine gitsin, kesin kovulacaktır. Ne yapsın onu düşman! Kamran İnan gibi sömürgeciğe akıl hocalığı mı yapabilir? Hikmet Çetin gibi dışişleri bakanlığını mı yapabilir? Tahir Adıyaman gibi PKK'ye karşı savaşan korucu çetelere önderlik mi yapabilir? Ya da azılı kontra Alattin Kanat gibi "faili meçhul cinayet" mi işleyebilir? Bu sorulara başkası değil, bu unsurun kendisi cevap verebilir mi?

Artık düşmanın ölçüleri de değişmiştir. Ona iş yapacak "Kürt" lazımdır. PKK'ye karşı savaşacak "Kürt" gereklidir. Düşmana sığınmak da beceri ister. Yaşanan örnekler var. Düşman, kendisine sığınanlardan işe yaramayanları anında öldürüyor, başına bela edecek zamanı bulmuyor. Selim unsurunu belki de ikna edip PKK'ye göndermeyi kendisi için daha yararlı görür. Yine PKK karşıtı provokatörlerin yanına gitse (ki gitmiştir), kullanırlar, ama kendilerinden saymazlar. Onlar için de güvenilmez olmaz. Yani bu dünyada yer bulamayacak kadar alçalmış bir kalıntıdır.

Bu unsurun kişilik özellikleri ilginç ve terstir. Gerçekleri hazmetmeyen, olduğu gibi görünmeyen, yeniliğe kapalı olan, tutuculuğunda ısrar eden bir kişiliktir. Sözümona kalıpcı olmadığını sandığı fosilleşmiş bir yapıdır. Değişik düşündüğünü kendisi de söyler. Gerçekten değişiktir. 1980 öncesinde PKK'ye katıldı, yıllarca cezaevinde

nan, herkesin onun gibi kendisini sevdiğini düşünen bir kişilik. Gelişme, dönüşme yönünde çabası olmaz. Kemani raflarda tozlanır. Kendisince çalışmasına gerek yoktur. Biraz dışarıya açılıp gerçekleri görünce, kimse tarafından tanınmadığını, dinlenmediğini, kendisinden çok büyük kemancıların olduğunu görür. Son bir kez kemancını kendine güvensiz ve korkakça çalmaya yönelir. Ama kurtulamadığı acı gerçekle karşılaşır; bir hiç olduğunu görür. Artık insanların, çevresinin içine çıkmayacağını, söyleyecek hiçbir şeyinin olmadığını düşünür. Çünkü ayağa kalkamayacak kadar düşmüş, bir adım atamayacak kadar yenilmiştir. İntihar etmeyi tercih eder. Benzerlik arzeden "20. yüzyıl" insanı "yazar" Selim ise kaçmayı, yaşayan ölüyü tercih ediyor.

Devrimci-yurtsever kamuoyunun yakından bildiği gibi, 12 Eylül rejimi, faşist felsefesinin oturtulması, bu felsefe doğrultusunda topluma işe yaramaz, bireyci, güvensiz, kof, insanlık sorunlarına ilgisiz, teslimiyetçi, boyuneğmeci bir kişilik kazandırmak için bir çeşit yazarlar türetti. Bu 12 Eylül yazarlarının yaygın propagandası sömürgeci özel savaş rejiminin ilgili kolları tarafından yapıldı. 12 Eylül rejimi bunu cezaevlerine de yansıttı. PKK Zindan Konferansı'nın yapıldığı dönemlerde Başkan APO bir değerlendirilmesinde, Selim ve diğer bazıları

"Bölgecilik ve hemşehricilik, bizzat hitap edilen kesimler tarafından Selim unsurunun başına yıkılmalıdır. Bu, Zeki Palabıyıklara, Mehmet Karasungurlara, Ömer Akkaya (Zaza Hasan)lara, Vahdettin Kıtaylara, Hasan Çürükkayalara, Celal Baraklara vd. tüm Bingöllü şehitlere bağlı kalmaktır. Sahip çıkılması gereken kahramanlar bunlardır."

için, "Bunlar kendilerini PKK'li değil, yazarlar, legal platformlarda mücadele eden politikacılar olarak görmektedirler" diyordu. Bu unsur 12 Eylül felsefesini tam özümseyerek hep kendini yazar olarak gördü. Cezaevinden çıktıktan sonra da kendini yazar olarak tanıttı. Avrupa'dayken de bir "yazar" olarak tanınma mücadelesini verdi. Halktan çok yazarlara, aydınlara gitti. Zaten isteseydi de kimse onu PKK'lilere benzetemezdi. Aslı benzemiyordu.

lere başvurmuştur. Dolayısıyla bırakalım PKK'lileri, her Kürdün kendi yüzlerine kaç kez tükürdüğünü düşünmek istiyorlar mı? Biliyoruz ki, PKK'nin Başkan APO'nun çözümlemeleri temelinde yarattığı özgür kadına karşı özel savaş rejimi Tansu Çiller'i çıkardı. Medya unsuru da PKK'deki özgür kadına karşı Tansu Çiller'in alt sınıfından özel savaşın ikinci bir örneği mi olabilir? İşte yeryüzünü kirleten düşkünlere sefalet! Bu nasıl bir özgür kişilik ki,

Onların Kürtlerden ayrı bir kol olduğunu, bağımsız örgütlenmeleri gerektiğini vb.'ni propaganda ediyor. Bunkaki amaç, halkımızın kendisi olan bu kesimi PKK'den uzaklaştırmaktır. Başkan APO, bunun alçakça bir düşman oyunu olduğunu, Zazalığın bilinçli bir şekilde çarpıtılmak istendiğini belirterek, "Zazalık en eski Kürtlüktür" diyor. Araştırmalar da gerçeğin böyle olduğunu ortaya çıkarıyor.

Devamı 23. sayfada

TÜRKİYE'DE KİTLE İLETİŞİM GELİŞİMİNİN ÖZELLİKLERİ

Cumhuriyet dönemi ve kitle iletişimi

Osmanlıların bütün Batılılaşma çabaları, kendilerini çöküşten kurtaramamıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılışından sonra yerine geçen Türkiye Cumhuriyeti devleti, Osmanlı'nın bir uzantısı ve devamı olarak tarih sahnesinde yerini almıştır.

Osmanlı'nın son dönemlerinde ortaya çıkan "feodalite-nin burjuvalaşması" süreci, en sonunda kendisini TC biçiminde somutlaştırmıştır. İttihat Terakki'nin Türklük ideolojisini devralan kemalizm, kendisini devletin egemen gücü olarak biçimlendirmiştir. Kemalizmin topluma getirdiği yeni bir şey yoktur; "Batılılaşma" düşüncesinin en kararlı savunuculuğunu yapması dışında.

Kemalizm, başından beri egemen sınıfın düşüncesi olarak kararlı bir Batılılaşmayı savunmuş, üstten dönüşümler ve baskı temelinde bunu topluma yaydırmaya çalışmıştır. "Şapka devrimi", Latin harflerine geçiş, kılık-kıyafetin Batı'ya uydurulması vb. göstermelik değişimler "çağdaşlaşma" adına savunulmuştur. Kemalizmin böyle göstermelik "devrimleri", "emperyalizme karşı olma" vb. söylemlerle de tamamlanmıştır.

Elbette böylesine köksüz ve gerçek dışı propagandaları yaymak için TC ilk kuruluş dönemlerinden itibaren "kitle iletişim araçları"nın gelişimine oldukça önem vermiştir. İletişim olayı üzerinde devlet tekelini kurarak, bunu da sınıfsal gelişiminin hizmetine sokmayı amaçlamıştır. Devletin iletişim olayı üzerinde kendini tekelleştirmesi, genç Türk burjuvazisinin bütün toplumsal bilgi kaynaklarını kendi ellerinde toplaması sonucunu getirmiş, böylece toplumu istediği gibi yönetip-yönlendirebilmiştir. Türk burjuvazisinin ekonomik açıdan güçsüzlük ve köksüzlüğü, koyu baskılarla ve ideolojik-kültürel hegemonya kurularak gizlenmek istenmiştir. Bu dönem gelişen basında, bu niteliği net bir şekilde gözlemlenmek mümkündür. "Anadolu basını", "Anadolu hükümeti" tarafından geliştirilip desteklenmiştir. Basın, bazen bizzat devlet tarafından sermaye verilerek geliştirilmiş, çeşitli yöntemlerle kulanmış ve korunmuştur. Örneğin; günümüzde dahi etkili bir gazete olan "Cumhuriyet gazetesi" bu yöntemle kurulmuştur. Kemalizm, kendi

kadrolarından Nadir Nadi'ye sermaye sağlayarak bu gazete-yi kurdurmuştur. İlk matbaaların, telefon ve telgrafın geliştirilmesi de bu temeldedir.

Devletle kitle iletişim araçlarının ve bu arada basının daha kuruluş dönemlerinden itibaren iç içe yaşamaları daha sonraki gelişim sürecini koşullandırmıştır. Fakat, kemalizm basını bizzat kendi adamlarına kurdurmakla kalmamış, devlet içinde özel birimler (Basın ve Yayın Genel Müdürlüğü gibi) kurulmuş, bu birimler basın üzerinde her türlü yetkiye sahip kılınmışlardır. Sansür ise bir başka denetim yoludur. Aslında bu kadar devletle iç içe geçmiş bir basın üzerinde böylesine kapsamlı bir denetim kurmaya da gerek yoktur. Çünkü basın zaten milli ideoloji doğrultusunda kendi kendini sınırlamış, hatta kimi dönemlerde var olan sansüre ek olarak, sınıfsal ve ulusal çıkarlar adına, kendisinin sansürlenmesini devletten bizzat istemiştir.

Özellikle 2. Dünya Savaşı dönemlerinde, basın, sansür istemekten başka, her önemli konuda iktidarın talimatını bekleyen ve bunu açıkça yetkililerden isteyen bir kurum; iktidarın uzantısı görünümündeki bir resmi büro konumuna düşmüştür. "Milli menfaatleri" ihlal ettikleri için kimi kez birbirlerini yöneticilere şikayet edecek kadar basın kendi gerçek işlevinden uzaklaşmıştır.

Diğer iletişim alanlarındaki gelişim çizgisi de bu durumdan pek farklı değildir. Nasıl ki, Türkiye'de basın devlet yönetiminde geliştirilmişse, kitap sektörü, üniversiteler vb. de bu temeldedir. Üniversiteler devlet denetiminde geliştirilmiş, kemalist kadrolar "profesör" yapılmıştır. Batı'daki gelişim biçimiyle toplumun bilgi merkezi rolünü oynayan bu kurumlar, Türkiye'deki gelişim biçimiyle tam tersi bir rol içerisindeyler. Bütün bu kurumlar üzerindeki devlet tekel ve devlet denetimi mutlaklıdır.

Elbette ki, tarihi gelişim özellikleri itibarıyla devletle iç içe olan ve yoğun denetim altında tutulan iletişim sektörünün asıl işlevini, yani "toplumsal iletişimi" artırması beklenemezdi. Bilimi geliştirme, aydınlanma ve bu doğrultudaki çabaları geliştirme misyonuna sahip iletişim sektörü, Türkiye'deki uygulanması itibarıyla bunun tam tersi amaç-

lara hizmet etmiştir. Bu araçların asıl görevi kemalizmi övmek, burjuva sınıf egemenliğinin propagandasını geliştirmekten ibaret olmuştur. Bütün toplumsal hareketler gizlenmiş, burjuva "satıcı" yaşam tarzının "çağdaşlaşma" adına koyu bir savunuculuğu yapılmıştır. Haberler gizlenerek ve çarpıtılarak işlerine geldiği gibi sunulmuş, "Güneş Dil Teorisi" gibi saçma ve şoven teorilerin propagandası yapılmıştır.

Türk iletişim sektörünün, bu döneminde, Kürdistan halkını da benzeri yöntemlerle yönlendirmeye çalıştığı görülmektedir. Bütün ayaklanmalar gizlenmiştir; artık gizlenemeyecek noktaya geldiğinde ise birkaç cümleyle geçirilmiş ve de çarpıtılarak verilmiştir. Bunun da ötesinde Kürt halkının tamamen imhasına gidilmiş, Kürt dili fiilen yasaklanmıştır. Anti-komünizm propagandaları geliştirilmiştir.

Görüldüğü gibi, devlet tekelinde geliştirilen basın ve diğer iletişim araçları sadece devleti korumak ve geliştirmek gibi işlevler görmüştür. Daha gelişmiş iletişim araçları olan radyo ve TV yayıncılığının başlaması da bu durumu değiştirmemiştir. Aksine, artan toplumsal-ekonomik gelişme karşısında zorlanan TC'nin, daha gelişmiş kitle iletişim araçları yoluyla toplumu daha iyi denetim altında tutma düşüncelerinden kaynaklanmıştır. Bu yüzden, tıpkı basın gibi radyo ve TV yayıncılığı da direkt devlet denetiminde başlatılmış ve devletin tekelinde geliştirilmiştir. Bürokratik birer aygıt görünümündeki radyo ve TV toplumsal iletişimin artmasına hizmet etmemişlerdir.

Özellikle radyo ve TV, devlet propagandasının; TC'nin sömürgeci ideolojisinin ve burjuva kültürünün daha da inceltilmiş ve geliştirilmiş yöntemlerle sürmesini sağlamıştır. Toplumsal iletişimi ve bilgilendirmeyi geliştirmeleri gereken, burjuva tarzda dahi olsa demokrasinin savunuculuğunu üslenmeleri gereken bu araçlar, "resmi" radyo ve TV yayıncılığının Türkiye'ye getirilmesi, düzenin kendi ideolojik propagandasını daha etkin bir şekilde yaymak istediğinden kaynaklanmıştır. Bu nedenle toplumsal iletişimi artırmak gibi önemli fonksiyonları olmamıştır.

meye ve denetimi altına almayı çalıştığını belirtmiştik. Ulusların arasında eşitsiz ekonomik gelişimin koşullandığı bu durum, günümüzde tam anlamıyla bir avuç emperyalist tekelci iletişim şirketini dünya ölçeğinde etkin duruma getirmiştir. TC de bu etkinin dışında değildir. İşbirlikçi-tekelci Türk burjuvazisi Batı'yla bütünleşme özlemi içerisinde, emperyalizmin medya ağıının kollarına gönüllü atılmıştır. Bu durum 1980 sonrasıyla sınırlı değildir, ama bu dönemde oldukça hızlanmıştır. TV programlarının çoğu ABD kaynaklıdır, sinemalarda oynatılan çoğunlukla Amerikan filmleridir. Sadece bunlar değil, haberler, fikir ve görüşler de ABD patentli olarak aktarılmaktadır. Günümüzdeki durumyla Türk medyası diye pazarlanan emperyalist medya olduğu açıktır. Yayınlanan dış haberlerin % 80'den fazlası uluslararası tekelin denetimindeki haber ajanslarından alınmaktadır. AP, Reuter, AFP, CNN vb. gibi dev emperyalist haber ajanslarının hazırladıkları haberler olduğu gibi aktarılmaktadır.

Bütünyle emperyalist medya ile bütünleşen Türk medyası, ortaklıklar vb. yöntemlerle de bu konumunu güçlendirmektedir. Kurulan "özel" TV kanallarında emperyalist tekelin de ortaklığı vardır. Uluslararası tekelci medya şirketleri direkt TC'de kendi kanallarını da yayın yapar hale getirmişlerdir. Bir yandan emperyalist tekelin, bir yandan da işbirlikçi-tekelci sermayenin denetimi günümüz Türk medyasının ana özelliğidir.

Emperyalist tekelinle birlikte Türk sermayesinin iletişim sektörü üzerinde etkili olması 1960'lı yıllarda başlamıştır. 1990'dan sonra ise Türk egemen sınıfı kendi tabiriyle "medya çağına" ulaşmıştır. Fakat medya çağına ulaşmak bile sermayenin yanı sıra devletin de iletişim araçları üzerindeki denetimini sona erdirememiştir.

Sermaye ve devletin iç içe geçmişliğinin sonucu olarak, Türkiye'deki egemen medyanın sosyo-politik konumunu saptamada pek güçlük çekilmez. Türkiye'deki egemen medya, ileri kapitalist ülkelerdeki güç ve çap'a sahip değildir. Ama yine de sermaye grupları arasında paylaştırılmış, sermaye tarafından tekelleştirilmiştir. Örneğin, basın esas olarak üç grubun denetimindedir. Hürriyet gazetesinden başka çok sayıda dergi (haber, magazin, televiz-

yon, mizah, sanat, kadın, erkek ve gençlik konulu) çıkarılan Hürriyet grubu, bunlara ek olarak bir haber ajansına ve dağıtım ağına sahiptir. Yine Sabah grubu (3 günlük gazete, 5 haftalık dergi vd. çeşitli yayınlar) ve Milliyet grubu da (ana gazeteden başka dergi, ansiklopedi, kitap yayıncılığı ve haber ajansı vb.) basın sektöründe oldukça etkindirler. Televizyon sektöründeki durum ise çok daha nettir. Türkiye'de özel televizyonlar ise hiçbir ön aşamadan geçmeksizin doğrudan büyük sermayenin kucağında doğmuşlardır.

Türkiye'de gelişen iletişim sektörünün bir başka özelliği de tekelleşmenin çok açık ve bariz bir şekilde daha ilk kuruluş aşamasında gerçekleşmesidir. Bu tekelleşmede basın, televizyon, radyo vb. yayınlar iç içe geçmiş ve belli firmalarda merkezileşmişlerdir. Örneğin, Sabah grubu basındaki faaliyetlerinin yanı sıra, kendi özel televizyon kanalı ATV'yi kurmuştur. Hürriyet grubu ile SHOW TV ilişkileri de belirgindir. Ve bu gruplar aynı zamanda radyo yayıncılığı da yapmaktadırlar. Yine Milliyet gazetesinin Kanal D isimli bir televizyon yayını yaptığı bilinmektedir. Kısacası, Türkiye'deki kitle iletişim araçları neredeyse bütünyle tekelleştirilmiş ve böylece toplumun bütün iletişim kanalları emperyalizmle ve devletle oldukça sıkı ilişkileri olan birkaç elde merkezileşmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ideolojik-politik alandaki ihtiyaçlarına cevap verebilmek için, basın devlet eliyle palazlandırılmış ve yönlendirilmiştir. Bu dönem, koyu bir sansür uygulanmış, haber iletmesi gereken basın "resmi-kontra" basına dönüştürülmüştür.

Basın ve radyo gibi iletişim araçlarına daha sonraları televizyonun da eklenmesiyle TC iletişimi tekelini güçlendirmiştir. Ancak yakın dönemlerde, değişik ekonomik ve toplumsal koşulların zorlaması sonucu kitle iletişim araçları üzerindeki sermaye egemenliği gelişmeye başlamıştır.

Günümüzdeki bu görünümüyle medya, üç ayrı ve güçlü kuvvetin (çok uluslu iletişim tekelileri, işbirlikçi tekelci Türk sermayesi ve devletin) denetimi ve egemenliği altındadır. Çıkarlarına benzeren ve örtüşen bu üç kuvvet de medyanı bütünyle kontrol etmekte, direkt yönlendirmektedir. Açık ki, medyanın işlevi de bu yönlendirmelere göre belirlenmektedir.

TC'de egemen medyanın işlevi

Toplumsallaşma beraberinde birçok gereksinimi ortaya çıkarır. İletişim de bunlardan biridir. Doğru haber alma, aktarılan haberlerin doğru ulaştırılması, insanlığın gelişiminde önemli yeri olan bilimin çıkarlarına alet edilmemesi sağlıklı bir iletişim olayını mümkün kılar. Kitle iletişim araçlarının temel görevleri halkı bilgilendirmek ve toplumun kültürel gelişimini hızlandırmaktır. Medya bunları gerçekleştirebildiği sürece sağlıklıdır. Bu

gerçekleştirilmeyip iletişim tek yönlü kılınırsa kitle iletişimi o zaman ancak egemen sınıfın kendi egemenliğini koruma ve kollama aracı haline gelir. Hele günümüzün gelişen teknolojik imkanlarıyla dünyanın her tarafında kendini örgütlü kılan medya, insanlığın gelişiminde büyük katkılar sunabileceği gibi günümüzdeki kullanım biçimiyle tam tersi araçlara da hizmet edebilme durumu vardır.

Devamı 23. sayfada

M
e
d
y
a

-III-

"Türkiye Cumhuriyeti'nin ideolojik-politik alandaki ihtiyaçlarına cevap verebilmek için, basın devlet eliyle palazlandırılmış ve yönlendirilmiştir. Bu dönem, koyu bir sansür uygulanmış, haber iletmesi gereken basın 'resmi-kontra' basına dönüştürülmüştür."

1980 sonrası kitle iletişiminin gelişmesi

1980 sonrası dönem tekelci Türk burjuvazisinin kendisini iyice kurumsallaştırdığı ve bütünyle devlete egemen kıldığı dönemdir. Özellikle 12 Eylül darbesiyle konumunu iyice güçlendiren işbirlikçi-tekelci burjuvazi kendisini emperyalizmin uluslararası sektörlerine bağlamış ve Türk pazarını çok uluslu emperyalist tekelere açmaktan çekinmemiştir.

Emperyalizm ile açıktan işbirliği yapması ve gelişen kitle araçlarının sağladığı güç,

TC'nin, toplumu denetim altında tutmak için dört elle "kitle iletişimi"ne sarılması beraberinde getirmiştir.

Kitle iletişim araçlarındaki asıl patlamanın 1990'lı yıllarda gerçekleşmesi ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin en yoğun geliştiği bir döneme denk gelmesi tesadüf değildir. Gerek ulusal kurtuluş mücadelesine karşı olma misyonu, gerekse de 12 Eylül'ün bütün toplumda yarattığı pasifikasyonu daha da geliştirmek amacıyla, kitle iletişim araçla-

rı emperyalist tekelci ve işbirlikçi Türk sermayedarları tarafından Türkiye ve Kürdistan alanlarına taşınmıştır. Bu taşınma sadece, yıllar önce keşfedilen iletişim teknolojisinin taşınması değil, aynı zamanda bunlarla birlikte emperyalizmin ideolojisinin ve yaşam tarzının da taşınmasıdır.

Bir önceki bölümde emperyalizmin iletişim ağıının ve onun etkisinin sadece kendisiyle sınırlı kalmadığını, bütünyle başka halkları da etkile-

Ölü kişilik çırpınışları...

Baştarafı 21. sayfada

Dolayısıyla Selim unsuru-nun kişilik yapısı bu gerçeğin ölçülerine vurulursa, onun Za-zalılıkla alakası olmadığı, tersi-ne insani değerlere olduğu ka-dar Zazalılığa da düşmanlık yaptığı sonucu ortaya çıkar. Burada Zazalılığa bir gericilik dayatılıyor. Öyle ki, üzerinde oyunların oynanmasına açık olsun, kendi gibilerine hizmet etsin. Böylelikle Zazalılığın, Bin-göllülüğün gururuyla, yurtse-verliliğiyle, namus anlayışıyla oynuyor. Sanki Zazalar çok safmış, geri özelliklere sahip-miş gibi hitap ediyor. Bu çok küçültücü bir tavır olarak gö-rülmeli ve karşılığı mutlaka sert olmalıdır.

Gerçekten Zazaların geç-mişten gelen, Türk sömürge-

ciliğine karşı pekişen gürurlu olma, inat etme, her şeyi ko-lay kolay kabul etmeme gibi bir özellikleri vardır. Bu özellik doğru temellerde işlendiğinde müthiş devrimci ve sonuç alı-cı rol oynar. Bu anlamda gu-rurlu ve başı dik olduğunu söyleyen her Zaza Kürt, Selim gibi bir düşküne sıradan bir kulak vermeyi bile gururuna yedirebilir mi? Selim gibi bir kişiliği adamdan saymayı ken-dine yakıştırabilir mi? Böyle bir tipte olumlu hiçbir şeyin kı-rıntısını bulabilir veya bekle-yebilir mi? Asla. Çünkü bu un-surda ne onur, ne gurur, ne şeref ve ne de namus vardır. Onun yürüdüğü yol namus-suzluğun ve düşkünlüğün yo-ludur. Düşman halkımızın onuruyla, namusuyla her gün

oynarken, Başkan APO ise nefes nefese büyük namus mücadelesiyle dayatılan bu namussuzluğu yerle bir etme-yi başarıyor. Ama Selim düş-künü tercihini düşmandan ya-na yapmış, Başkan APO'ya düşmanın bile düşünemediği iftiralarda bulunmuştur. İşte eski veya TC'ye ait Kürdün müthiş hainliği...

Bu unsurun nasıl bir düş-künlüğe oynadığı bütün yön-leriyle açılmalırsa, Kürdistan'da yabancı güçlerin Kürt halkına dayattığı düşkü-nlüğün tarihi ortaya çıkar. Baş-kan APO, düşkünleşen ile yü-celeşen kişilik tarihini her gün çözümlüyor. Selim unsurunun şahsında gerçekliğini bulan ölü kişiliğin iğrençliği bu temelde her gün biraz daha or-

taya çıkıyor. Böylece ölü kişili-ğin kuyusudeşilerek, onun kaynağı parça parça kurutul-u-yor.

Bu gerçeklerden hareket-le, bu unsurun özel savaşa hizmet temelinde geliştirme-ye çalıştığı bölgecilik ve hemşehricilik, bizzat hitap edilen kesimler tarafından onun başına yıkılması Zeki Palabiyıklara, Mehmet Kara-sungurlara, Ömer Akka-ya(Zaza Hasan)lara, Vahdet-tin Kıtaylara, Hasan Çürük-kayalara, Celal Baraklara vd. tüm Bingöllü şehitlere bağlı kalmaktır. Sahip çıkılması gereken kahramanlar bunlar-dır. Aslında bu unsurun halk karşısına çıkacak gücü yok-tur. Sığınmaya çalıştığı ke-simlerden de yüz bulamaz.

Herkes onu iyi tanımakta, bir hiç yerine koymaktadır. Bin-göllü veya burada yaşayan halkımızın Zaza kesimleri ka-rarlarını çoktan vermişler. Başkan APO'nun yolunu aç-tığı insanlık davasında yerleri-ni kesin bir kararlilikla almış-lardır.

Tabii bu düşkün unsuru 1980'lerden bu yana dolaylı ve dolaysız olarak özel sa-vaşla bağlantılı şebekelerin beslediği de unutulmamalı-dır. Düşman Bingöl'ü bu şe-bekeler eliyle boşaltmış veya teşvik etmiştir. Bu oyunlar görülmelidir. Görmekle de yetinmeyip buna karşı daha güçlü bir örgütlenme ve ulu-sal kurtuluşçu bir birlik teme-linde düşmana, onun besle-meleri şebekelere, Selim tipi düşkünlere yer verilmemelidir. Sanki Bingöllü bazı ke-simler sahip çıkıyormuş gibi

bir hava bilinçli bir şekilde yaydırılıyor. Gerçekte ise böyle bir durum yoktur, ola-maz da. Bir-iki kişi bu unsura sahip çıkıyorsa ya da böyle bir tutum içinde bulunuyorsa, bu, söz konusu düşkünün Bingöllüler arasında yer bul-duğunu göstermez. Gururlu-yum, namusluyum diyen Za-zalar, Bingöllüler böyle bir ti-pi kendilerinden saymazlar. Yakışan tavır, gururlu ve na-muslu yaklaşım budur. Düş-manın diyarlarında balayına çıkan Selim ile Medya düş-künlerinden kendilerine bile hayır gelmediğine göre takı-nılacak tutum bellidir, bu ne-denle daha fazla izaha gerek yoktur. Zazacadaki bir de-yimle, bunlar "Bênamus, bêxêyret"ler olarak artık adam olma şanslarını bir da-ha yakalayamamacasına kaybetmişlerdir.

Kürt halkı 16 yılda demokratik...

Baştarafı 18. sayfada

de kendisine güvenmeme-sidir. İşte bunun aşılması gerekiyor. Güven ile zama-nı iyi kullanmak yan yana getirilirse sorun çözülecek-tir.

5. KONGRE 6. KONGRE'NİN ÖZGÜR KÜRDİSTAN'DA YAPILMASINI ÖNÜNE HEDEF KOYACAKTIR

PKK 5. Kongre'ye gidi-yor. Başkan APO'nun dedi-ği gibi, "Diriliş başarılıdı, sıra kurtuluşa." Bu nedenle 5. Kongre'yi zafer kongresi, sonraki süreci kurtuluş sü-reci olarak değerlendirmek gerekir. Artık önümüzdeki 4 yıl, kesinlikle Kür-distan'da zaferin ve kurtuluşun gerçekleştirildiği yıllar olacaktır. Ve 6. Kongre'nin bağımsız ve özgür Kür-distan'da yapılması hedefle-necektir. 5. Kongre, kendi-sine böyle tarihi bir anlam, görev yükleyecektir; böyle

bir hedef koyacaktır. İlk de-fa böyle bir hedef konula-caktır. Ve bu gerçekçi bir hedeftir. Çünkü dünya ko-şulları müsaittir. Yine halkı-mızın birikimi buna müsait-tir. Ordulaşma, savaş dene-yimi buna müsaittir. Türk devletinin çöküşe doğru gitmesi, artık daha uzun bir süre dayanamaması, 5. Kongre'nin bize özgürlük getireceğini gösteriyor. PKK, 5. Kongre sürecinde ve sonrasında bütün imkan-larını yayacaktır. Bütün gü-cünü biriktirecektir. Bütün birikimini, bütün deneyimi-ni savaşa sürerek 6. Kong-re'yi özgür koşullarda yap-manın yolunu açacaktır. 5. Kongre, bu anlamıyla tarihi değerde geçecektir. Her so-runu en iyi bir tarzda tartı-sacaktır. En iyi bir planla-maya kavuşacaktır. Artık yenilgili yanları kapatacak, zaferi sağlayacak her türlü kararlara varacaktır. Halk da 5. Kongre gücüyle, ra-hatlıkla "zafer kazanılmış-tır, bundan sonraki süreci zaferin tarihi olarak yazaca-ğız" diyecektir.

Artık Parti Önderliğimi-zin ispatlanmış kişiliği var, önderliği var. PKK yenilgi-sizliği yakalamıştır. Ölüm-süzlüğü yakalayan, destan-lar yaratan kahramanlar gi-bi yenilgisizliği yakalamış-tır. Bu yenilgisizliği yakala-yan PKK, sonuca giderken, daha acısız, daha kısa süre-de zafere gitmenin yollarını arıyor. Yine 5. Kongre son-rası süreç, daha yaratıcı yöntemlerin geliştirildiği, taktiğin, politikanın daha hızlı devreye girdiği, çok boyutlu devrimciliğin daha da geliştirildiği, PKK mili-tanlığının, savaşıllığının daha da olgunlaştığı bir sü-reç olacaktır.

Bu dönemde herkes ken-di kişiliğinde zaferi kazana-caktır. Bu nedenle Parti Ön-derliği bir yıl bunun müca-delesini vermiştir. Kendi-sindeki yenilgisizliği, ken-disinde kazandığı zaferi bü-tün PKK'lilere, bütün halka taşımaya çalışmaktadır. Bu biraz başarılığında, zaferin de başarılabileceğini söylüyor. İşte bir yıllık çaba budur ve bunu görmek gerekiyor.

Parti Önderliği bütün ça-balarıyla, herkesin yenilme-mesini, ulusun yenilmeme-sini sağlamaya çalışıyor. Denilebilir ki, bu çaba, dünyada görülmemiş bir çaba, dünyada görülmemiş bir tempodur. Mutlaka bu-nun sonuçları da ortaya çı-kacaktır. Çünkü PKK, ken-disini tekrarlayan bir hare-ket değildir. PKK önderliği, kendisini tekrarlayan bir önderlik değildir. Ve her sü-reçte çabalarının sonuçları-nı almıştır, alacaktır. Yeter ki biz halk olarak, partililer olarak bu çabalara karşılık verelim. Herkes kendi gö-revini yaparsa, bu konuda zafere gözünü dikerse, 5. Kongre süreci bittiğinde ve 6. Kongre zamanı geldiğin-de, yapılan değerlendirmeler, yapılan hazırlıkların zaferi getirdiğini söyleyebi-leceğiz.

Şunu belirtmek gerekir:

Türk devletinin yıkımını; köyleri yakıp yıkmasını, Kürdistan'ı tahrip etmesini görüyoruz. İşte en son 40 yıl uğraştığı Dersim'i, ken-dine benzeştirmeye çalıştığı Dersim'i, sonuç alamayın-ca, bunda başarılı olama-yınca yakıp yıktığını görü-yoruz. Aslında Dersim'i ya-kıp yıkması, Türk devleti-nin kendi başarısızlığını ka-bul etmesi anlamına geli-yor. Bu, 70 yıllık pratiğinin hiçbir değer taşımaması, çabalarını yıkması anlamı-na geliyor. 70 yıllık kema-list politikaya kendi eliyle son vermesi anlamına geli-yor. Dolayısıyla yeni bir politikaya, imha politikası-na yönelme anlamına geli-yor. Yani kemalist, asimilasyon, Tuncelileştirme po-litikası vb. hepsi sonuçsuz kalmıştır. Bu politikanın Dersim'de sonuçsuz kalma-sı, her yerde sonuçsuz kal-mış olduğu anlamına geli-yor. Bu nedenle TC çok yüklenecek; yıkacak, yaka-

caktır. İşte 5. Kongre de Türk devletinin yıkacağını, yakacağını, bunu daha fazla geliştireceğini düşünerek, tabii ki tedbirlerini buna göre alacaktır.

Öte yandan TC savaşı ne kadar tırmandırır, şiddet-lendirirse, Kürdistan'ı yakıp yıkarsa, 5. Kongre de, dev-rimeci savaşın Türkiye'ye yayılması süreci olacaktır. Çünkü artık Kürdistan'ı bo-şaltan Türkiye'yi biraz da metropolde vurmak, buna hazırlıklı olmak gerekiyor. Belki bugüne kadar müda-haleler tam sonuç vermedi. Ama geçmiş müdahalelerin zayıflığından dersler çıkarı-larak, 5. Kongre'yle birlikte metropollere yüklenilecek-tir. Dolayısıyla metropoller-deki Kürt halkının gücü de savaşa sürülecektir. Eğer Kürdistan'dan sürülen, kan kaybına uğratılan Kürt hal-kı, metropollerden aldığı güçle de yüklenirse, 5. Kongre'yi zafer kongresi haline getirecektir.

Medya...

Devamı 22. sayfada

Egemen sınıfın denetimindeki bu aygıt mevcut duru-muyla, tam da bu amaçları gerçekleştirmektedir; nasıl konuşacağımız, nasıl giyineceğimiz; neyi nasıl yapacağımıza kadar her şeyde artık insanlık adına karar veren ve "uygula-tan" medya olmaktadır. Bu yönleriyle; medyanın iktidar olma ve iktidarı elde tutma misyonundaki önemli rolü kapitalist-emperyalist sistem içinde dizginsiz bir şekilde kullanılmaktadır.

Esas olarak amacı ve işlevi emperyalist tekeli medyanın farklı olmayan Türk medyası da benzeri politikalar gütmek-le birlikte, kendi içerisinde de bazı özgün yanlar taşımaktadı-r. Başından beri devlet fide-liliğinde gelişme gösteren ve günümüzde, emperyalist med-ya ve işbirlikçi tekeli-burju-

vazi sermayesiyle de bütünleş-miş olan Türk medyası, gö-bekten bağlı olduğu bu kesimlerin amaç ve politikalarından bağımsız düşünülemez. Bütü-nüyle emperyalist ve sömür-geci politikaların uzantısı du-rumunda olan Türk medyası, bu gerçekliği çerçevesinde in-celendiğinde oldukça kirli bir sicile sahip olduğu görülecek-tir. Görece bağımsız olan Batı medyasından farklı olarak Türk medyası, ortaya çıkışın-dan beri kopmaz bağlarla Türk egemenlik sistemini almıştır ve almaktadır. Yaklaşık yüzyıllık bir geçmişe sahip olan Türk medyası (ve legal olarak kitle araçları) günümüzde halen ilk çıkış dö-ne-mindekine benzer bir işleyiş ve role sahiptir. Bütünüyle devlet çıkarını savunmakta, kraldan daha kralcı kesilmek-tedir. Bu nedenle emperyalist-

kapitalist sistem içerisinde dördüncü güç olarak nitelen-dirilen basın, Türkiye'de (devlet yapısının yasama, yargı, yürütme erklerinin tek elde toplanması nedeniyle) ordudan sonra gelen ikinci güç durumundadır.

Toplumsal iletişim yolları-nı kapatan ve bu doğrultuda bütün toplumsal bilgilenme kaynaklarını kendi tekelinde toplayan egemen Türk burju-vazisi her şeyden önce kendi egemen sınıf ideolojisinin kurumsallaştırılması ve yaydırılmasını sağlamaya çalış-maktadır. Sınıfın ideolojisi-nin yaydırılması görevini üst-lenen medya da devletle olan bağlarını gizlemeye bile gerek görmeksizin kendisine düşen "görevi" eksiksiz ola-rak yerine getirmektedir.

Sürecek

Bazı köyler ve tarlalar hala...

Baştarafı 9. sayfada

Yine aynı köyden 8 yaşın-daki bir çocuk kireç ve çimen-tonun olduğu bir çukura gömü-lerek üzerine su dökmüşler. Evde sığınak olup olmadığını, eve kimsenin gelip gelmediğini öğrenmek istemişler. Çocuk bir şey bilmediğini söyleyince, oranın içinde bırakmışlar. Daha sonra bir adam betonu kıra kıra çocuğu çıkarmış. Bu olay üze-rine köylü askerlere neden böyle bir şey yaptıklarını sor-duklarında ise, "Biz hiçbir şey yapmadık, bu daha başlan-gıç, bundan sonra daha ilginç yöntemler uygulayacağız" di-yerek köylüyü tehdit etmişler.

Ortataş köyünden ayrıldıktan sonra, 15 özel timden oluşan, ağır silahlı bir grup tarafından durduruluyoruz. Askerler mini-büsümüz etrafında diziliyorlar. Pasaportlarımız kontrol ediliyor ve askeri komutan zorla bizi ka-rakola götürerek, sorgulamaya aldı. Burada ne aradığımızı, ne istediğimizi soruyor. Fotoğraf çekip çekmediğimizi, silahlı ki-şileri görüp görmediğimizi ve

Ortataş köyü ismini daha önce duyup duymadığımızı soruyor. Her sorulan soruya "hayır" ce-vabını verdikten sonra bizi ser-best bırakıyorlar.

Mardin'e doğru arabayla gi-derken iki askeri barikattan geçiyoruz. Tüm yol boyunca ardsıra yıkılmış, harabeye çevrilmiş, boşaltılmış köyler birbirini izliyor. Bazı köyler ve tarlalar hala yanıyor.

Diyarbakır / 14.08.1994

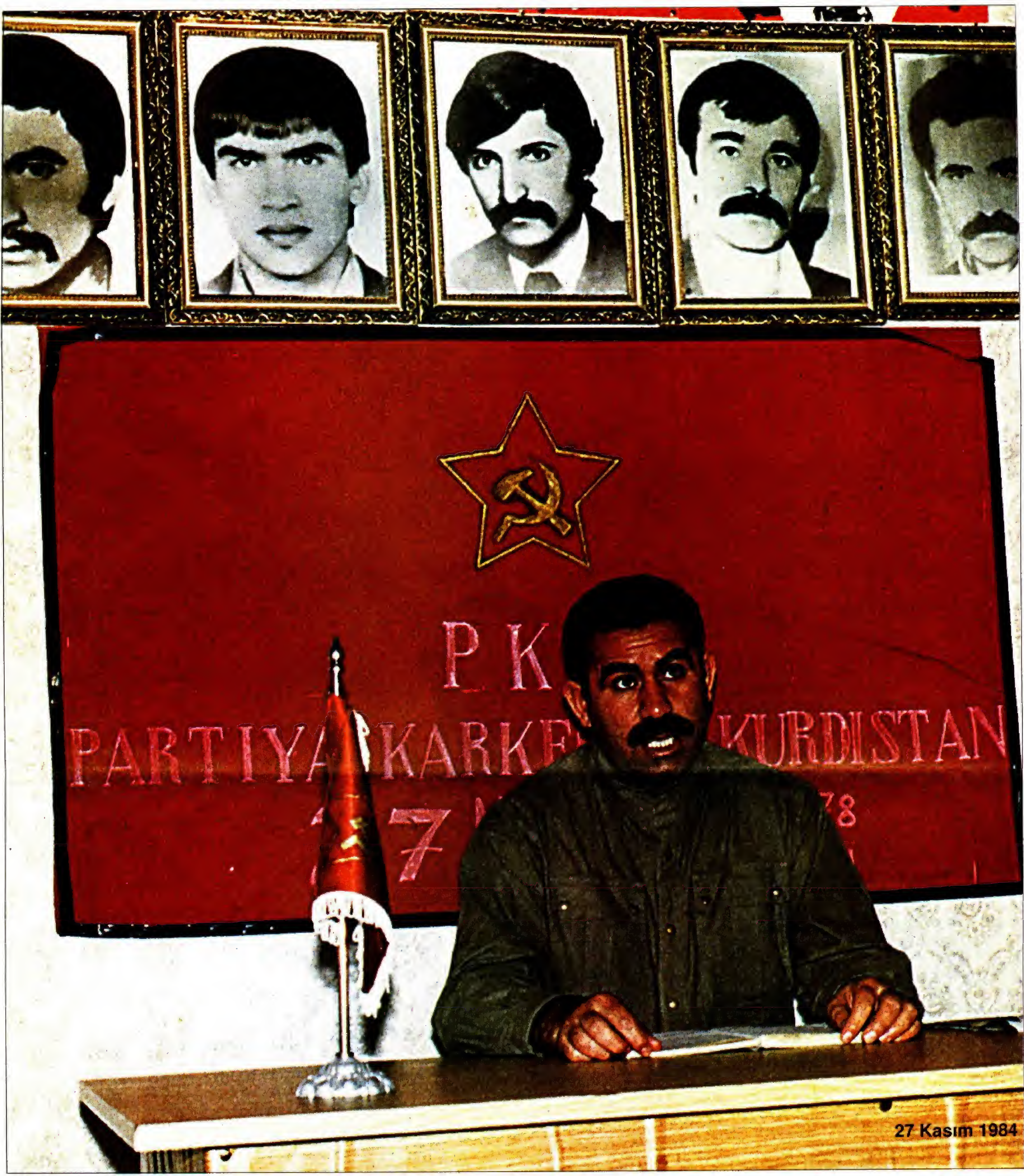
Halk otobüsleriyle şehrin dışındaki ve havaalanının hemen yanında olan ve göç eden Kürtlerin oturduğu yerleşim yerlerine gidiyoruz. Oto-büs şoförü bize; "Neden bilet alıyorsunuz? Sizi bedava da götürürüm. Bir de bu devle-te para mı vereceksiniz? Za-ten Avrupa'nın parasıyla Kürt halkını katlediyor."

Semt adını atar atmaz iki adam bize ne istediğimizi, yar-dım edip edemeyeceğimizi so-ruyor. Biz de sadece gezmek istediğimizi ve yardıma ihtiya-

cımızın olmadığını söyleyip yolumuza devam ediyoruz. Yi-ne aynı hızla bu sefer polisler geliyor. Polisler de bize burada ne aradığımızı ve ne istediğimizi soruyorlar. Bize buranın turistlere uygun bir yer olma-dığını ve bizler açısından bura-larda gezmenin çok tehlikeli olduğunu anlatıyorlar. Biz de, herhalde güpegündüz kimse bizi sokak ortasında kurşunla-yamaz diyerek tavrımızı net ortaya koyuyoruz. Buna rağ-men polisler yine bizi rahat bı-rakmayarak takibe alıyorlar...

Bütün incelemelerimizde gördüğümüz, Türk devletinin Kürt halkına her türlü baskıyı uyguladığı, insanları ülkesinde yaşayamayacak bir konuma getirdiğidir. İnsanların yaşa-dıkları köylerin yakılıp-yıkıl-dığını, bundan dolayı da köy-lerde hemen hemen hiçbir gencin olmadığını, hepsinin gerillada olduğunu görüyoruz. Devletin tüm baskılarına rağ-men Kürt halkı direniyor. Ya-şamdan umudunu kesmiyor.

PARTIYA KARKER KURDISTAN

Şekillendirdiği insan önemli ölçüde sosyalist insandır, ulusal insandır, halktan insandır. Bu, sınırlı da olsa, çağımızın PKK örneğinde çözüme kavuşturulmasıdır. Partimiz içinde gerçekten de büyük mücadeleler yaşıyoruz. Her gün son yılların kapsamlı çözümlmeleriyle ardı arkası kesilmeksizin derinleşerek oluşan gerçekleri kavratmaya çalışıyoruz. Bu çaba bitmemiştir ve hala devam etmektedir.

ABDULLAH ÖCALAN